

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(93) 632 def.

Brussel, 22 december 1993

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

"EEN OPTIMALE BENUTTING VAN DE DOOR DE INTERNE MARKT GEBODEN KANSEN": STRATEGISCHE PROGRAMMA

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

"EEN OPTIMALE BENUTTING VAN DE DOOR DE INTERNE MARKT GEBODEN KANSEN": STRATEGISCHE PROGRAMMA

De interne markt heeft als onderwerp nog niet afgedaan. Eén enkele open markt vormt de essentiële basis voor economisch herstel en toekomstige economische groei in de Gemeenschap. De voltooiing en de efficiënte werking van deze markt blijven een prioriteit.

De Commissie heeft het daarom noodzakelijk geacht een Strategisch Programma voor te bereiden voor de voltooiing, het beheer en de toekomstige ontwikkeling van de interne markt, dat kan dienen als gids inzake de prioriteiten van de Gemeenschap op dit gebied en als instrument om de vorderingen van de Gemeenschap met betrekking tot de verwezenlijking van de doelstellingen ervan, te meten. Het Strategisch Programma is bij deze mededeling gevoegd.

Over de inhoud van dit programma is gedurende enkele maanden zowel in als buiten de Commissie uitvoerig gediscussieerd, na de publikatie op 2 juni 1993 van de mededeling van de Commissie "De doelmatigheid van de interne markt versterken", welke vergezeld ging van een werkdocument van 55 pagina's met de titel "Een Strategisch Programma voor de interne markt". Deze documenten werden door het Europese Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en de Raad van Ministers tussen juni en september besproken. Bovendien voldeden een groot aantal organisaties die industriële en economische belangen vertegenwoordigen aan het verzoek van de Commissie om commentaar te leveren op het werkdocument. Al deze reacties zijn bij de voorbereiding van het definitieve Strategische Programma bestudeerd.

De overlegprocedure heeft de mening van de Commissie bevestigd dat een globaal plan voor de tenuitvoerlegging en ontwikkeling van de interne markt wenselijk is. De overgrote meerderheid van de commentaren steunde het initiatief hoewel de meningen over de prioriteiten enigszins uiteen liepen. De Commissie meent dat de definitieve versie van het Strategisch Programma een redelijk en evenwichtig pakket nieuwe doelstellingen voor de Gemeenschap inhoudt, waarbij veel aandacht wordt besteed aan beheerskwesties doch waarin tevens voorstellen zijn opgenomen voor de verdere ontwikkeling van de Gemeenschapswetgeving op sommige gebieden waar een dergelijke ontwikkeling noodzakelijk wordt geacht voor een volledige benutting van de door de interne markt geboden kansen. De Commissie heeft tevens meer nadruk gelegd op de bijdrage die andere beleidsterreinen, zoals het mededingings- of het milieubeleid, kunnen leveren tot werking van de interne markt.

De Commissie dient hierbij het Strategisch Programma bij de Raad en het Parlement in als gids voor toekomstig beleid zowel op communautair als op nationaal niveau. In haar conclusies stelt de Commissie voor dat het Strategisch Programma op de volgende basis van start gaat:

- de goedkeuring door de Raad van de algemene beleidskoers die in het Strategisch Programma is uitgezet,
- een ferme toezegging door de Raad om de bespreking van de zeventien nog hangende wetsvoorstellen van het Witboek van 1985 te bespoedigen met het oog op de definitieve goedkeuring ervan vóór eind 1994.

De vorderingen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van het Strategisch Programma zullen regelmatig worden onderzocht in het jaarlijks verslag over de interne markt van de Commissie.

Europese Commissie

**EEN OPTIMALE BENUTTING
VAN DE DOOR DE INTERNE
MARKT GEBODEN KANSEN**

STRATEGISCH PROGRAMMA

Inhoud

BEKNOPTE SAMENVATTING	I
INLEIDING	1
DEEL A - DE VOLTOOIING VAN HET ALGEMEEN WETTELIJK KADER	5
I. Nog niet goedgekeurde maatregelen van het Witboek	5
II. Vrij verkeer van personen	6
III. Overige nog niet goedgekeurde maatregelen	7
IV. De liberalisatie van de gereguleerde sectoren	8
V. In te trekken maatregelen	9
DEEL B - HET BEHEER VAN DE INTERNE MARKT	10
I. Het verzekeren van conformiteit en doorzichtigheid bij de omzetting van communautaire richtlijnen in nationaal recht	11
II. Het verzekeren van de kwaliteit van de tenuitvoerlegging	12
1. Administratieve samenwerking	13
2. De voorkoming van nieuwe hindernissen	15
3. Sancties op inbreuken van de Lid-Staten	16
III. Beroepsmogelijkheden: toegang tot de rechterlijke instanties en gerechtelijke samenwerking	17
IV. Beoordeling van de communautaire voorschriften	19
1. Beoordeling van de praktische gevolgen van de voorschriften inzake de interne markt	19
2. Beoordeling van het algemene effect op het bedrijfsleven en de economie	20
3. Verbetering van het INTRASTAT-systeem voor de verzameling van statistische cijfergegevens	21
V. Hulpmiddelen	23
DEEL C - DE ONTWIKKELING VAN DE INTERNE MARKT	25
I. Doorzichtigheid en proportionaliteit van nieuwe communautaire maatregelen, doorzichtigheid van de procedures, communicatie en informatie	27
1. Doorzichtigheid en proportionaliteit bij de voorbereiding van nieuwe communautaire wetgeving	27
2. Maatregelen inzake communicatie en informatie	28

II. Verdere verbetering van het ondernemingsklimaat	31
1. Mededingingsbeleid	32
2. Verbetering van de grensoverschrijdende betalingen	33
3. Vervoer	34
4. Intellectuele en industriële eigendom	35
5. Vennootschapsrecht	36
6. Het tot stand brengen van een belastingstelsel dat voordelig is voor het bedrijfsleven	37
a) <i>Indirecte belastingen</i>	37
b) <i>Directe belastingen</i>	38
7. Bijwerken van regelingen op het gebied van Europese normalisatie, conformiteitsbeoordeling en kwaliteit	40
a) <i>Europese normalisatie</i>	40
b) <i>Conformiteitsbeoordeling en kwaliteit</i>	41
8. Aandacht voor het MKB	42
9. Commerciële communicatie en de media	44
10. Handel en distributie	44
11. Energie	45
III. Verdere verbetering van het klimaat voor consumenten	46
IV. De relatie tussen duurzame ontwikkeling en de interne markt	47
V. De totstandbrenging van transeuropese netwerken	48
1. Het bevorderen van de gelijkgerichtheid van belangen en coördinatie	49
2. Het stimuleren van particuliere investeringen	50
3. Het tot stand brengen van interoperabiliteit	51
4. Snelle ontwikkeling van telematicanetwerken tussen overheidsdiensten	52
DEEL D - EEN DYNAMISCH EN OPEN BUITENLANDS BELEID	54
I. Beheer van de buitengrenzen van de Unie	54
II. Voltooiing van het gemeenschappelijk handelsbeleid in het kader van de interne markt	55
DEEL E - HERZIENING EN AANPASSING VAN HET STRATEGISCH PROGRAMMA	57
CONCLUSIE	58
BIJLAGEN	59

Beknopte samenvatting

Deel A - De voltooiing van het algemeen wettelijk kader

In deel A van het programma wordt aangedrongen op de goedkeuring van de wetgevingsvoorstellen die nog moeten worden aangenomen om het algemeen wettelijk kader van de interne markt te voltooien, en wordt aangegeven welke stappen moeten worden genomen om de gereguleerde sectoren aan concurrentie bloot te stellen.

Deze maatregelen behelzen in het bijzonder:

- de vaststelling van de maatregelen van het Witboek van 1985 die nog niet zijn goedgekeurd, voornamelijk op het gebied van vennootschapsrecht, belastingen, en intellectuele en industriële eigendom;
- actie om het vrij verkeer van personen tot stand te brengen, met inbegrip van de goedkeuring van voorstellen die door de Commissie worden ingediend op grond van het nieuwe recht van initiatief dat haar ingevolge het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt toegekend;
- andere maatregelen die nog hangende zijn bij de Raad, waaronder een aantal maatregelen in verband met de afschaffing van de grenscontroles; voorstellen over de uitvoer van goederen voor dubbel gebruik; de harmonisatie van technische voorschriften en de uitbreiding van de informatieprocedure inzake nieuwe voorschriften op nationaal niveau (Richtlijn 83/189); nadere voorstellen op het gebied van de intellectuele en industriële eigendom; een ontwerp-kaderrichtlijn betreffende de bescherming van persoonsgegevens; en voorstellen op het gebied van financiële diensten;
- maatregelen om de gereguleerde sectoren van energievoorziening, telecommunicatie en postdiensten, te liberaliseren.

In dit deel wordt tevens aandacht besteed aan het recente besluit van de Commissie over de maatregelen die, naar aanleiding van de besprekingen tijdens de Europese Raden van Lissabon, Birmingham en Edinburgh, moeten worden ingetrokken.

Deel B - Het beheer van de Interne markt

In Deel B van het programma wordt het beheer van de interne markt besproken.

De acties ter zake hebben betrekking op de volgende gebieden:

- De noodzaak om conformiteit en doorzichtigheid van de omzetting van communautaire richtlijnen in nationaal recht te verzekeren. Er zal een mededeling worden ingediend over de methoden om ter zake problemen op te lossen, en er zal een reeks maatregelen worden genomen om de nationale maatregelen waarbij interne marktwetgeving wordt omgezet, toegankelijker te maken;

- De noodzaak om de kwaliteit van de tenuitvoerlegging te verzekeren, voornamelijk door middel van nauwere administratieve samenwerking tussen de overheidsdiensten van de Lid-Staten en tussen deze overheidsdiensten en de Commissie. Eind 1993 zullen twee mededelingen worden ingediend, één over een algemeen kader voor administratieve samenwerking en één over snelle procedures. De eerste mededeling bevat voorstellen over de leidende beginselen van administratieve samenwerking, en beide zullen
- de basis vormen voor een nieuw werkprogramma. Er zal een reeks maatregelen worden vastgesteld om administratieve samenwerking te ondersteunen, waaronder voorstellen over de ontwikkeling van een netwerk voor communicatie en gegevensuitwisseling ten behoeve van de overheidsdiensten van de Unie. De bestaande kanalen voor dialoog met de Lid-Staten over problemen ten aanzien waarvan de Commissie een procedure heeft ingeleid, zullen worden versterkt. De instrumenten ter voorkoming van nieuwe belemmeringen omvatten de uitbreiding van de informatieprocedures inzake nationale wetgeving die het vrij verkeer van goederen zou kunnen belemmeren (zie deel A) en de bestudering van de noodzaak om voor bepaalde diensten soortgelijke procedures in te voeren. De Commissie zal tevens verduidelijken op welke wijze zij gebruik zal maken van de bevoegdheid waarover zij ingevolge artikel 171 van het Verdrag beschikt om sancties aan het Hof voor te stellen.
- **Beroepsmogelijkheden: toegang tot de rechter en gerechtelijke samenwerking:** acties zullen, in samenwerking met de Lid-Staten, worden ontwikkeld om de toegang tot de communautaire wetgeving te verbeteren, om een beroep op de nationale rechter te vergemakkelijken, om de grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van vonnissen te versterken en om te onderzoeken welke benadering moet worden gekozen bij wetsconflicten in het kader van de interne markt.
- Het belang van een beoordeling van de communautaire regels wordt benadrukt. Hierbij zal worden gekeken naar het praktische effect van de wetgeving alsmede, in ruimere zin, naar de gevolgen voor het bedrijfsleven en de economie. Het Economisch en Sociaal Comité kan hier een belangrijke rol spelen. Tevens zal gebruik worden gemaakt van de verschillende bestaande netwerken, terwijl in 1994 een grote studie op touw zal worden gezet over de economische gevolgen van de interne markt, welke in 1996 zal worden gepubliceerd. Om de statistische informatie te verbeteren die bij de beoordeling zal worden gebruikt wordt overwogen verbeteringen in het Intrastat-systeem aan te brengen.
- Verder wordt de aandacht gevestigd op de behoefte aan toereikende middelen voor het beheer van de interne markt.

Deel C - De ontwikkeling van de Interne markt

Deel C van het programma betreft de ontwikkeling van de interne markt; hierin wordt een dynamischer visie op marktregulering geformuleerd en worden de methoden vastgesteld waarmee de Gemeenschap de deelnemers in de interne markt in staat kan stellen om de mogelijkheden van die markt volledig te benutten.

Actie wordt voorgesteld op de volgende gebieden:

24

- **Het verzekeren van doorzichtigheid en de toepassing van het beginsel van proportionaliteit bij de voorbereiding van nieuwe communautaire wetgeving** hoewel slechts een beperkt aantal nieuwe wetgevingsinitiatieven zijn voorzien, stelt de Commissie voor om **richtsnoeren vast te stellen voor de beoordeling van de behoefte aan dergelijke initiatieven op het gebied van de interne markt**, om de **Interne coördinatie binnen de Commissie te verbeteren** en om **nieuwe procedures vast te stellen voor de publicatie van voorgenomen wetgeving op het gebied van de interne markt in een vroeg stadium van de voorbereiding**;
- **Maatregelen op het gebied van communicatie en informatie** zijn van wezenlijk belang om personen en bedrijven in staat te stellen de voordelen van de interne markt ten volle te benutten. De Commissie zal een samenhangende strategie ontwikkelen waarbij de communautaire instellingen, nationale overheidsdiensten en niet-gouvernementele organisaties op systematische en gecoördineerde wijze worden betrokken.
- **De verdere verbetering van het ondernemingsklimaat:** op verschillende belangrijke gebieden is actie noodzakelijk, om het klimaat waarin het bedrijfsleven functioneert, te verbeteren. Deze betreffen de **tenuitvoerlegging van het mededingingsbeleid**, het aanpakken van het probleem inzake **de verbetering van grensoverschrijdende betalingen**, nadere voorstellen op het gebied van vervoer, de bescherming van **intellectuele en industriële eigendom** in de gehele Unie, verbeteringen inzake het **vennootschapsrecht**, de **totstandbrenging van een gunstig belastingklimaat** voor het bedrijfsleven, zowel wat de directe als de indirecte belastingen betreft, de verbetering van de regels op het gebied van **Europese normalisatie, conformiteitsbeoordeling en kwaliteit**, overleg over en beoordeling van de noodzaak van actie op het gebied van **commerciële communicatie** (reclame, sponsoring, "direct marketing", produktpromotie, enz.) en de media, acties om efficiënte en concurrerende systemen op het gebied van handel en distributie te bevorderen, en maatregelen om de mededinging en de mogelijkheden voor het bedrijfsleven in de **energiesector** uit te breiden.
- **Een verdere verbetering van het klimaat voor de consument:** maatregelen om de deelneming van de consument in de interne markt te bevorderen zijn van essentieel belang voor het functioneren ervan. Bijzondere prioriteit zal worden verleend aan de terreinen van **wettelijke en commerciële garanties en financiële diensten**, alsmede aan de voorlichting van de consument.
- **De relatie tussen duurzame ontwikkeling en de interne markt:** de doelstellingen van het Verdrag inzake de interne markt en duurzame en niet-inflatoire groei met inachtneming van het milieu zouden elkaar wederzijds moeten ondersteunen. Maatregelen worden voorzien om ervoor te zorgen dat dit ook inderdaad gebeurt en dat mogelijke tegenstellingen worden voorkomen of opgelost op basis van een samenhangende aanpak.
- **De totstandbrenging van transeuropese netwerken** vormt de sleutel tot een betere werking van de interne markt alsmede voor groei en samenhang. Het Strategisch Programma bevat, als aanvulling op het Witboek inzake groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid, maatregelen om de **gelijkgerichtheid van belangen en coördinatie te bevorderen**, actie om **particuliere investeringen te stimuleren** en technische interoperabiliteit te bewerkstelligen, en, tenslotte, voorstellen inzake de **spoedige ontwikkeling van telematicanetwerken** tussen overheidsdiensten.

Deel D - Een dynamisch en open buitenlandse beleid

In deel D van het programma worden de externe implicaties van de interne markt besproken.

- Voor het beheer van de buitengrenzen van de Unie zijn maatregelen geboden om ervoor te zorgen dat de nationale douanediens ten naar behoren zijn toegerust om de belangrijke rol die zij namens de Unie als geheel spelen, op zich te kunnen nemen. Dit is het doel van het initiatief "Douane 2000" dat thans zijn voltooiing nadert. In dit verband zal tevens actie worden ondernomen om douane- en belastingfraude evenals de illegale drughandel te bestrijden.
- De voltooiing van de gemeenschappelijke handelspolitiek in het kader van de interne markt: de vaststelling van gemeenschappelijke regelgeving inzake in- en uitvoer van goederen en diensten ten opzichte van de rest van de wereld is een eerste voorwaarde voor eerlijke concurrentieverhoudingen in de interne markt. Een aantal kwesties die in dit verband van belang zijn zullen door de Commissie in de komende jaren nader worden bestudeerd.

Deel E - Herziening en aanpassing van het Strategisch Programma

In deel E wordt aandacht gevestigd op de noodzaak om het Strategisch Programma aan een voortdurend beoordelingsproces te onderwerpen zodat het aan de nieuwe ontwikkelingen wordt aangepast. Het Jaarlijks verslag over de werking van de interne markt vormt een geschikt instrument voor een dergelijke regelmatige beoordeling.

Conclusies

In haar conclusies stelt de Commissie voor dat het Strategisch Programma van start gaat op de volgende basis:

- de goedkeuring door de Raad van de algemene beleidskoers die in het Strategisch Programma wordt geformuleerd;
- een ferme toezegging van de Raad om de bespreking van de zeventien nog hangende wetsvoorstellen van het Witboek van 1985 te bespoedigen, met het oog op de definitieve goedkeuring ervan vóór eind 1994.

Inleiding

1. De interne markt functioneert - maar verbetering is mogelijk en noodzakelijk om het volledig potentieel van deze markt te verwezenlijken. De onmiddellijke opdracht van de Unie is om ervoor te zorgen dat een naar behoren functionerende geïntegreerde markt bijdraagt tot economische groei, concurrentievermogen van de industrie en een grotere werkgelegenheid. Dit Strategisch Programma bevat een volledig overzicht van de prioritaire acties die de Unie hiertoe ten uitvoer moet leggen.
2. Over de inhoud van het Strategisch Programma is in de afgelopen zes maanden een brede discussie gehouden, na de publikatie van de mededeling van de Commissie "De doelmatigheid van de interne markt versterken" in juni, en het daaraan gehechte werkdocument met de titel "Een Strategisch Programma voor de interne markt"¹. Alle instellingen van de Gemeenschap hebben aan het verzoek om het werkdocument te bestuderen en van commentaar te voorzien voldaan, evenals afzonderlijke Lid-Staten en een aanzienlijk aantal vertegenwoordigers van industriële en andere economische kringen. Er is consensus over de noodzaak om bij het beheer van de interne markt een bepaalde, globale koers aan te houden.
3. De Unie kan trots zijn op het welslagen van het wetgevingsprogramma inzake de interne markt, waarvan het grootste deel thans van kracht is. De informatie waarover de Commissie beschikt wijst erop dat goederen, diensten en kapitaal vrij in de Unie in omloop zijn, en dat eventuele problemen uitzonderlijk en tijdelijk van aard zijn. Ten aanzien van het enige nog onopgeloste probleem, het vrij verkeer van personen, worden thans nieuwe wetgevingsinitiatieven ontplooid in het kader van de bepalingen van het Unieverdrag.
4. De totstandbrenging van een werkelijk geïntegreerde markt is echter niet alleen een kwestie van het aannemen van wetgeving op communautair niveau binnen een bepaalde termijn. Het is een voortdurend proces om ervoor te zorgen dat dit gemeenschappelijk wettelijk kader wordt toegepast, in brede kring wordt begrepen, ten uitvoer gelegd en, zo nodig, op samenhangende wijze verder wordt ontwikkeld om aan nieuwe eisen te voldoen. In die zin staat de Unie aan het begin, en niet aan het eind, van haar taak.
5. Een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren zal zijn om ervoor te zorgen dat de ruimte van de Unie zonder binnengrenzen een praktische realiteit wordt, en niet alleen een wettelijke. Hiervoor zal verdere actie nodig zijn, niet alleen op het niveau van de Unie maar, nog belangrijker, op nationaal niveau. Hierbij zullen verschillende beleidsinstrumenten worden gebruikt, waarvan aanvullende wetgeving slechts een klein deel uitmaakt. Dit proces zal gebaseerd moeten zijn op dialoog tussen de overheidsinstanties en de samenleving die zij dienen en op samenwerking tussen de Lid-Staten en de Commissie. Het zal enige tijd vergen om de door de interne markt geboden kansen optimaal te benutten; dit Strategisch Programma is bedoeld als "wegenkaart" die de reis wellicht duidelijker en misschien korter maakt.
6. De discussie die werd ontketend met de publikatie van de mededeling en het werkdocument in juni toonde aan dat er brede steun bestaat voor de globale aanpak die hierin wordt geschetst, en in veel commentaren werd een pleidooi gevoerd voor een versterking van de nadruk op de relatie tussen de interne markt en andere

¹ COM(93)256 def van 2.6.1993

terreinen van het beleid van de Unie. In het Strategisch Programma wordt derhalve extra aandacht besteed aan de rol die het mededingingsbeleid, het consumentenbeleid en het beleid ten aanzien van kleine en middelgrote ondernemingen spelen met het oog op een doelmatig beheer van de interne markt. Het mededingingsbeleid moet ervoor zorgen dat de vrijheden die bij het interne-marktprogramma worden verwezenlijkt niet worden aangetast door steunmaatregelen van de Staten, concurrentievervalsende overeenkomsten of fusies of door misbruik van een machtspositie; dit beleid kan tevens bijdragen tot de totstandbrenging van de interne markt op gebieden die niet onder het Programma voor "1992" vallen. Het consumentenbeleid beschermt de belangen van de consumenten en stelt hen in staat de geïntegreerde markt in hun voordeel te laten werken, zodat zij profiteren van de verbeteringen die de voltooiing van de interne markt met zich brengt. Maatregelen om bedrijven te stimuleren en te steunen, met name de oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen, zullen deze bedrijven helpen de kansen te benutten en de uitdagingen aan te nemen die inherent zijn aan de interne markt.

In het programma wordt tevens een grotere nadruk gelegd op andere beleidsterreinen die in nauw verband staan met het bereiken van de doelstellingen van de interne markt:

- een doeltreffend beheer van de buitengrenzen van de Unie en vooruitgang wat betreft bepaalde aspecten van de handelspolitiek zijn van wezenlijk belang voor personen en bedrijven, zowel in de Unie als in derde landen, om de voordelen van de interne markt volledig te kunnen benutten terwijl de risico's van onwettige of concurrentieverstorende praktijken worden vermeden;
- het milieubeleid en het beleid inzake de interne markt moeten worden geïntegreerd zodat de doelstellingen inzake duurzame economische ontwikkeling en het waarborgen van de "vier vrijheden" worden verwezenlijkt en potentiële conflicten op basis van een samenhangende aanpak worden opgelost;
- de vrijheden die de belichaming vormen van de beginselen van de interne markt moeten worden uitgeoefend in een kader waarin met het vereiste van economische en sociale samenhang naar behoren rekening wordt gehouden.

7. Dit programma is bedoeld als handleiding bij de volgende stappen die moeten worden gezet opdat de ambities van de Unie ten aanzien van de interne markt worden verwezenlijkt en de economische voordelen ervan volledig kunnen worden benut. Het is vooral een op actie gericht document, waarin met name de maatregelen worden beschreven die noodzakelijk worden geacht voor de totstandbrenging van de interne markt op elk beleidsterrein. De actiepunten worden in de omkaderde tekstgedeelten besproken.

8. In het eerste deel van het programma worden de wetsvoorstellen opgesomd die nog moeten worden goedgekeurd om het algemeen wettelijk kader voor de interne markt tot stand te brengen. Het omvat de nog hangende maatregelen van het oorspronkelijke Witboek van 1985, de aanvullende voorstellen die sindsdien bij de Raad zijn ingediend, nieuwe voorstellen die onlangs zijn voorgelegd inzake het vrij verkeer van personen en maatregelen om bepaalde gereguleerde sectoren, zoals energie, telecommunicatie en postdiensten, te liberaliseren. Een aantal voorstellen die de Commissie niet langer van groot belang acht voor de voltooiing van de interne markt, zijn ingetrokken.

9. In het tweede deel van het programma wordt het beheer van de ruimte van de Unie besproken, een nieuwe taak die inhoudt dat ervoor moet worden gezorgd dat de communautaire wetgeving naar behoren en op homogene wijze wordt toegepast zodat personen en bedrijven van de interne markt kunnen profiteren. Dit is geen bureaucratische opgave - het is een noodzakelijke voorwaarde voor eerlijke concurrentie, het vermijden van onnodige kosten voor bedrijven en consumenten als gevolg van inefficiënte administratie, en het wekken van het vertrouwen dat onontbeerlijk is voor een duurzaam economisch herstel. Het zal een voortdurende inspanning zowel op nationaal niveau als op het niveau van de Unie vergen om de betrokkenen vertrouwd te maken met de communautaire regels en hen van de instrumenten te voorzien om deze toe te passen. Tevens zal moeten worden voorkomen dat nationale voorschriften nieuwe belemmeringen voor de werking van de interne markt scheppen nu de oude onlangs zijn opgeheven. Ook moet bijstand worden verleend aan burgers of bedrijven die hun rechten via een beroep op de rechter wensen te verdedigen. Dit deel van het programma is veeleer bedoeld voor de Lid-Staten dan voor de communautaire instellingen, aangezien voor deze taak alle onderdelen van de nationale overheidsdiensten en de samenleving als geheel doordrongen moeten zijn van de realiteit van de interne markt.

10. In dit verband vestigt de Commissie in het bijzonder de aandacht op de noodzaak dat toereikende middelen worden uitgetrokken, zowel op het niveau van de Unie als op nationaal niveau om de Unie in staat te stellen aan de verwachtingen inzake een doeltreffend beheer van de interne markt te voldoen. De beperktheid van de huidige middelen van de Commissie vormen een ernstige belemmering, en hiermee zal in de voorstellen van de Commissie voor de begroting van 1995 rekening worden gehouden.

11. Overeenkomstig de resultaten van de overlegprocedure over het werkdokument van de Commissie dienen de leidende beginselen van de ontwikkeling van de interne markt de comittering aan mededinging te zijn, de noodzaak om rekening te houden met de verbreding van de beleidsdoelstellingen ingevolge het Verdrag betreffende de Europese Unie en de benutting van de volledige economische voordelen van de interne markt.

Het derde deel van het programma heeft betrekking op de ontwikkeling van de interne markt; hierin wordt een dynamischer visie op marktregulering gegeven en worden de methoden aangeduid waarmee de Unie de deelnemers in de interne markt kan aanmoedigen om het potentieel ervan volledig te benutten. Afgezien van een beperkt aantal nieuwe wetgevingsinitiatieven, bedoeld om het algemene kader van communautaire regelgeving voor de interne markt te voltooien, zullen andere beleidsinstrumenten worden gebruikt ter bevordering van de gecoördineerde ontwikkeling van de transeuropese netwerken, de stimulering van een Europees beleid op het gebied van normen en kwaliteit, en de compatibiliteit tussen duurzame ontwikkeling en de doelstellingen van de interne markt. Bijzondere maatregelen zullen eveneens worden genomen, overeenkomstig het meerjarenprogramma voor het MKB voor 1993-1996 dat onlangs door de Raad werd goedgekeurd, om kleinere bedrijven te helpen zich aan een meer concurrerend klimaat aan te passen.

12. Dit pakket maatregelen als geheel vormt de "tweede fase" van de ontwikkeling van de interne markt, waarin de algemene regels reeds grotendeels van kracht zijn doch waar nog aanvullende actie noodzakelijk is om hetgeen reeds tot stand is gebracht een toegevoegde waarde te verlenen. De Commissie benadrukt dat eventuele verdere initiatieven op dit gebied, zoals het Strategisch Programma zelf, op een zo breed mogelijke raadpleging van de belanghebbende partijen zullen worden gebaseerd en dat het beginsel van proportionaliteit in aanmerking zal worden

genomen. De vastlegging van het subsidiariteitsbeginsel in het Verdrag betreffende de Europese Unie is bedoeld om erop toe te zien dat de besluiten zo dicht mogelijk bij de burgers worden genomen, waarbij een voortdurend toezicht wordt gehouden om ervoor te zorgen dat de op communautair niveau ondernomen actie gerechtvaardigd is met het oog op de instrumenten die de nationale, regionale en lokale autoriteiten ter beschikking staan. Het praktische effect van het Verdrag van Maastricht is de eis aan de Gemeenschap aan te tonen dat er een legitieme behoefte bestaat aan ieder nieuw initiatief. Desondanks kan dit beginsel geen voorwendsel zijn om acties ter discussie te stellen waarvoor op bepaalde terreinen zoals de interne markt een welomschreven en onbetwistbare verplichting om te handelen op de Commissie rust. De interne markt behoort de burgers en de bedrijven van de Unie toe en zij moeten zeggenschap hebben over de verdere ontwikkeling ervan. Het is de rol van de Unie om haar optreden te beperken tot wat noodzakelijk is om de marktdeelnemers in staat te stellen hun activiteiten er effectief en op continentaal niveau te verrichten.

13. In het vierde deel van het programma worden de doelstellingen van het buitenlands beleid van de Unie geschetst met betrekking tot het beheer van de buitengrenzen en de voltooiing van de gemeenschappelijke handelspolitiek. In het vijfde deel wordt erop gewezen dat het Strategisch Programma zelf dynamisch moet zijn en in staat moet zijn zich aan veranderingen aan te passen. De hierna volgende tekst geeft de huidige mening van de Commissie weer over wat er gedaan moet worden om de interne markt optimaal te laten functioneren, doch dit programma zal regelmatig moeten worden vernieuwd en aangepast om rekening te houden met nieuwe ontwikkelingen en behoeften. De Commissie is voornemens om, in haar komende Jaarlijkse verslagen over de interne markt, waarvan het eerste binnenkort zal verschijnen, de vorderingen met betrekking tot de in dit programma vastgestelde doelstellingen de revue te laten passeren, en zij zal wijzigingen in het programma aanbrengen wanneer dit nodig is. Het Strategisch Programma zal derhalve een permanent middel worden om de prioritaire acties van de Unie op dit gebied bekend te maken.

14. In haar conclusies stelt de Commissie voor dat het Strategisch Programma van start gaat op de volgende basis:

- de goedkeuring door de Raad van de algemene beleidskoers die in het Strategisch Programma wordt geformuleerd;
- een ferme toezegging van de Raad om de bespreking van de zeventien nog hangende wetsvoorstellen van het Witboek van 1985 te bespoedigen met het oog op de definitieve goedkeuring ervan vóór eind 1994.

Deel A - Voltooiing van het algemeen wettelijk kader

De datum 1 januari 1993 luidde de interne markt in. De doelstelling van artikel 7A van het Verdrag is in grote lijnen bereikt, met uitzondering van de afschaffing van de identiteitscontroles van personen aan de binnengrenzen. Vijfennegentig procent van het algemene wetgevingsprogramma dat in het Witboek van de Commissie van 1985 is opgenomen is door de Raad goedgekeurd. Bovendien heeft de Raad aanvullende maatregelen op vele gebieden goedgekeurd om het oorspronkelijke programma van 1985 te vervolmaken; andere maatregelen worden nog besproken.

I. Nog niet goedgekeurde maatregelen van het Witboek

Krachtens het Witboek dienen in alle sectoren van economische activiteit besluiten te worden genomen. De algemene wetgeving inzake de afschaffing van veterinaire en fytosanitaire controles, overheidsopdrachten, accijnzen, de opheffing van technische belemmeringen, vrij verkeer van kapitaal, financiële en andere diensten en directe en indirecte belastingen is goedgekeurd. De recente goedkeuring van het voorstel betreffende de liberalisering van de cabotage in het goederenvervoer over de weg met ingang van 1 juli 1998 was een belangrijke doorbraak voor het vrij verrichten van diensten.

Een van de oogmerken van de interne markt is om bedrijven in staat te stellen hun middelen efficiënter te verdelen. Een felle concurrentie op een grotere markt zal tot bedrijfsherstructurering en de herziening van ondernemingsstrategieën leiden. De voorstellen inzake vennootschapsrecht, belastingen voor ondernemingen en intellectuele en industriële eigendom vormden derhalve een integrerend deel van het programma. De Raad dient daarom thans prioriteit te verlenen aan de goedkeuring van de zeventien resterende Witboek-voorstellen:

- De onvolledige coördinatie van het vennootschapsrecht in de verschillende Lid-Staten is tot dusverre een belemmering geweest voor de mobiliteit van bedrijven in de interne markt. Belangrijke besluiten over de structuur van overheidsbedrijven met beperkte aansprakelijkheid en de grensoverschrijdende fusie van dergelijke ondernemingen zijn geblokkeerd in afwachting van het resultaat van de besprekingen over het Statuut van de Europese vennootschap;
- Ook twee voorstellen inzake de afschaffing van dubbele belasting zijn nog hangende bij de Raad. Het eerste voorstel betreft de afschaffing van inhoudingen op rente en royalty's tussen dochterondernemingen en moedermaatschappijen in verschillende Lid-Staten. Het tweede betreft de mogelijkheid voor ondernemingen om de verliezen van hun vaste vestigingen en dochterondernemingen in andere Lid-Staten in de jaarrekeningen op te nemen. Afgezien van deze voorstellen moet ook de Arbitrageovereenkomst betreffende de instelling van een arbitrageprocedure inzake transferkosten in de Unie nog door vier Lid-Staten worden geratificeerd;
- Op het gebied van de Intellectuele en Industriële eigendom is er nog geen goedkeuring gehecht aan besluiten inzake de juridische bescherming van biotechnologische uitvindingen en het kwekersrecht. Ten aanzien van de verordening betreffende het Gemeenschapsmerk heeft de Europese Raad op 29 oktober 1993 met zijn besluit om het communautaire merkenbureau in Spanje te vestigen, de aanzet tot een oplossing gegeven.

II. Vrij verkeer van personen

De met de goedkeuring van de enkele nog hangende Witboekmaatregelen opgelopen vertragingen hebben geen invloed gehad op de verwezenlijking van de doelstelling inzake de afschaffing van de controles van goederen, diensten en kapitaal aan de binnengrenzen. Deze controles zijn, met inbegrip van de personencontrole door de douane, per 1 januari 1993 verdwenen. Doch de voortzetting van de identiteitscontrole van personen stuit op wijdverbreide kritiek van het publiek en het Europees Parlement

De Commissie heeft, nadat zij had vastgesteld dat de doelstelling inzake het vrij verkeer van personen per 1 januari 1993 niet volledig was bereikt, haar inspanningen verdubbeld om dit doel, dat een essentieel onderdeel vormt van de opbouw van Europa, zonder verder oponthoud te verwezenlijken.

Hiertoe heeft zij voor 1993 een gefaseerde aanpak vastgesteld:

- in een eerste fase gaat de Commissie door met het ontplooiën van politieke initiatieven en oefent zij een constante druk uit om ervoor te zorgen dat de door de Lid-Staten voor 1993 toegezegde vooruitgang daadwerkelijk wordt verwezenlijkt;
- in een tweede fase zal de Commissie de inventaris van de ontplooiëde initiatieven opmaken en, zonder de politieke druk te verminderen, besluiten welke eventuele verdere maatregelen zij zal nemen, met name maatregelen op wetgevend gebied.

Twee recente ontwikkelingen kunnen de actie die de Commissie in de tweede fase van haar strategie voornemens is ten uitvoer te leggen, vergemakkelijken.

- de inwerkingtreding van het Verdrag betreffende de Europese Unie biedt de Commissie nieuwe mogelijkheden in het kader van titel VI van dit Verdrag op terreinen die tot dusverre slechts door middel van intergouvernementele samenwerking werden geregeld.
- de landen van de Schengen-groep hebben hun verbintenis dat zij per 1 februari 1994 het vrij verkeer van personen tot stand zullen brengen, opnieuw bevestigd; hoewel dit resultaat, als het eenmaal is bereikt, niet voldoende zal zijn om het vrije verkeer van personen op het hele grondgebied van de Unie te verwezelijken, zal het toch een belangrijke stap voorwaarts betekenen.

Te zamen zullen deze twee ontwikkelingen een springplank vormen vanwaar de Commissie de druk zal kunnen vergroten door middel van een combinatie van initiatieven, zowel wat het communautair domein betreft als in het kader van de derde pijler van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

De Commissie heeft een voorstel goedgekeurd voor een Besluit van de Raad tot vaststelling van de overeenkomst betreffende de controle van personen bij het overschrijden van de buitengrenzen van de Unie, te zamen met een voorstel voor een verordening op grond van artikel 100C waarbij de staten worden bepaald waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen van de Lid-Staten in het bezit moeten zijn van een visum. Deze voorstellen zullen spoedig gevolgd worden door een voorstel op grond van artikel 100 C(3) om een uniform model van visum vast te leggen.

Deze maatregelen, die als zeer belangrijk worden beschouwd met het oog op de afschaffing van de grenscontroles, moeten worden opgevat als een onderdeel van een globale en samenhangende benadering welke erop is gericht de doelstelling van artikel 7A te verwezenlijken, en die om te kunnen worden voortgezet de indiening van andere voorstellen op het daartoe geschikte ogenblik vereist.

III. Overige nog niet goedgekeurde maatregelen

Hoewel de activiteiten van de Gemeenschap op wetgevend gebied na de voltooiing van het Witboekprogramma sterk zullen afnemen, vergt het dynamische proces van de totstandbrenging van de interne markt nog een zeker aantal maatregelen op wetgevend gebied die op de huidige ontwikkelingen betrekking hebben:

- Op het gebied van de indirecte belastingen moeten maatregelen worden vastgesteld met betrekking tot de harmonisatie van de BTW-regels op het gebied van gebruikte goederen, kunstwerken, antiek en verzamelobjecten, goudtransacties en passagiersvervoer.
- De Gemeenschap heeft voorstellen ingediend betreffende het verbod op het in het vrij verkeer brengen, de uitvoer of doorvoer van namaakartikelen evenals over maatregelen ter bestrijding van fraude in het handelsverkeer en in de handel in landbouwprodukten om te voorkomen dat de afschaffing van de grenscontroles fraude of moeilijkheden voor consumenten tot gevolg heeft.
- Het doel van het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de uitvoer van bepaalde goederen voor dubbel gebruik is om voorwaarden te scheppen waaronder de controles binnen de Unie kunnen worden afgeschaft waarbij ervoor wordt gezorgd dat alle Lid-Staten een effectieve uitvoercontrole verrichten, op basis van gemeenschappelijke normen. De besprekingen over dit voorstel worden in de Raad voortgezet.
- Hoewel de harmonisatie van de technische voorschriften, welke in het Witboek was voorzien, is voltooid, en betrekking heeft op volledige sectoren zoals landbouwprodukten en levensmiddelen, farmaceutische produkten en personenauto's, bestaat er op dit gebied een zekere tendens om nieuwe handelsbelemmeringen te scheppen in de vorm van nieuwe nationale maatregelen. Een gemeenschappelijk standpunt is vastgesteld met betrekking tot het voorstel om het toepassingsgebied van de informatieprocedure inzake nieuwe technische voorschriften (Richtlijn 83/189) uit te breiden ten einde het toezicht op de ontwikkelingen op nationaal niveau te vergemakkelijken. Andere nog niet goedgekeurde voorstellen betreffen de technische harmonisatie van liften, pleziervaartuigen, druktoestellen, motorvoertuigen met uitzondering van personenauto's, edele metalen en voedingsmiddelenrecht.
- De onderlinge aanpassing van bepalingen op het gebied van de intellectuele en industriële eigendom vormt een belangrijke bijdrage tot een doelmatige werking van de geïntegreerde markt. De richtlijn betreffende een beschermingsduur van het auteursrecht is bij voorbeeld onlangs goedgekeurd. Afgezien van de nog hangende ratificatie van de overeenkomst inzake het Gemeenschapsoctrooi zijn andere belangrijke voorstellen thans in behandeling. Deze voorstellen betreffen de rechtsbescherming van gegevensbanken of de onlangs ingediende voorstellen voor een verordening betreffende de juridische bescherming van tekeningen en modellen van nijverheid en een richtlijn betreffende de onderlinge aanpassing van de nationale wetgevingen inzake de bescherming van tekeningen waarmee een interne markt voor designprodukten wordt beoogd.
- Op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens hoopt de Commissie dat de Raad in 1994 een gemeenschappelijk standpunt zal vaststellen met betrekking tot de ontwerp-kaderrichtlijn. De goedkeuring van deze richtlijn vormt een prioriteit met het oog op de toename van de stroom persoonsgegevens in de particuliere en overheidssector, welke een gevolg is van de daadwerkelijke gebruikmaking van de vrijheden van de interne markt en de afschaffing van de binnengrenzen.
- De openstelling van de financiële markten vormde een van de belangrijkste resultaten van de interne markt. Met het oog op een doeltreffender bescherming van de consumenten is een voorstel ingediend tot wijziging van de richtlijnen betreffende financiële diensten om het bedrijfseconomisch toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsmaatschappijen, levensverzekeringsmaatschappijen en beleggingsmaatschappijen te versterken. Hetzelfde doel wordt beoogd met het voorstel tot wijziging van de richtlijn van 1985 betreffende instellingen voor collectieve beleggingen in effecten (ICBE's). Fondsen die beleggen in geldmarktinstrumenten kunnen tot het toepassingsgebied van deze richtlijn worden gerekend. Onlangs werd een gemeenschappelijk standpunt vastgesteld over een depositogarantiestelsel, dat als instrument vergelijkbaar is met de onlangs voorgestelde beleggerscompensatiestelsels, welke bedoeld zijn om de idee van een Europees paspoort ter zake te ondersteunen. Er zijn verschillende voorstellen ingediend voor maatregelen om financiële transacties te vergemakkelijken. De richtlijn betreffende de gelden van instellingen voor pensioenvoorziening is erop gericht de vrijheid van beheer en belegging van de activa van pensioenfondsen te verzekeren. De wijziging van de richtlijn betreffende het aanbiedingsprospectus is bedoeld om het gemak waarmee de waardepapieren van grote ondernemingen kunnen worden verhandeld op een aantal Europese effectenbeurzen te vergroten.

- In de energiesector, evenals in alle andere sectoren, zijn bedrijven, produkten, investeringen en diensten onderworpen aan alle bepalingen van het Verdrag. Desondanks is, gezien de bijzondere aard van de aan energie gerelateerde produkten, de regionale en plaatselijke knelpunten en de noodzaak dat de taak van openbare dienstverlening die op de betrokken nutsbedrijven rust behouden blijft, is een geleidelijke benadering gevolgd om de werking van de markt doorzichtig te maken en een begin te maken met de aanpassing van de werkingsregels van gas- en elektriciteitsnetwerken aan de beginselen en bepalingen van het Verdrag.

De voornaamste bestanddelen van doorzichtigheid zijn reeds ingevoerd, zowel wat investeringen als wat prijzen betreft. Deze elementen voorzien alle marktdeelnemers van een instrument van informatie en markttoezicht.

Een voorstel voor een richtlijn betreffende de verlening van vergunningen voor de winning van koolwaterstoffen is bij de Raad en het Parlement in bespreking. Deze richtlijn zou een extra instrument vormen en de bestaande richtlijn betreffende overheidsopdrachten aanvullen.

Bij het streven naar de versterking van de compatibiliteit van de gas- en elektriciteitssector alsmede naar de vergemakkelijking van het handelsverkeer in de Unie waarbij met de eigenaardigheden van deze sectoren rekening wordt gehouden, vormen de twee richtlijnen betreffende de doorvoer van elektriciteit en van aardgas een eerste stap.

De voorstellen voor de volgende stap, welke onder meer de invoering beoogt van het concept van toegang voor derden, zijn in behandeling bij de Raad en het Parlement.

IV. De liberalisatie van de gereguleerde sectoren

De interne markt is verre van voltooid in bepaalde sectoren waar de nationale wetgeving en het verlenen van uitsluitende rechten (monopolies) tot gevolg hebben dat de toegang tot de markt wordt afgesloten en rechtstreekse mededinging onmogelijk wordt gemaakt. De vaststelling van een passend wettelijk kader waarin rekening wordt gehouden met de vereisten inzake het openbaar belang en de doelstelling van economische en sociale samenhang vormt derhalve een voorwaarde waaraan moet zijn voldaan voordat deze sectoren, die van cruciaal belang zijn voor de consument en voor het concurrentievermogen van de Europese industrie, aan mededinging worden blootgesteld.

De Commissie en de Lid-Staten bestuderen thans hoe zij bepaalde gereguleerde sectoren kunnen liberaliseren waarbij de intracommunautaire concurrentie wordt bevorderd terwijl er tevens voor wordt gezorgd dat de doelstellingen van openbaar beleid (b.v. "universele dienstverlening") volledig worden verwezenlijkt. Verschillende benaderingen zijn, met uiteenlopend succes, voorgesteld op het gebied van energie, telecommunicatie en postdiensten. Verdere actie is in voorbereiding op het gebied van het luchtvervoer.

- Wat de energiesector betreft, heeft de Commissie twee richtlijnen voorgesteld op basis van de artikelen 57, lid 2, 66 en 100(A), waarbij gemeenschappelijke regels worden vastgesteld in de aardgas- en elektriciteitssector². Intussen zal de Commissie de inbreukprocedures van artikel 169 blijven inleiden tegen Lid-Staten die de in- en uitvoer van gas en elektriciteit belemmeren. Zij zal tevens druk blijven uitoefenen om de harmonisatie van de voorwaarden inzake vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de winning van aardgas en aardolie tot stand te brengen, ten aanzien waarvan in de nabije toekomst een gemeenschappelijk standpunt van de Raad wordt verwacht.
- Op het gebied van telecommunicatie heeft de Raad het voorstel van de Commissie overgenomen om de spraaktelefonie met ingang van 1 januari 1998 te liberaliseren³.
- In juni 1992 heeft de Commissie een Groenboek goedgekeurd waarmee een overlegprocedure op

² PB C 65 van 14.3.1992

³ Resolutie van de Raad van 22.7.1993, PB C 213 van 6.8.1993

touw wordt gezet over de ontwikkeling van een interne markt voor postdiensten⁴. In het licht van de resultaten van deze overlegprocedure zal de Commissie wellicht een aantal opties voor harmonisatie en liberalisatie in overweging nemen, betreffende onder andere expresbestellingen, publikaties per post, reclame per post, en grensoverschrijdende post.

- Op het gebied van het luchtvervoer bereidt de Commissie een voorstel voor betreffende de liberalisering van de grondultrusting in de luchthavens van de Unie.

Benadrukt dient te worden dat de vaststelling van het wettelijk kader een noodzakelijke, doch niet toereikende voorwaarde is voor de liberalisatie van het handelsverkeer in de Unie en voor mededinging in deze sectoren. Voor een daadwerkelijk functioneren van de interne markt is het noodzakelijk dat deze regels worden gehandhaafd zodat de marktdeelnemers voldoende vertrouwen in het wettelijk kader hebben om dit commercieel ten volle te benutten.

V. In te trekken maatregelen

Na overleg tijdens de Europese Raden van Lissabon, Birmingham en Edinburgh is de Commissie ertoe overgegaan de communautaire wetgeving in haar geheel te herzien ten einde het "subsidiariteits"-beginsel een grotere invloed te verlenen. De conclusies van dit herzieningsproces zullen worden ingediend tijdens de Europese Raad die in december 1993 in Brussel zal worden gehouden. Deze samenvatting is bedoeld om na te gaan welke onderdelen van communautaire wetgeving zouden kunnen worden ingetrokken, gereviseerd of vereenvoudigd, hetzij omdat deze maatregelen niet meer gerechtvaardigd blijken (noodzaak), hetzij omdat de doeltreffendheid ervan ter discussie staat (criterium van doeltreffendheid), of omdat de voorgestelde maatregelen uiterst restrictief zijn (criterium van proportionaliteit). De Commissie heeft thans overeenstemming bereikt over de intrekking van een aantal wetgevingsmaatregelen, met inbegrip van enkele maatregelen op het gebied van de interne markt, zoals vermeld in haar Verslag aan de Europese Raad over de aanpassing van de communautaire wetgeving aan het subsidiariteitsbeginsel (COM(93)545, 24.11.1993).

⁴ COM(91)476 def.

Deel B - Het beheer van de interne markt

Het interne-marktprogramma was bedoeld om een wettelijk kader voor een grenzenloze Unie tot stand te brengen. Deze fase van grote inspanningen op wetgevend gebied is nu ten einde, en thans dient ervoor te worden gezorgd dat de regels van de interne markt in de praktijk doeltreffend werken. Dit betekent dat de door de Gemeenschap aangenomen wetgeving correct in nationaal recht moet worden omgezet; dat de regels, nu zij zijn vastgesteld, strikt en op homogene wijze ten uitvoer moeten worden gelegd, en dat er doeltreffende beroepsmogelijkheden moeten zijn voor natuurlijke en rechtspersonen die door schendingen van de interne-marktvoorschriften worden benadeeld.

Het zorgen voor een doeltreffende transpositie van het Gemeenschapsrecht is in de eerste plaats een zaak van de Lid-Staten. Nu circa 85 % van de noodzakelijke maatregelen zijn goedgekeurd moeten de Lid-Staten het omzettingsproces voor de maatregelen die in werking zijn getreden, versnellen. Het is duidelijk dat de burgers niet alleen van de Commissie verwachten dat zij er voor zorgt dat deze taak wordt volbracht, maar ook dat dit behoorlijk gebeurt. De Commissie kan bijdragen tot een homogene interpretatie van de communautaire wetgeving. Ook is het de taak van de Commissie om ervoor te zorgen dat de Lid-Staten hun verplichtingen op het gebied van omzetting nakomen, en is zij belast met de controle achteraf van de conformiteit van de nationale wetgeving, een belangrijke taak waarvoor de Commissie thans niet over toereikende middelen beschikt. Wanneer de Lid-Staten hun verplichtingen met betrekking tot de omzetting niet nakomen of wanneer deze omzetting onvolledig of incorrect is zal de Commissie niet aarzelen passende maatregelen te nemen overeenkomstig artikel 169 van het Verdrag. Hierbij kan zij tevens gebruik maken van de bepalingen van artikel 171 van het Verdrag inzake het opleggen van sancties.

De tenuitvoerlegging is gewoonlijk de taak van de autoriteiten van de Lid-Staten, terwijl de Commissie ervoor moet zorgen dat elke Lid-Staat de nodige maatregelen heeft genomen met het oog op de tenuitvoerlegging en dat het betrokken systeem voor zijn taak berekend is. In een Unie zonder grenzen echter moet de tenuitvoerlegging plaatsvinden op basis van nauwe samenwerking en wederzijdse bijstand tussen de overheidsdiensten van de Lid-Staten en tussen deze diensten en de Commissie. Er dient een grote inspanning te worden verricht om ervoor te zorgen dat dit over de gehele linie in alle sectoren van de interne markt gebeurt.

In een interne markt moeten personen en bedrijven weten dat er voldoende beroepsmogelijkheden zijn mochten zij deze nodig hebben. De Commissie en de Lid-Staten moeten er, overeenkomstig hun bevoegdheid voor zorgen dat dit het geval is. De bepalingen van het Verdrag betreffende de Europese Unie over justitiële samenwerking vormen in dit verband een deugdelijk kader.

Een belangrijk aspect van het beheer van de interne markt is de **beoordeling** van de werking van de regels, zowel wat het praktisch effect betreft als met betrekking tot de gevolgen ervan voor het bedrijfsleven en de economie in ruimere zin.

I. Het verzekeren van conformiteit en doorzichtigheid bij de omzetting van communautaire richtlijnen in nationaal recht

De communautaire wetgeving inzake de werking van de interne markt bestaat grotendeels uit richtlijnen, een instrument dat elke Lid-Staat ertoe verplicht zijn nationale wetgeving aan te passen door de vaststelling van "omzettings"-maatregelen waarbij de richtlijn ten uitvoer wordt gelegd. Het voordeel hiervan is dat de Lid-Staten over een zekere mate van flexibiliteit beschikken met betrekking tot de vorm van hun wetgeving, gezien hun uiteenlopende wetgevingstechnieken. Het noodzaakt de Commissie evenwel om ervoor te zorgen dat omzettingsmaatregelen worden vastgesteld en dat zij werkelijk voldoen aan de eisen van de richtlijnen.

Deze taak is veeleisend en ingewikkeld, gezien het volume van de betrokken wetgeving (bij voorbeeld meer dan 300 richtlijnen op landbouwgebied), het feit dat veel Lid-Staten de vereisten van één enkele richtlijn omzetten door verschillende nationale wetteksten aan te passen (soms tien of meer) en de technische complexiteit van de materie op vele gebieden.

De Commissie zal een combinatie van methoden blijven volgen om ervoor te zorgen dat de omgezette wetgeving volledig is en in overeenstemming is met de communautaire richtlijnen. Deze methoden omvatten:

- de uitvoerige controle van de teksten door het personeel van de Commissie: deze aanpak is alleen geschikt op gebieden waar een betrekkelijk klein corpus van communautaire wetgeving van toepassing is. Op andere gebieden staan de beschikbare middelen de Commissie niet toe om haar taak op deze wijze te vervullen;
- gebruikmaking van externe adviseurs: om het probleem van de beperkte personele middelen te omzeilen doet de Commissie regelmatig een beroep op externe adviseurs om de transpositiewetgeving in bepaalde sectoren te onderzoeken. De ervaring leert dat deze benadering beperkingen heeft;
- multilaterale en bilaterale bijeenkomsten met ambtenaren van de Lid-Staten: besprekingen met de vertegenwoordigers van de Lid-Staten kunnen de interpretatie van de richtlijnen en het achterhalen van moeilijkheden vergemakkelijken. Regelmatige bilaterale vergaderingen worden ook gehouden met het specifieke doel om de omzetting te bespreken (zie hieronder);
- rechtstreeks contact met de marktdeelnemers in de betrokken sectoren: de verschillende netwerken door middel waarvan de Commissie contacten onderhoudt met de marktdeelnemers in de diverse sectoren kunnen een nuttige bron van informatie zijn over problemen met omzettingsmaatregelen.
- klachten als middel om probleemgebieden te identificeren: deze "passieve" aanpak is afhankelijk van de voorwaarde dat personen en bedrijven zich bewust zijn van hun rechten ingevolge de Gemeenschapswetgeving en aandacht vragen voor de problemen die zij met de wetgeving van de Lid-Staten ondervinden.

Een voorlopig overzicht van de methoden die zijn gevolgd en de problemen die zich hebben voorgedaan bij de controle van de transpositie op een aantal gebieden van interne-marktwetgeving is in **bijlage 1** opgenomen. In veel sectoren

zijn de beschikbare middelen duidelijk onvoldoende. De omvang van het probleem is van dien aard dat een uitvoeriger onderzoek nodig is om de meest efficiënte aanpak en de exacte financiële behoeften te bepalen, en om manieren te vinden om de noodzaak van omzettingsmaatregelen te beperken.

De Lid-Staten dragen de grootste verantwoordelijkheid voor het bekendmaken van hun omzettingsmaatregelen; de Commissie kan echter helpen deze op de voorgrond te plaatsen, en de acties ter zake zijn hieronder weergegeven.

1. Het verzekeren van de conformiteit van de omzettingsmaatregelen

De Commissie acht het noodzakelijk om diepgaander te onderzoeken wat de meest kosteneffectieve manier is om de conformiteit van de omzetting te waarborgen gezien het in het voorafgaande en in bijlage 1 vermelde gebrek aan middelen. Uitbreiding van de Unie zal onvermijdelijk de problemen op dit gebied verergeren, zowel wat het wetgevingsvolume als wat het aantal talen betreft. De meest effectieve manieren om ter zake samenwerking met de Lid-Staten te organiseren dienen te worden onderzocht. Dit onderzoek dient te worden gekoppeld aan de bestudering van een onderwerp waarover de standpunten sterk uiteen blijken te lopen, namelijk de mogelijkheid om onder bepaalde omstandigheden gebruik te maken van verordeningen in plaats van richtlijnen, waardoor de noodzaak om wetgeving om te zetten zou worden beperkt. Een mededeling hierover zal in september 1994 verschijnen.

Om de Commissie bij te staan bij de controle op de conformiteit van de omzetting en om de doorzichtigheid te verbeteren zullen de Lid-Staten bij toekomstige interne-marktrichtlijnen verplicht blijven om in hun omzettingswetgeving te verwijzen naar de communautaire richtlijnen waarop deze wetgeving betrekking heeft, en om daarnaast transpositieoverzichten op te nemen waaruit de overeenstemming tussen de communautaire en de nationale maatregelen blijkt. Deze procedure heeft haar waarde bewezen, bij voorbeeld in de sector van de financiële diensten. De Lid-Staten zullen tevens worden aangemoedigd om transpositieoverzichten op te stellen voor de bestaande wetgeving.

Op de gebieden van interne-marktwetgeving waar de Commissie sterk afhankelijk is van klachten om problemen op te sporen, zullen stappen worden genomen om marktdeelnemers en de betrokken netwerken meer bewust te maken van de manieren waarop zij moeilijkheden die zich zouden kunnen voordoen onder de aandacht kunnen brengen, indien nodig door middel van het indienen van een officiële klacht.

De regelmatige bilaterale bijeenkomsten die reeds met bepaalde Lid-Staten worden georganiseerd om omzettingsskwesties te bespreken zullen worden uitgebreid tot alle Lid-Staten en er zal een grotere nadruk worden gelegd op de conformiteit van de omzettingsmaatregelen.

2. Toegang tot bijgewerkte informatie over nationale omzettingsmaatregelen

Bedrijven of hun adviseurs moeten weten waar zij informatie over communautaire wetgeving en over de nationale omzettingsmaatregelen die voor hun sector van belang zijn, kunnen krijgen. In dit verband

- zullen alle bestaande bronnen waarin hiernaar wordt verwezen, of waar de volledige tekst kan worden gevonden, zowel in de Lid-Staten als op communautair niveau, in een overzicht worden opgenomen;
- zal de verkoop van gedrukt materiaal en on-line informatie die door de Commissie en het Bureau voor Officiële Publikaties worden geproduceerd en die referenties bevatten, worden bevorderd;
- zal een onderzoek worden ingesteld naar de behoeften van de gebruikers op dit gebied en zal, afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek, de bestaande databasis INFO 92 (en/of de brochures die hierop zijn gebaseerd) eind 1994 worden aangepast;
- zal de databasis CELEX, die door het Bureau voor Officiële Publikaties wordt beheerd, worden aangepast zodat deze door middel van een meer gebruiksvriendelijke invultechniek kan worden geraadpleegd, en zal het bestand van referenties naar nationale omzettingsmaatregelen, met inbegrip van de maatregelen betreffende de interne markt, in 1994 worden bijgewerkt;
- is er een aanbestedingsprocedure op touw gezet voor de totstandbrenging van een geheel nieuwe versie van CELEX aan het eind van 1995;
- zal de Commissie, in overleg met de Lid-Staten en met particuliere uitgeverijen, kosteneffectieve manieren trachten te vinden om de verkrijgbaarheid van de referenties naar of teksten van nationale omzettingsmaatregelen uit te breiden.

II. Het verzekeren van de kwaliteit van de tenuitvoerlegging

Een adequaat en goed functionerend systeem van samenwerking tussen de inzake tenuitvoerlegging bevoegde autoriteiten in elke Lid-Staat en tussen deze autoriteiten en de Commissie is het belangrijkste instrument om de daadwerkelijke en onpartijdige

tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsrecht in de gehele Unie te garanderen. Dit moet leiden tot de snelle oplossing van veel problemen, maar indien de Commissie van mening is dat een Lid-Staat aan zijn verplichtingen tekort is geschoten en tegen de betrokken Lid-Staat optreedt, is het dienstig een forum voor dialoog te handhaven zodat zelfs in dit stadium in de mate van het mogelijke oplossingen worden bereikt op grond van wederzijdse instemming. Ten slotte is er behoefte aan mechanismen die beletten dat nieuwe barrières worden opgetrokken door bij voorbeeld via nationale voorschriften die de werking van de interne markt ongunstig beïnvloeden.

1. Administratieve samenwerking

Het slechten van barrières tussen de Lid-Staten roept een nieuwe situatie in het leven waarin het Gemeenschapsrecht en de wijze waarop het in andere Lid-Staten is toegepast aan belang wint voor de burger en het bedrijfsleven in de Unie. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat het recht even betrouwbaar en doeltreffend wordt toegepast als hun eigen nationale voorschriften. Om aan de verwachtingen dienaangaande te voldoen is het van cruciaal belang dat de autoriteiten die voor de toepassing van de voorschriften inzake de interne markt bevoegd zijn in hoge mate blijven samenwerken en elkaar op de hoogte houden. Dit geldt meer bepaald wanneer potentieel ernstige consumentenproblemen een dringend antwoord vergen, maar hoeft niet beperkt te blijven tot gevallen waar de gezondheid van de consumenten in gevaar is. De Lid-Staten zijn vanzelfsprekend bevoegd voor de tenuitvoerlegging en in veel gevallen is er reeds sprake van een dergelijke samenwerking. In sommige sectoren, meer bepaald fytosanitaire controles, douane, fiscaliteit en sociale zekerheid, is de tenuitvoerlegging reeds sterk gecoördineerd op communautair niveau, maar in andere sectoren verschilt zij aanzienlijk per Lid-Staat. De bestaande samenwerking, zoals die bij voorbeeld sinds 1959 bestaat op het gebied van de sociale zekerheid, behoeft ondersteuning door middel van doelgerichte maatregelen, in het bijzonder de ontwikkeling van een netwerk voor communicatie en gegevensuitwisseling tussen de overheden.

1. Een kaderregeling voor administratieve samenwerking

In het licht van het voorgaande doet de Commissie een Mededeling toekomen aan de Raad voor zijn beraadslaging van december 1993. Met deze Mededeling wordt beoogd een werkprogramma in gang te zetten ter vergemakkelijking van de administratieve samenwerking op grond van:

- a) goedkeuring door de Raad van een aantal samenwerkingsrichtsnoeren;
- b) een belofte van de Commissie om een onderzoek van de bestaande samenwerking in de interne-marktsectoren te verrichten, in het bijzonder in de sectoren waarvoor de Gemeenschapswetgeving wat de samenwerkingsrichtsnoeren betreft nog niet is uitgewerkt, ten einde waar nodig de samenwerking tot stand te brengen of te intensifiëren.
- c) ondersteunende maatregelen van de Commissie.

In een andere Mededeling die tegen eind 1993 bekend zal worden gemaakt, onderzoekt de Commissie de snelle-responssystemen die zijn opgezet om dringende zaken betreffende de werking van de interne markt te behandelen. Tevens worden sommige maatregelen aanbevolen om de procedures en de verdere coördinatie te verscherpen.

De Commissie bereidt voorts een mededeling voor over de samenwerking tussen de Commissie en de nationale autoriteiten die belast zijn met de toepassing van de mededingingsregels.

Gezien de goede resultaten die de zogenaamde pakketvergaderingen, bedoeld om door overleg tussen de Commissie en de Lid-Staten gezamenlijke oplossingen te vinden voor bestaande geschillen betreffende de naleving van het Gemeenschapsrecht door de Lid-Staten, zal de Commissie deze waar nodig uitbreiden tot alle Lid-Staten en de frequentie ervan opvoeren.

2. Steun voor administratieve samenwerking

De Commissie zal binnen de perken van haar bevoegdheid en middelen een programma van sectorgerichte ondersteunende maatregelen op touw zetten dat het volgende zal omvatten:

a) de ontwikkeling van een netwerk voor communicatie en gegevensuitwisseling ten behoeve van de overheden van de Unie

De groeiende behoefte aan administratieve samenwerking vergt de invoering van een doelmatig, betrouwbaar en gebruikersvriendelijk communicatie- en gegevensuitwisselingssysteem tussen overheidsdiensten, in het bijzonder elektronische post. Elektronische post op basis van de X400-normenreeks kan voorzien in het vereiste vermogen voor een groot aantal verschillende typen gegevensuitwisseling op voorwaarde dat de onderdelen van een dergelijk netwerk voldoen aan de zelfde interoperabiliteitsvereisten. Een dergelijk elektronisch postnetwerk kan slechts daadwerkelijk operationeel geacht worden indien een voldoende aantal systemen erbij zijn aangesloten en onderling doorverbonden zijn via een operationele elektronische postdienst die de communicatie verzorgd met alle betrokken administraties. Deze communicatiefaciliteit zal de administratieve samenwerking slechts ten goede komen indien zij algemeen beschikbaar is. Zij moet daarvoor een zekere kritische massa van compatibele eindgebruikerssystemen en overeenkomstige netwerkfaciliteiten bereiken. Er is behoefte aan

- een versnelde en uitgebreide invoering van een netwerk voor elektronische post (EUROMAIL),
- alsmede een hoge mate van coördinatie tussen de dertien betrokken administraties,
- een reeks flankerende maatregelen ten einde het gebruik en de verdere ontwikkeling van het netwerk te vergemakkelijken.

De Commissie stelt voor dat de communautaire autoriteiten snel werk zouden maken van dit initiatief ten einde de prioritaire doelstelling, met name het doelmatige beheer van de interne markt, zo spoedig mogelijk te verwezenlijken terwijl tegelijkertijd rechtstreeks wordt bijgedragen tot een kostenverlaging ten behoeve van het bedrijfsleven en de burger. Te dien einde streeft de Commissie naar:

- een spoedig besluit van de Raad om één technologie (X400) aan te nemen als basis voor de elektronische post in alle bij het beheer van de Interne markt betrokken diensten en voorwaarden vast te stellen voor de gecoördineerde tenuitvoerlegging en communautaire financiering,
- de geleidelijke installatie van de noodzakelijke systemen bij de dertien betrokken administraties op communautair en nationaal niveau in de departementen die bij het beheer van de interne markt en het besluitvormingsproces van de Unie betrokken zijn, gebaseerd op de gezamenlijk overeengekomen interoperabiliteitsvereisten, en de onderlinge doorverbinding van deze systemen met het oog op de invoering van een elektronische postdienst, hetgeen tegen eind 1995 voltooid zou moeten zijn,
- de invoering van mechanismen voor communautaire financiële steun, in het bijzonder via TNA/IDA, ten behoeve van de tenuitvoerlegging van EUROMAIL op grond van gemeenschappelijk vastgestelde beginselen en doorzichtige procedures,
- een reeks flankerende maatregelen welke betrekking hebben op het gebruik en de verdere ontwikkeling van het EUROMAIL-netwerk, onder meer een planningsproces dat een breed overzicht van de verdere behoeften moet verschaffen, gemeenschappelijke beveiligingsvoorschriften en -procedures, geharmoniseerde gegevensbeschermingsvoorschriften, gegevensuitwisseling inzake administratieve procedures.

Bij het onderzoek inzake administratieve samenwerking zal bijzondere aandacht worden besteed aan de behoefte van de overheidsdiensten inzake gegevensuitwisseling ten einde bijkomende vraag, knelpunten en de ontbrekende netwerken alsmede prioriteiten ten aanzien van de tenuitvoerlegging te identificeren. De bevindingen zullen worden gebruikt in het voorgestelde IDA-Programma (Interchange of Data between Administrations) ten einde de gecoördineerde tenuitvoerlegging van projecten van gemeenschappelijk belang te ondersteunen en de interoperabiliteit tussen netwerken en onderdelen van netwerken te verzekeren.

Andere maatregelen

b) de ontwikkeling van Interpretatieve handleidingen inzake wetgeving en de bekendmaking van interpretatieve mededelingen door de Commissie als hulpmiddel voor een consequente tenuitvoerlegging, onder meer:

- Interpretatieve handleidingen
- interpretatieve handleidingen voor leveringen, uitvoering van werken en dienstverlening (inclusief de sectoren watervoorziening, vervoer, energievoorziening en telecommunicatie) in de sector overheidsopdrachten alsmede een handleiding betreffende de nationale voorschriften inzake overheidsopdrachten voor elke Lid-Staat,
- Interpretatieve mededelingen
- een herziening van de interpretatieve mededelingen betreffende parallelimport van geneesmiddelen en procedures voor de goedkeuring en inschrijving van motorvoertuigen (1994),

- goedkeuring van interpretatieve mededelingen in sectoren waar het onderzoek van de toestand in de Lid-Staten de noodzaak om het vrije verkeer veilig te stellen aan het licht heeft gebracht: kwaliteitsmerktekens, beurzen en tentoonstellingen, persoonlijke invoer van geneesmiddelen, distributie van kranten en tijdschriften en bepaalde vormen van verkoopbevordering (1994-95),
- de goedkeuring van een interpretatieve mededeling betreffende de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning om industrieproducten te verhandelen.

Dergelijke handleidingen en mededelingen zullen vanzelfsprekend niet alleen nuttig zijn voor de inzake tenuitvoerlegging bevoegde autoriteiten maar ook voor de betrokken marktdeelnemers.

- c) een krachtiger bevordering van de bestaande regelingen voor uitwisseling van ambtenaren tussen de Lid-Staten, onder meer het KAROLUS-programma en het MATTHAEUS-programma voor douane-ambtenaren,
- d) de organisatie van ad hoc bijeenkomsten, seminars en conferenties met betrekking tot vraagstukken inzake de tenuitvoerlegging,
- e) de inzameling, vertaling en verspreiding van gegevens over nationale tenuitvoerleggingsstructuren en praktijken.
- f) beoordeling van de mogelijke noodzaak van communautaire steun ter versterking van administratieve infrastructuur op grond van de sectoriële herziening zoals genoemd onder 1b).

In gebieden waar pas een begin wordt gemaakt met de op communautaire richtlijnen gebaseerde samenwerking zoals de wetenschappelijke samenwerking inzake de officiële controle op levensmiddelen, dient te worden voorzien in dienstige middelen om de doelmatigheid van deze samenwerking te verzekeren.

In gebieden die reeds een sterke samenwerking kennen, kan worden verwacht dat de bestaande structuren zullen worden gehandhaafd of verder worden ontwikkeld zoals in het voorstel inzake douane en landbouw⁵.

2. De voorkoming van nieuwe hinderpalen

De tenuitvoerlegging van het interne marktprogramma met het oog op het slechten van belemmeringen voor het vrije verkeer zou geen zin hebben, indien dit vrije verkeer zou kunnen worden uitgehold via geleidelijke wijziging van de wetgeving door de Lid-Staten.

De Commissie benadrukt dat Lid-Staten bij de voorbereiding van nationale wetgeving dienen te onderzoeken of deze het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal overeenkomstig artikel 7A onnodig belemmert.

Hoewel de Commissie voornemens is bij toekomstige Gemeenschapswetgeving inzake de interne markt rekening te houden met het proportionaliteitsbeginsel, dienen de Lid-Staten eveneens terughoudendheid te betrachten bij het ontwikkelen van nationale wetgeving, waarvan de voordelen op nationaal niveau wellicht niet opwegen tegen de negatieve weerslag op de eengemaakte markt.

De potentiële negatieve gevolgen van nationale regulering mogen niet worden onderschat op de gebieden waarvoor de Gemeenschap, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel, voornemens is gezamenlijk beleid te ontwikkelen op basis van vrijwilligheid en consensus (normalisering, afspraken binnen beroepsgroepen).

Een opmerkelijk voorbeeld van een instrument dat de Commissie in staat stelt de invoering van nieuwe barrières te verhinderen door middel van een procedure die de doorzichtigheid veilig stelt, is Richtlijn 83/189/EEG op grond waarvan aanmelding van wetgeving of normen die gevolgen kunnen hebben voor het vrije verkeer van goederen, verplichtend is. De Raad heeft zijn gemeenschappelijk standpunt bepaald

⁵ Gewijzigd voorstel voor een verordening (EEG) van de Raad betreffende wederzijdse bijstand tussen de administratieve autoriteiten van de Lid-Staten en de samenwerking tussen deze autoriteiten en de Commissie met het oog op de juiste toepassing van de douane en landbouwvoorschriften - COM(93) 350 def., 1.9.93

over een voorstel voor de wijziging van de Richtlijn ingediend om de hiaten in de werkingssfeer ervan te vullen. Ten aanzien van financiële diensten is in de betrokken Richtlijnen⁶ voorzien in een aanmeldingsverplichting ingeval van weigering van wederzijdse erkenning van kredietinstellingen, verzekeringsmaatschappijen en beleggingsfirma's, (alsmede ingeval sancties zijn toegepast). De Lid-Staten moeten de Commissie in kennis stellen van de gevallen waarin zij de genoemde instellingen niet toelaten bijkantoren op te richten in een andere Lid-Staat. De Commissie brengt hierover om de twee jaar verslag uit.

De onderstaande acties zijn bestemd om dergelijke procedures uit te breiden in het belang van de goede werking van de interne markt.

1. Wederzijdse Informatie over nationale voorschriften waarin wordt afgeweken van het beginsel van het vrije verkeer van goederen

Nu een eengemaakte markt tot stand is gebracht waarin voorrang moet worden gegeven aan wederzijdse erkenning wanneer de nationale voorschriften niet zijn geharmoniseerd, moeten stappen worden gezet om te verzekeren dat wanneer een Lid-Staat uitzondering maakt op het beginsel van de aanvaarding van goederen uit andere Lid-Staten om te voldoen aan een dwingende verplichting of één van de in artikel 36 van het Verdrag genoemde gronden, de Commissie en de andere Lid-Staten hiervan onmiddellijk in kennis worden gesteld.

Doorzichtigheid is de enige manier om snel op te treden tegen belemmeringen van het vrije verkeer van goederen,

- bij voorkeur op vrijwillige basis tussen de betrokken Lid-Staten,
- of, indien nodig, op communautair niveau vóór dergelijke problemen schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de ondernemingen, consumenten en burgers van de Unie in het algemeen.

Overeenkomstig de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Parlement betreffende het beheer van de wederzijdse erkenning van nationale voorschriften na 1992 zal zij vóór eind 1993 de invoering voorstellen van een eenvoudige procedure voor de uitwisseling van de gegevens tussen de Lid-Staten en de Commissie die de Gemeenschap in staat moet stellen toezicht te houden op de wederzijdse erkenning van nationale bepalingen welke niet op gemeenschapsniveau zijn geharmoniseerd.

2. Aanmeldingsprocedures op het gebied van dienstverlening

De Commissie overweegt of in gebieden waar geen harmonisatie heeft plaatsgevonden, althans in sommige sectoren formelere aanmeldingsprocedures inzake nieuwe wetgeving welke betrekking heeft op dienstverlening, noodzakelijk zijn. Een eerste voorbeeld is vervat in het Groenboek betreffende commerciële communicatie in de interne markt dat in voorbereiding is en waarin de invoering van een stelsel van voorafgaandelijke aanmelding van nationale wetsvoorstellen en -ontwerpen op dit gebied wordt overwogen.

3. Sancties op inbreuken van de Lid-Staten

Overeenkomstig het nieuwe artikel 171 van het Verdrag kan de Commissie indien een Lid-Staat verzuimd heeft een arrest van het Hof van Justitie na te komen, de zaak voor het Hof brengen om de betrokken Lid-Staat te doen veroordelen tot het betalen van een forfaitaire som. Indien het Hof vaststelt dat de betrokken Lid-Staat zijn arrest niet is nagekomen, kan het deze Staat de betaling van een forfaitaire som of een dwangsom opleggen.

De Commissie dient toe te lichten op welke wijze zij gebruik zal maken van deze nieuwe bevoegdheid en van bepaalde bestaande bevoegdheden.

De Commissie zal in het licht van voorkomende gevallen overwegen welk beleid zij zal voeren en welke criteria zij voornemens is toe te passen in het kader van artikel 171

⁶ Artikel 21 van Richtlijn 89/646/EEG, artikel 40 van Richtlijn 92/49/EEG, artikel 19 van Richtlijn 93/22/EEG

van het Verdrag.

III. Beroepsmogelijkheden: toegang tot de rechterlijke instanties en gerechtelijke samenwerking

Het beheer van de ruimte van de Unie houdt in dat nationale en communautaire instellingen over de nodige middelen beschikken om in geval van overtreding van het Gemeenschapsrecht de naleving ervan af te dwingen: dit is een fundamentele vereiste van elk rechtsorde. De situatie in de Gemeenschap is in dit opzicht uniek omdat de toepassing van het Gemeenschapsrecht in het algemeen afhankelijk is van de afzonderlijke jurisdicties van de Lid-Staten.

De inwerkingtreding van de interne markt zal onvermijdelijk leiden tot een toename van het aantal zaken waarin onderdanen van een Lid-Staat hun rechten zullen moeten doen gelden in een andere Lid-Staat: omgekeerd zijn twijfels over de mogelijkheid om dit te doen een belangrijke belemmering van grensoverschrijdende transacties en derhalve van de goede werking van de eengemaakte markt.

Het is niet de taak van de Gemeenschap om te streven naar een harmonisatie die de onderscheidende kenmerken van nationale jurisdicties wegwerkt. De Lid-Staten en de Commissie hebben evenwel de plicht de noodzakelijke stappen te zetten om de genoemde twijfels weg te nemen zodat de eengemaakte markt niet wordt belemmerd. Essentieel behelst dit een betere bekendheid met het Gemeenschapsrecht zodat nationale rechterlijke instanties het, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden die het EG-Verdrag aan het Europese Hof van Justitie toekent, optimaal kunnen toepassen: dit vereist maatregelen met betrekking tot informatie, inclusief verbetering van de doorzichtigheid van communautaire wetteksten, en opleiding op het gebied van het Gemeenschapsrecht. Andere punten zoals het vergemakkelijken van de toegang tot de rechterlijke instanties moeten eveneens in overweging worden genomen. De intergouvernementele verdragen van Brussel en Rome zijn van bijzonder belang voor de interne markt: de ratificatie ervan door de Lid-Staten moet worden voltooid en eventuele verbeteringen dienen te worden onderzocht.

Grotere doorzichtigheid is noodzakelijk ten aanzien van de sancties welke van toepassing zijn op overtreding van de voorschriften inzake de interne markt. De Lid-Staten hebben in een verklaring bij het Unieverdrag vastgesteld dat de maatregelen die in de diverse Lid-Staten worden genomen ertoe moeten leiden dat het Gemeenschapsrecht er even strikt en doeltreffend wordt toegepast als het nationale recht

De inwerkingtreding van het Unieverdrag en in het bijzonder de "derde pijler" betreffende de samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, verschaft een nieuwe context om voortgang te boeken op dit gebied. De Commissie zal streven naar het bevorderen van acties ter aanmoediging van de coördinatie en samenwerking op gerechtelijk vlak tussen de Lid-Staten en de Commissie. Tevens kunnen bijzondere vormen van samenwerking met het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen worden overwogen in het bijzonder met het oog op een betere bekendheid met de rechtspraak van het Hof.

Het onderstaande actieprogramma zal worden ontwikkeld in de jaren 1994-1996.

1. Betere toegang tot de wetgeving

Goedkeuring door de Raad in 1994/95 van een samenwerkingsplan voor de verspreiding van kennis van het Gemeenschapsrecht in juridische kringen (Partnership Plan for Dissemination, PPD). Vanaf begin 1994 zullen de bevoegde nationale autoriteiten en de betrokken beroepskringen (magistraten, rechters, advocaten, juridisch adviseurs, griffiers, enz.) worden geraadpleegd. Het plan dient het volgende te behelzen:

- specifieke acties ter verbetering van de presentatie, de middelen en de doelmatigheid van de toegang tot de communautaire wetgeving. Deze acties zullen voortbouwen op reeds bestaande initiatieven: de consolidatie van de wettelijke voorschriften betreffende de interne markt in overeenstemming met de door de Commissie vastgestelde behoeften. Er zal worden voorzien in formeel geconsolideerde teksten en verbeteringen van de INFO-92-gegevensbank en van CELEX. (Zie eveneens het deel over informatie en communicatie);
- de goedkeuring van een interpretatieve mededeling betreffende de aansprakelijkheid van de Lid-Staat wegens schending van het Gemeenschapsrecht (het Francovitch en Bonifaci-arrest) in 1994/95 zodra het Hof uitspraak heeft gedaan over twee hangende zaken op dit gebied;
- goedkeuring van twee interpretatieve mededelingen respectievelijk betreffende het vrije verkeer van diensten en het vestigingsrecht. Meer specifieke sectorgerichte mededelingen zullen worden uitgewerkt, waar zulks nodig is;
- verbetering van de doorzichtigheid van nationale sancties door te eisen dat zij systematisch samen met de omzettingsmaatregelen worden aangemeld. Dienstige bepalingen zullen worden opgenomen in toekomstige voorstellen inzake wetgeving betreffende de interne markt en de Lid-Staten zullen worden verzocht gegevens mede te delen met betrekking tot de bestaande wetgeving.

2. Het beroep op de nationale rechterlijke instanties vergemakkelijken

De nationale rechterlijke instanties moeten de mogelijkheid hebben om een groter aantal zaken te behandelen betreffende de overeenstemming van voorschriften of gedragingen met het Gemeenschapsrecht - waarvan verwacht wordt dat zij aanzienlijk zullen toenemen in de context van de eengemaakte markt - om te vermijden dat de Commissie en het Hof van Justitie worden overspoeld. In dit opzicht worden twee initiatieven overwogen:

- Een samenwerkingsplan inzake opleiding dat gericht is op een betere bekendheid met en opleiding in het Gemeenschapsrecht van juristen (Partnership Plan for Training, PPT). Hierbij zal gestreefd worden naar eenvoudige oplossingen waarvoor geen nieuwe structuren benodigd zijn, zoals een betere benutting van bestaande mogelijkheden in het kader van door de Gemeenschap ondersteunde Europese instituten, bij voorbeeld die in Maastricht, Trier, Brugge en Florence, en zal bij de voorgestelde benaderingen rekening worden gehouden met de zwaar belaste agenda van magistraten en rechters. Een aanbeveling waarin de Lid-Staten worden aangemoedigd om in de opleiding van jonge juristen meer nadruk te leggen op het Gemeenschapsrecht zal een integrerend deel uitmaken van het plan dat in 1995 moet worden aangenomen.
- De Commissie zal eind 1993 een Groenboek inzake "de consument en zijn verhaalsmogelijkheden en de beslechting van consumentengeschillen in de interne markt" publiceren. Daarin worden de gerechtelijke en buitengerechtelijke nationale procedures inzake consumentengeschillen onderzocht alsmede de proefprojecten die de Gemeenschap op dit gebied heeft gefinancierd. Tevens worden de toepassingsmoeilijkheden bij grensoverschrijdende geschillen aangegeven. Over de voorgestelde oplossingen zal breed overleg worden gepleegd.

3. De versterking van de wederzijdse erkenning van vonnissen en arresten

Het Verdrag van Brussel is erop gericht te verzekeren dat een in een Lid-Staat gewezen vonnis of arrest op het gebied van handel in andere Lid-Staten met een minimum aan formaliteiten wordt erkend en ten uitvoer gelegd. Het Verdrag is van cruciaal belang in het kader van de interne markt.

België, Denemarken, Duitsland en Ierland moeten de uitbreiding van het Verdrag met Spanje en Portugal ratificeren:

In de context van de gerechtelijke samenwerking wordt de doelmatigheid van het Verdrag onderzocht. De Commissie zal alle stappen ondernemen die noodzakelijk zijn voor de beëindiging van dit onderzoek, en verslag uitbrengen over de voortgang tegen eind 1994.

4. De interne markt en de wetsconflicten

Alle Lid-Staten behalve Nederland moeten nog maatregelen treffen met het oog op de ratificatie van de uitbreiding tot Spanje en Portugal van het Verdrag van Rome inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomsten.

Aangezien in de traditionele benaderingen van wetsconflicten in het internationaal privaatrecht geen rekening wordt gehouden met de vereisten betreffende samenwerking in de Unie in een eengemaakte markt, zal de doelmatigheid van het Verdrag worden onderzocht. Een onderzoek onder de Lid-Staten en de belanghebbenden zal de basis vormen van de voorstellen ter verbetering van de toepassing van het Verdrag of ter verruiming van de werkingssfeer ervan.

IV. Beoordeling van de communautaire voorschriften

De systematische beoordeling van de doelmatigheid van de wetgeving betreffende de interne markt en het ermee verband houdende beleid is onontbeerlijk ten einde tekortkomingen in de nieuwe regeling snel weg te werken en het grootste voordeel te halen uit de potentiële economische en sociale verbeteringen welke uit het programma voortvloeien. Ondernemingen, consumenten, lokale en nationale autoriteiten en communautaire instellingen hebben een gemeenschappelijk belang bij een uitvoerige en nauwkeurige beoordeling van het effect van de interne markt. De ontwikkeling van een netwerk voor contactpersonen dat de door de onderscheiden betrokken partijen uitgeoefende toezichtsactiviteiten voor dit doeleinde op één lijn brengt, is een strategische doelstelling van de Commissie. Door de communicatie en de uitwisseling van de ideeën en bevindingen van de onderscheiden partijen te vergemakkelijken, kan een dergelijk netwerk bijdragen tot de bijsturing en verbetering van de interne markt.

1. Beoordeling van de praktische gevolgen van de voorschriften inzake de interne markt

Bij dit beoordelingsproces moeten twee oogmerken voor ogen worden gehouden. Het eerste betreft het toezicht op de doelmatigheid van de maatregelen inzake de interne markt bij het slechten van de relevante handelsbelemmeringen en het belichten van gebieden waar deze maatregelen nog verder moeten worden ontwikkeld met het oog op de volledige verwezenlijking van hun doelstellingen.

Zo maakt de afschaffing, nu ruim een jaar geleden, van de veterinaire en fytosanitaire controles aan de interne grenzen van de Unie een beoordeling noodzakelijk van de Europese wetgeving die werd goedgekeurd in de veterinaire sector voor tenuitvoerlegging van de interne markt. In samenhang met deze ervaring hebben zich tal van problemen voorgedaan. Hieruit dienen conclusies te worden getrokken en de nodige maatregelen te worden getroffen. Het voornaamste doel van de wetgeving blijft het vrije verkeer; maatregelen dienen beperkt te blijven tot wetenschappelijke en veterinaire vereisten. Om doeltreffend te zijn dienen maatregelen inzake ziektebestrijding aangepast te zijn aan de epidemiologische situatie en dient regelgeving voldoende flexibel te zijn om aanpassing aan zowel de veterinaire situatie als de betrokken regio's mogelijk te maken. Het wederzijdse vertrouwen dient te worden versterkt, en de identificatie van dieren die in de interne markt worden verhandeld, moet concrete werkelijkheid worden. Tot slot dient in de overeengekomen controleposten aan de buitengrenzen strikt de hand te worden gehouden aan de vastgestelde normen.

De Commissie zal de samenwerking met het Economisch en Sociaal Comité uitbreiden om gebieden waar verder optreden noodzakelijk is, te lokaliseren op basis van door het ESC verstrekte gegevens, inclusief gegevens welke zijn ingewonnen op

ESC-hoorzittingen waarop een aantal communautaire representatieve organisaties zullen worden uitgenodigd om hun ervaringen met de werking van de wetgeving betreffende de interne markt te presenteren.

Voorts zal de Commissie meer gebruik maken van raadgevende en toezichthoudende comités op het gebied van de technische voorschriften ten aanzien van de sectoren industrieproducten en levensmiddelen, vervoer, milieuwetgeving, financiële diensten, overheidsopdrachten, douanewetgeving en handel en distributie. Waar nodig zal zij dit gebruik uitbreiden tot andere gebieden.

De Commissie zal haar contacten met instanties die dagelijkse ervaring hebben met de toepassing van de maatregelen inzake de interne markt en de werking van de regelingen inzake onderlinge erkenning en andere deskundige organisaties, uitbouwen via:

- Een wederzijdse gegevensuitwisseling met de Euro-Info Centers: de Euro-Info Centers en hun gastinstellingen hebben reeds hun belang bewezen als feedback bron ten aanzien van de voortgang die wordt geboekt bij het slechten van handelsbelemmeringen. De Commissie stelt voor de Euro-Info Centers te verzoeken om regelmatige verslagen voor te leggen over de ervaring van het midden en klein bedrijf met de gevolgen van de wetgeving betreffende de interne markt.
- Een reeks studies in grensoverschrijdende regio's waarmee in 1994 dient te worden aangevangen: in grensoverschrijdende regio's worden ondernemingen dagelijks geconfronteerd met uiteenlopende regelingen en gebruiken op administratief en juridisch gebied. Deze regio's kunnen als testcase dienen om vast te stellen of de initiatieven inzake de interne markt een verbetering betekenen voor de bedrijven en om de gebieden te identificeren waar verder optreden noodzakelijk is.
- De ontwikkeling van sectoriële controle-instrumenten: een eerste voorbeeld hiervan is het opzetten van een waarnemingspost in het Raadgevend Comité Overheidsopdrachten tegen eind 1993. In de sector financiële diensten zal de Commissie aan de Raad of de betrokken comités van de bedoelde sector studies over de toepassing en de gevolgen van de wetgeving betreffende de interne markt voorleggen. Aldus dient de Commissie bijvoorbeeld 14 verslagen te presenteren over specifieke onderwerpen die door richtlijnen worden geregeld, onder meer een verslag over de werking van de Richtlijn betreffende de type-goedkeuring van motorvoertuigen dat tegen eind 1994 wordt verwacht. De Commissie zal tevens bijzonder onderzoek verrichten inzake levering van open netwerken (Open Network Provision, ONP) en wederzijdse erkenning van eindapparatuur.

2. Beoordeling van het algemene effect op het bedrijfsleven en de economie

Het tweede oogmerk betreft de algemene beoordeling van het effect van de eengemaakte markt op het bedrijfsleven en de economie. Dit biedt de gelegenheid het communautaire en nationale beleid aan te passen in het licht van de structurele gevolgen van de voltooiing van de eengemaakte markt. De feedback over de praktische gevolgen van de wetgeving betreffende de interne markt en de regelingen voor wederzijdse erkenning kan gevallen aan het licht brengen waar het wegnemen van fysieke, juridische en technische belemmeringen voor de intracommunautaire handel en mededinging dienen te worden aangevuld met waarborgen inzake mededingingsbeleid om het concurrentiebevorderend potentieel van de interne markt te verwerkelijken. Bijkomende acties, onder meer op opleidingsgebied, kunnen noodzakelijk zijn om de ondernemingen en werknemers te helpen zich aan te passen aan de nieuwe economische omstandigheden.

De Commissie zal meer aandacht besteden aan het onderzoek van de gevolgen van de interne markt voor de dynamiek en het beleid van de ondernemingen en de marktstructuren via:

- De ontwikkeling van statistische instrumenten voor de beoordeling van het effect van de interne markt. Er is een begin gemaakt met de gedachtenwisseling tussen de betrokken diensten van de Commissie met het oog op het verzamelen van gegevens in 1994.
- Gespecialiseerde statistische instrumenten in specifieke sectoren van de interne markt: de statistieken die de Lid-Staten aan de Commissie doen toekomen in overeenstemming met de

richtlijnen inzake overheidsopdrachten zullen worden geëxploiteerd via de ontwikkeling van een "Executive Information System". Dit systeem zal gebruikersvriendelijke statistische prestatie-indicatoren en verslagen die een beeld geven van de voortgang van de liberalisering op het gebied van de overheidsopdrachten, opleveren. Specifieke netwerken voor de inzameling van informatie en gegevens worden onder auspiciën van het EURET-programma ontwikkeld op transportgebied.

- De afronding van een raamverordening inzake bedrijfsstatistiek ter vervanging van het huidige jaarlijkse onderzoek van de Industriële structuur en ter uitbreiding van de toepassing ervan tot de dienstverleningssectoren, met het oog op de verbetering van de beschikbaarheid en de vergelijkbaarheid van geavanceerde statistische informatie welke noodzakelijk is voor de beoordeling van de economische bedrijvigheid in het algemeen en de follow-up van de gevolgen van de interne markt in het bijzonder.
- Specifiek verslag over het effect van de Interne markt op individuele sectoren in de volgende uitgaven van Panorama of EC Industry (editie 1995), en uitvoeriger behandeling van de aspecten welke verband houden met de interne markt in toekomstige uitgaven van het jaarlijkse verslag van de Europese waarnemingspost voor het MKB.
- Het opzetten van een netwerk van onderzoekscentra die hun deskundigheid bewezen hebben op gebied van interne-markt-onderzoek (tegen eind 94).
- Voortbouwen op de resultaten van de door de Lid-Staten verrichte studies.
- Het lanceren in 1994 van een algemene studie van de gevolgen van de Interne markt voor het bedrijfsleven en de economie. : De Commissie streeft ernaar de opdracht voor deze studie waarin de parameters zullen worden vastgesteld, te publiceren en met het onderzoek aan te vangen. De Raad heeft in zijn resolutie van 7 december 1992 waarin hij de Commissie verzocht om een dergelijk onderzoek te verrichten, gevraagd dat deze studie het effect van de interne markt op een breed scala van factoren zou onderzoeken, meer bepaald de economische en sociale samenhang en de bijdrage tot een duurzame niet-inflatoire groei die het milieu ontziet.

3. Verbetering van het INTRASTAT-systeem voor de verzameling van statistische gegevens

Naar aanleiding van de afschaffing van de douaneformaliteiten op 1 januari 1993 is een systeem opgezet voor het verzamelen van statistische gegevens over de goederenstroom tussen de Lid-Staten. De gegevens worden rechtstreeks door de bedrijven verstrekt (INTRASTAT).

De veranderingen die dit systeem met zich heeft gebracht zijn zo ingrijpend dat de nationale overheden, die slechts weinig tijd hadden voor de overschakeling, nog met enorme problemen kampen, zowel wat de compilatie als de analyse van de gegevens betreft.

De tot op heden opgedane ervaringen en de analyse van de eerste gepubliceerde gegevens dienen met enige terughoudendheid te worden beoordeeld. De Lid-Staten en de Commissie hebben echter geen tijd verloren bij het treffen of overwegen van maatregelen om het systeem snel doeltreffender te maken.

De volgende voornaamste problemen dienen te worden overwonnen:

- Het niveau van de respons van bedrijven: dit niveau is moeilijk te meten. Er is geen informatie uit het verleden voorhanden over de bedrijven in alle Lid-Staten tezamen, en het is nog niet mogelijk de resultaten te vergelijken met die uit fiscale bronnen. Geschat wordt dat tussen 10 en 25 % van de marktdeelnemers, al naar Lid-Staat, geen gegevens heeft verstrekt, hetgeen 5 tot 10 % van de totale waarde vertegenwoordigt. Om dit verschijnsel, dat met name de kleine ondernemingen lijkt te betreffen, tegen te gaan dienen de hulpmiddelen om de gegevensverstrekking te verbeteren gemobiliseerd te worden. Nadat in de meeste Lid-Staten herinneringen werden verstuurd, lijkt de situatie zich te verbeteren.

- Vertraging bij de verzending van aangiften: ondanks de intensieve voorlichtingscampagnes van de nationale overheden met steun van de Commissie, waren ondernemingen als gevolg van laattijdige publikatie van regelgeving niet altijd in staat hun administratie tijdig aan te passen. Dit heeft geleid tot aanzienlijke vertraging in de verzending van aangiften, die geleidelijk worden teruggedrongen.
- Classificatie van goederen: de uitgebreidheid van de gecombineerde nomenclatuur heeft er, zeker voor kleine en middelgrote ondernemingen zonder computersystemen, toe geleid dat de aangiften ingewikkelder zijn geworden en verder moeten worden uitgesplitst. Dit werd verergerd door het ontbreken van een minimum bedrag per transactie, aangezien de minimum bedragen in het nieuwe systeem afhankelijk zijn van het aandeel van de ondernemingen in de intracommunautaire handel. Hierdoor ontstonden met name problemen met de verstrekking van bepaalde informatie overeenkomstig de categorie van de gecombineerde nomenclatuur (in het bijzonder de netto hoeveelheid).
- Samenhang met belastingheffing: dit is één van de voornaamste kenmerken van INTRASTAT. De beperkingen ervan voor het niveau van de verstrekking van statistische gegevens voor de bepaling van de referentieperiode of voor de behandeling van bepaalde vormen van goederenverkeer (bijvoorbeeld onderaanneming) maken het soms moeilijk de economische betekenis van de statistieken te bepalen en de twee bronnen met elkaar te vergelijken.
- Verwerking van de informatie: de informatieverwerking is bemoeilijkt doordat de nationale overheden slechts weinig tijd hadden om hun computersystemen aan te passen; dit leidde tot vertragingen bij het samenbrengen van informatie over het intracommunautaire verkeer maar ook van de informatie over het verkeer met derde landen. De statistische diensten kampten voorts met een grote toename van de uitsplitsing van de aangiften. De invoering van minimum bedragen heeft voor het merendeel van de ondernemingen tot een zekere vereenvoudiging geleid, maar leidde voor de nationale instanties tot verdere moeilijkheden bij de verwerking van de gegevens.
- Automatisering en telecommunicatie: de produkten die tot stand zijn gekomen in het kader van het EDICOM-project, hetzij ter verlichting van de werkzaamheden in samenhang met de aangiften voor Lid-Staten, hetzij ter automatisering van de verwerking door nationale instanties, bewijzen momenteel hun nut maar leidden aanvankelijk tot problemen omdat zij pas laat op de markt verschenen en de invoering ervan enige tijd kostte. De nationale overheden en de Commissie reageerden echter snel en troffen de nodige maatregelen of dienden voorstellen ter zake in.

De maatregelen hebben ten doel het responsniveau van de bedrijven te verhogen: in de meeste Lid-Staten werden hiertoe in de eerste helft van het jaar voorlichtings- en herinneringscampagnes gevoerd om de bedrijven te wijzen op hun aangifteverplichtingen. Deze beginnen nu vruchten af te werpen.

Ter aanvulling op de reeds door de Lid-Staten getroffen maatregelen (herinneringen, gecorrigeerde informatie, verzoeken om inlichtingen, verbetering van registers, enz.) heeft de Commissie een pakket maatregelen voorgesteld die momenteel worden uitgevoerd:

- opzetten van een werkgroep voor het bepalen van methodes voor aanpassing en raming van verzamelde gegevens;
- voorstel voor een ontwerp-verordening, in te dienen door de Commissie, om de indiening van aangiften te vereenvoudigen, met name ten aanzien van de classificatie van bepaalde typen goederen, de verstrekking van de netto totalen voor bepaalde produkten en de aangifte van transacties met lage waarde;
- de ontwikkeling van en aanpassing aan de behoeften van elke Lid-Staat van de geautomatiseerde en telecommunicatiemethodes;
- voorstel voor een ontwerp-verordening van de Commissie ten einde binnen een redelijke termijn en op regelmatige wijze de resultaten van de Lid-Staten te verkrijgen;

- invoering van een systeem voor de uitwisseling van voorlopige - geaggregeerde resultaten vooruitlopend op de verstrekking van de uitgesplitste gegevens.

Tot slot dient benadrukt te worden dat de situatie in het afgelopen jaar sterk is verbeterd, maar nog sterk varieert van Lid-Staat tot Lid-Staat. De landen die hebben gekozen voor één enkele aangifte voor zowel statistische als fiscale doeleinden (Frankrijk, Italië) of voor twee - tegelijkertijd in te dienen aangiften (Griekenland), waren in staat binnen een bevredigende termijn gedetailleerde statistieken te verstrekken. In de andere gevallen nemen de vertragingen bij de verstrekking van de resultaten af. Er zijn echter nog grote inspanningen nodig om de situatie te regulariseren, met name ten aanzien van de verbetering van de kwaliteit van de informatie. In dit stadium is het merendeel der Lid-Staten van mening dat het niet nodig is INTRASTAT ingrijpend te wijzigen, en dat moet worden toegezien op de doeltreffendheid van de maatregelen die zijn voorgesteld om de situatie te verbeteren.

V. Hulpmiddelen

Het beheer van de interne markt behelst een fundamentele wijziging in de opdrachten van de Commissie, die nieuwe verantwoordelijkheden inzake toezicht en tenuitvoerlegging van de communautaire wetgeving op zich zal moeten nemen, en de Lid-Staten, die intenser dan ooit voorheen zullen moeten samenwerken. Deze wijzigingen hebben ook gevolgen voor het totale niveau van de middelen die op nationaal en communautair niveau zijn toegewezen met het oog op de werking van de interne markt.

De bestaande hulpmiddelen kunnen in zekere mate toereikend zijn op voorwaarde dat ze anders worden gebruikt. Derhalve kunnen bepaalde diensten van de Commissie meer medewerkers beschikbaar stellen voor de toetsing van de kwaliteit van de nationale omzetting van het Gemeenschapsrecht, de behandeling van klachten van het publiek of het beantwoorden van vragen inzake de uitlegging van bestaande richtlijnen in zoverre zij niet langer ernstig betrokken zijn bij de ontwikkeling van en de onderhandeling over nieuwe communautaire voorschriften. Deze benadering kent echter haar beperkingen waarvan sommige reeds werden belicht in de voorgaande delen van dit document: de te toetsen nationale wetgeving kan zeer omvangrijk zijn, klachten of vragen inzake uitlegging kunnen ingewikkeld zijn, dezelfde dienst kan nog actief betrokken zijn bij het opstellen van voorstellen voor nieuwe wetgeving, waaronder enkele van het grote aantal krachtens bestaande wetgeving vereiste uitvoeringsmaatregelen. Ten aanzien van sommige van de genoemde opdrachten is het reeds duidelijk dat de bestaande hulpmiddelen niet zwaarder kunnen worden belast.

De Commissie is van mening dat het doelmatige beheer van het Gemeenschapsrecht op het gebied van de interne markt meer middelen zal vergen dan de voorbereiding ervan. De huidige middelen van de Commissie in termen van mankracht of vastleggingskredieten zijn opvallend bescheiden in vergelijking met deze van de nationale diensten welke met soortgelijke opdrachten zijn belast, en de algemene verwachtingen ten aanzien van de verantwoordelijkheden van de Commissie. Indien de Commissie niet meer middelen krijgt in sommige gebieden, zal zij niet in staat zijn om haar taken naar behoren te vervullen.

De Commissie zal derhalve in haar voorbereiding van de voorstellen voor de begroting van 1995 overwegen in welke mate haar prioriteiten dienen te worden herzien ten einde meer rekening te houden met de beheerskosten van de interne markt. Sommige van de in dit programma vastgestelde maatregelen, zoals het overzicht van de administratieve samenwerkingsmechanismen, zullen aanvullende gegevens opleveren waarop bijkomende budgettaire eisen kunnen worden gebaseerd. De Commissie neemt aan dat zij hierbij kan rekenen op de steun van de Raad en het Europese Parlement.

Deel C - Ontwikkeling van de Interne markt

De voltooiing van het wettelijk kader zoals voorzien in het Witboek van 1985 en de maatregelen inzake de doeltreffende en gelijke toepassing van de gemeenschapswetgeving, beschreven in het voorgaande, vormen reeds een grote bijdrage tot een goede werking van de Interne markt. Het vrije verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal - het oorspronkelijke doel van het Witboek - zal de noodzakelijke grondslag vormen voor economisch herstel en de toekomstige concurrentiekracht van de economie van de Gemeenschap.

Bij een dergelijke statische opvatting van de interne markt, waarin het beheer van de bestaande wetgeving als voldoende wordt beschouwd, wordt het economische en praktische potentieel van de Interne markt echter niet optimaal benut. In haar werkdocument van juni 1993 nam de Commissie daarom een aantal aanvullende maatregelen op, waarvan sommige maar beslist niet alle voorstellen voor wetgeving betroffen. Hiermee werd beoogd het bestaande wetgevend kader van de Gemeenschap een toegevoegde waarde te geven door oplossingen aan te reiken voor problemen die niet noodzakelijkerwijs waren voorzien in het Witboek en die bezwaren en prioriteiten van de marktdeelnemers weerspiegelen.

De reactie van de markt was luid en duidelijk. Tijdens het overleg dat de Commissie met de marktdeelnemers voerde over haar werkdocument, bleek het standpunt dat de Commissie op dit terrein nog werk te verzetten heeft, alom ondersteund te worden. De organisaties die de industrie en het bedrijfsleven vertegenwoordigen bleken sterke voorstanders te zijn van een voortzetting van de harmonisatie van wetgeving op een beperkt aantal terreinen, zoals directe belastingen en de bescherming van intellectuele eigendomsrechten, terwijl kleine ondernemingen aandrongen op aanvullende maatregelen om hen in staat te stellen de kansen van de totstandkoming van de Interne markt beter te benutten. Consumentenorganisatie staan, hoewel zij de belofte van de Commissie de belangen van de consumenten te beschermen met instemming ontvingen, een nog veel ambitieuzere aanpak voor. Een groot deel van de gesprekspartners, waaronder het Europese Parlement en enkele nationale regeringen, benadrukten de noodzaak uitvoeriger in te gaan op de rol van het mededingingsbeleid in de werking van de interne markt. Anderen gingen in op de kwestie van de compatibiliteit tussen het beheer van de interne markt en de belofte van de Gemeenschap te zorgen voor duurzame groei zonder dat het milieu wordt belast.

De andere instellingen van de Gemeenschap waren eveneens voorstander van het opnemen van een dynamische component in het Strategisch Programma. Het Europese Parlement stelde dat de Gemeenschap haar afwachtende houding moet afwerpen en verdere stappen dient te ondernemen om de economische groei te bevorderen. Het Economisch en Sociaal Comité steunde alom het standpunt van de Commissie inzake de ontwikkeling van de interne markt, en benadrukte daarbij de noodzaak van interactie met het overige communautaire beleid en van een meer geïntegreerde aanpak van transeuropese netwerken. De conclusies van het Voorzitterschap van de Interne-marktraad van 27 september ondersteunen de politieke wenselijkheid van een programma dat, voor zover nodig, de dynamische ontwikkeling van een interne markt voor de burger bevordert.

De Commissie stelt daarom een pakket maatregelen voor dat de "tweede fase" van de ontwikkeling van de interne markt vormt. Deze maatregelen werden geselecteerd

op basis van enkele grondbeginselen die in overeenstemming zijn met de nieuwe omstandigheden waarmee de Unie geconfronteerd wordt.

- Allereerst is het noodzakelijk **de concurrentie in de interne markt te vergroten**. Voorkomen moet worden dat de weggenomen wettelijke belemmeringen voor betreding van de markt worden vervangen door concurrentiebelemmerende gedragingen van de marktdeelnemers. De overheden dienen scherper toezicht te houden op de marktwerking ten einde ervoor te zorgen dat de interne markt daadwerkelijk op gelijke voorwaarden door alle marktdeelnemers kan worden betreden.
- Bij de ontwikkeling van de interne markt moet **rekening worden gehouden met de uitbreiding van de beleidsdoelstellingen van de Gemeenschap** overeenkomstig het Unieverdrag. De inwerkingtreding van laatstgenoemd verdrag betekent een nieuw uitgangspunt voor al het Uniebeleid. De bevestiging van het belang van milieu-, industrie- en consumentenbeleid, alsmede van de noodzaak van transeuropese netwerken, vereist een heroriëntering van het bestaande interne-marktbeleid.
- **Het economische potentieel van de interne markt moet optimaal worden benut** ten einde de verwachte verbetering van de Europese concurrentiepositie en de economische prestaties te versnellen. Dit vereist meer flexibiliteit bij de keuze van de beleidsinstrumenten. In sommige gevallen zal het nodig zijn gebruik te maken van vertrouwde instrumenten of organisaties, zoals op het gebied van normalisatie en kwaliteitsverbetering. In andere gevallen, zoals het vennootschapsrecht, belastingen of de bescherming van intellectuele eigendomsrechten, zal het nodig zijn een gunstiger wettelijk klimaat te scheppen om bedrijven aan te moedigen op continentale schaal actief te worden. Ook de invoering van grootschalige infrastructuur in de vorm van transeuropese netwerken is bedoeld om deze doelstelling te verwezenlijken.
- Tot slot vereist de veranderende politieke context in de Unie een nieuwe aanpak bij het uitstippelen van het interne-marktbeleid. Alle belangrijke communautaire initiatieven op dit terrein moeten **doorzichtig zijn en regelmatig beoordeeld worden** op hun wenselijkheid. Het publiek wordt steeds veeleisender wat de verstrekking van informatie betreft: de burger dient op doelmatige en systematische wijze te worden voorgelicht over de rechten en voordelen die voor hem voortvloeien uit de interne markt.

In het volgende hoofdstuk wordt daarom een brede combinatie van verschillende beleidsinstrumenten voorgesteld, waarvan nieuwe wetgeving slechts een bescheiden onderdeel uitmaakt. Een groot deel van dit programma betreft de bevordering of het gebruik van een niet-dwingende aanpak om de doelstellingen van de Gemeenschap te realiseren. Waar echter aanvullende wetgeving noodzakelijk wordt geacht voor de interne markt, zal deze worden uitgewerkt op basis van proportionaliteit, doorzichtigheid en nauw overleg, analoog met dit Strategisch Programma. De Commissie is voornemens waar nodig belangrijke nieuwe wetsvoorstellen in een vroeg stadium te publiceren ten einde belanghebbenden in staat te stellen kenbaar te maken of zij de wetgeving noodzakelijk achten en hoe deze gestalte dient te krijgen. De hierna volgende vaststelling van de terreinen waarop aanvullende wetgeving noodzakelijk kan zijn, vormt de eerste stap in dit proces; over elk voorstel zal nader overleg worden gevoerd.

Zoals opgemerkt in Deel E hieronder, zal dit onderdeel van het Programma regelmatig worden geëvalueerd in het jaarlijks verslag van de Commissie over de werking van de Interne markt.

I. Doorzichtigheid en proportionaliteit van nieuwe communautaire maatregelen, doorzichtigheid van de procedures, communicatie en informatie

Doorzichtigheid van het communautaire wetgevingsproces, de wetsteksten, de toepassing en de gevolgen voor individuen en ondernemingen is van cruciaal belang om de Unie dicht bij de burger te brengen. Om de mogelijkheden van de interne markt in te schatten en ervan gebruik te kunnen maken moeten de onderdanen van de Unie bekend zijn met de wetten die op hen van toepassing zijn. Tevens moeten zij ervan overtuigd zijn dat nieuwe voorschriften slechts worden ingevoerd indien zij noodzakelijk zijn, de kosten om eraan te voldoen gering zijn, en dat zij op zich, alsmede tegenover bestaande voorschriften coherent zijn. De hier uiteengezette maatregelen moeten bijdragen aan deze doelstellingen: tevens moeten de andere communautaire instellingen en de Lid-Staten een rol spelen.

1. Doorzichtigheid en proportionaliteit bij de voorbereiding van nieuwe communautaire wetgeving

Ten einde te garanderen dat de communautaire wetgeving betreffende de interne markt volledig coherent is, moet elk wetgevend initiatief worden beoordeeld in overeenstemming met een analytisch kader dat dient als leidraad voor de Commissie van bij de eerste fase van de voorbereidende werkzaamheden tot de goedkeuring van de maatregel.

In evaluatie van de noodzaak van regelgeving door de Commissie moet geschieden in overleg met de betrokkenen. Een systematische procedure voor de bekendmaking van voornemens op wetgevend vlak van de Commissie in een beginstadium van de voorbereiding van voorstellen voor communautaire maatregelen zal ervoor zorgen dat de belanghebbenden op de hoogte zijn van het betrokken voornemen en zal tevens bijdragen tot de ontwikkeling van voorstellen voor wetgeving.

Het proportionaliteitsbeginsel draagt bij tot het behouden van de samenhang door te garanderen dat elk optreden slechts dwingend is in verhouding tot de daadwerkelijke behoeften en de doelmatigheid die noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doelstelling.

Doorzichtigheid, proportionaliteit en samenhang inzake wetgeving

De Commissie zal tegen medio 1994 op grond van een reeds in het kader van het Sutherland-rapport verricht eerste onderzoek systematische richtsnoeren voorbereiden voor de evaluatie van de behoefte inzake wetgeving betreffende de interne markt, de vorm die deze wetgeving dient aan te nemen en de interne en externe samenhang ervan. Bij deze methode wordt rekening gehouden met:

- de oorsprong van het verzoek om maatregelen, de identificatie van de betrokken communautaire doelstellingen;
- de identificatie van een belemmering van het vrije verkeer die geblijkt is krachtens de artikelen 36 of 56 van het Verdrag of de jurisprudentie van het Hof, of noodzakelijk is voor de rechtszekerheid of de goede werking van de markt ingeval wederzijdse erkenning aanleiding geeft tot praktische problemen;
- het economische effect van de voorgestelde wetgeving: voordelen voor de gehele economie (en niet alleen voor de rechtstreeks betrokken sector) en bijkomende kosten die zij teweeg zal brengen. De Commissie zal onderzoeken op grond van welke methode een dusdanige kosten/batenanalyse kan worden verricht, in combinatie met de door haar toegezegde verbetering en versterking van de beoordeling van de effecten voor bedrijven, en zal het gebruik van gedetailleerde kosten/batenanalyses bij het doen van voorstellen voor gemeenschapswetgeving in overweging

nemen;

- de toepassing van het **proportionaliteitsbeginsel** om vast te stellen op welke wijze harmonisatie dient te worden tot stand gebracht in termen van het soort instrument (al dan niet dwingend) en de inhoud ervan ten einde te verzekeren dat de maatregel niet verder gaat dan hetgeen noodzakelijk is om de doelstellingen van het Verdrag veilig te stellen. Harmonisatietechnieken gaande van de bevordering van niet-dwingende instrumenten, optionele harmonisatie en minimale harmonisatie tot volledige harmonisatie zullen in aanmerking worden genomen;
- de samenhang zal ook worden verzekerd door de verbetering van de interne overlegprocedures van de Commissie.

Op 2 december 1992 hechtte de Commissie haar goedkeuring aan de mededeling "Grotere doorzichtigheid van de werkzaamheden van de Commissie", waarin een procedure is opgenomen voor met name bekendmaking. Dit betreft de publikatie door de Commissie, in sommige gevallen, in het Publikatieblad (C-reeks) van een korte samenvatting van voorgenomen initiatieven, vergezeld van informatie over hoe kopieën van het document kunnen worden verkregen. De Commissie zal erop toezien dat deze procedure ook daadwerkelijk gevolgd wordt.

Met name het gebruik van Groenboeken zal aangemoedigd worden teneinde een grotere deelname van de betrokken partijen te bevorderen.

2. Maatregelen inzake communicatie en informatie

Ten einde baat te vinden bij de voordelen van een grote markt zonder grenzen moeten de inwoners van en ondernemingen in de Unie bekend zijn met de mogelijkheden ervan en over kanalen beschikken via welke zij hun behoeften kenbaar kunnen maken. Ten aanzien van verschillende aspecten van het interne marktbeleid, onder meer de toegang tot de rechter, administratieve samenwerking en verdere steun aan het bedrijfsleven, is deze behoefte bijzonder groot, meer bepaald bij organisaties die advies verstrekken aan kleine ondernemingen. Naar deze behoefte wordt tevens verwezen in de hoofdstukken van dit programma waarin de genoemde aspecten worden behandeld.

De Commissie ontwikkelt een communicatiestrategie waarbij alle communautaire instellingen, nationale administraties en niet-gouvernementele organisaties systematisch en gecoördineerd betrokken worden. Hiertoe heeft de Commissie op 30 juni 1993 een mededeling "Het informatie- en communicatiebeleid van de Commissie - een nieuwe benadering" goedgekeurd. Bovendien was reeds op 5 mei 1993 een eerste besluit van de Commissie genomen, waarin de contouren werden aangegeven van de versterking van de informatie en communicatie ten aanzien van de interne markt. Het grote publiek, de jongeren, de consumenten, het bedrijfsleven, de voorlichtingsambtenaren van nationale administraties werden erkend als prioritaire doelgroepen voor 1994. Deze versterking zal worden voortgezet door het vaststellen van belangrijke doelstellingen (te beginnen bij gebieden waar het gebrek aan informatie het grootst is). Te dien einde zullen de middelen die op communautair en nationaal niveau beschikbaar zijn, worden samengebracht op basis van samenwerking met de Lid-Staten.

Wat de rechtstreekse voorlichting betreft zal de Commissie steeds meer een beroep doen op mediadeskundigen met het oog op een meer professionele en gerichte voorlichting over de werking van de interne markt.

De Lid-Staten bevinden zich in een goede positie om publiciteitscampagnes te voeren, omdat zij beschikken over eigen systemen, meer middelen en bekend zijn met specifieke lokale omstandigheden. De Commissie zal streven naar meer samenwerking met hen, bij voorbeeld door een volledige lijst van nationale en communautaire informatiecampagnes te publiceren en door hen de noodzakelijke publikaties en toegang tot gegevensbanken van de Gemeenschap te verschaffen.

Beroepsverenigingen en handelsverenigingen kunnen ook een rol spelen, hetzij voor eigen rekening of als tussenpersonen voor de Commissie (bij voorbeeld via de EIC en de bureaus) en door de informatiebehoeften van hun sectoren te verwoorden. Zo kunnen onder meer geregelde bijeenkomsten worden gehouden met organisaties die het MKB vertegenwoordigen, met het oog op een verbetering van de informatiestroom naar deze organisaties over relevante communautaire activiteiten.

a) Voorlichting van de Commissie

• Jaarlijkse Verslag over de werking van de interne markt

- Dit verslag zal aan het eind van elk jaar worden gepubliceerd ten einde de doorzichtigheid van de wetgeving en de tenuitvoerlegging ervan te verbeteren. Aldus wordt de reeds in de verschillende verslagen⁷ verstrekte voorlichting over de tenuitvoerlegging van het Witboek van 1985 uitgebreid tot de gehele werking van de interne markt.
- Het bedoelde verslag bestaat uit twee delen: het eerste deel is politiek gericht en betreft een samenvatting van het verslag en de voornaamste punten die in het afgelopen jaar aan de orde waren. Het tweede deel behelst de meest relevante informatie over de werking van de interne markt, alsmede een beoordeling van de in de verschillende sectoren getroffen maatregelen. Aldus heeft het betrekking op de wetgeving die bestond vóór 1985, de nieuwe ontwikkelingen in het acquis communautaire en onderdelen van het beleid die niet in de voorstellen van het Witboek waren opgenomen.

• Gegevensbanken

- De voornaamste gegevensbank die voorlichting verstrekt over de interne markt, is INFO 92. De bank is geleidelijk uitgebouwd met "geconsolideerde versies" van de communautaire wetgeving betreffende de interne markt in alle negen officiële talen van de Gemeenschap, als aanvulling bij de gegevens betreffende communautaire wetgeving, voorbereidende werkzaamheden en verwijzingen naar nationale omzettingsmaatregelen, vragen en antwoorden betreffende de interne markt en een afdeling over het sociale beleid. De geconsolideerde wetgeving die momenteel nog dient te worden opgenomen, betreft geneesmiddelen, levensmiddelen en vennootschapsrecht. Ten behoeve van het grote publiek wordt een nieuwe afdeling ingevoerd waarin cruciale vragen over EUROPA ZONDER GRENZEN worden beantwoord. Deze respons op de behoeften van het grote publiek en de ontwikkeling ervan zal in 1994 krachtig worden voortgezet. De wijze waarop al deze informatie wordt verspreid, moet in overeenstemming zijn met de behoeften na 1992. Zoals vermeld onder "toegang tot bijgewerkte informatie inzake nationale omzettingsmaatregelen" zal begin 1994 een onderzoek worden verricht en de bevindingen ervan zullen dienen als basis voor eventuele wijzigingen. De verbreiding van de INFO 92-gegevensbank zal verbeterd worden door deze toegankelijk te maken via de grotere openbare netwerken in Europa.
- CELEX, dat voortaan beheerd wordt door het Bureau voor Officiële Publikaties, blijft de belangrijkste bron van volledige teksten inzake wetgeving en rechtspraak, inclusief de teksten betreffende de interne markt. De Commissie zal nauw contact houden met het Bureau om ervoor te zorgen dat het huidige moderniseringsproces een snellere invoering van teksten mogelijk maakt en daarmee de doelmatigheid vergroot.
- Ten aanzien van TED (Tenders Electronic Daily), een gegevensbank voor overheidsopdrachten, zullen voorstellen worden ingediend om deze toegankelijker en gebruiksvriendelijker te maken.

• Publikaties

- Een nieuwe brochure over de interne markt in de reeks "Europa in beweging" zal begin 1994 worden gepubliceerd en later in het jaar worden aangevuld met dit Strategisch Programma. Het grootste gedeelte van INFO 92 is eveneens in de vorm van publikaties beschikbaar. In 1994 zal het worden uitgebreid met de vragen en antwoorden uit EUROPA ZONDER GRENZEN en de geconsolideerde communautaire wetgeving waarbij met de farmaceutische sector begonnen wordt. De compilatie bevat de originele en gewijzigde teksten.
- De Commissie bestudeert de haalbaarheid van een tijdschrift dat betrekking heeft op haar documentatie en gegevensbanken en tevens als contactpunt met de nationale administraties zou kunnen dienen.
- De Commissie zal de publicatie van handleidingen en brochures over vergelijkende onderzoeken bevorderen.

⁷ Mededeling van 2 december 1992 : werking van de interne markt van de Gemeenschap na 1992, follow-up van het verslag Sutherland (SEC(92)2277 def.) ; mededeling van de Commissie van 2 juni 1993 : de doelmatigheid van de interne markt versterken, werkdocument van de Commissie, een strategisch programma voor de interne markt (COM(93)256 def.).

- Er wordt een Europese handleiding voor consumenten op de interne markt gepubliceerd. Deze handleiding is bedoeld om consumenten in de Gemeenschap een eenvoudig en praktisch overzicht te geven van hetgeen door het consumentenbeleid van de Gemeenschap tot stand gebracht is.
- De Commissie zal de kwaliteit en verspreiding van haar nieuwsbrief over de interne markt verbeteren; deze nieuwsbrief zal vanaf 1994 ten minste viermaal per jaar gepubliceerd worden.
- De thans bestaande, voor migrerende werknemers bestemde handleidingen voor de nationale sociale-zekerheidsstelsels worden bijgewerkt en de mogelijkheid van het verschaffen van informatie via andere informatiedragers, zoals videobanden en telematicadiensten, wordt onderzocht.

• Beurzen en tentoonstellingen

Aan het begin van elk jaar zal een besluit worden genomen betreffende de deelname van de Commissie aan beurzen en tentoonstellingen die de ontwikkeling van de interne markt betreffen. In de deelname van de Commissie zal niet alleen gestreefd worden naar een sectoriële benadering, maar zullen de behoeften van het grote publiek de voornaamste doelstellingen zijn.

b) Bemiddelende instanties in het voorlichtingsbeleid

- Het EIC-netwerk dat in het deel over de verdere verbetering van het ondernemingsklimaat is besproken, vormt een belangrijk contactpunt met kleine ondernemingen en de Commissie is voornemens opleiding inzake vraagstukken die de interne markt betreffen, te organiseren.
- Daarnaast zullen andere bemiddelende instanties die dicht bij de ondernemingen staan, worden geïdentificeerd. Deze rol kan worden vervuld door
 - beroeps- en handelsverenigingen,
 - vakbonden,
 - kamers van koophandel,in geval deze nog niet fungeren als gastinstelling voor de EIC's.
- Zodra de tussenpersonen geïdentificeerd zijn, zullen zij worden verzocht hun verlangens op voorlichtingsgebied uiteen te zetten.
- Er zal voor worden gezorgd dat ambtenaren van de Commissie of, in voorkomende gevallen externe agentschappen zoals Team Europe, seminars, bijeenkomsten of werkgroepen met deze tussenpersonen bijwonen ten einde toelichting te verstrekken bij hetgeen krachtens het interne marktprogramma beschikbaar is.
- Eventueel kan door de Commissie financiële steun worden verleend ten behoeve van bepaalde tussenpersonen.
- De jaarlijkse selectie van via de EIC's gevonden "successtories" zal worden gepubliceerd.
- De Commissie ondersteunt bij wijze van proefproject de tien grensoverschrijdende consumenteninformatiecentra, die opgericht zijn om het gaan winkelen in een andere Lid-Staat te stimuleren en burgers behulpzaam te zijn bij het oplossen van problemen waarop zij bij grensoverschrijdende aankopen stuiten.
- De Commissie stimuleert het opzetten van gegevensbanken in consumentencentra in vier Lid-Staten. Deze onderling gekoppelde gegevensbanken zijn bedoeld om consumenten rechtstreekse toegang te bieden tot informatie over consumentenwetgeving die van toepassing is op de transacties waar zij bij betrokken zijn.

c) Partnerschap met de Lid-Staten

- De Commissie zal teksten opstellen over bijzondere thema's welke verband houden met de interne markt, zoals de wederzijdse erkenning van kwalificaties. Vervolgens zal zij de Lid-Staten om een eigen bijdrage verzoeken waarin hun specifieke "nationale" situaties worden weergegeven met het oog op de publicatie van een verschillende versie per Lid-Staat, hetzij:
 - op CD-ROM of
 - in gedrukte vorm.
- In antwoord op de talloze verzoeken van uiteenlopende organisaties in de Lid-Staten zal de Commissie de mogelijkheden onderzoeken op gebied van gezamenlijke produktie van materiaal onder meer inzake overheidsopdrachten, levensmiddelen, geneesmiddelen, geconsolideerde wetgeving of handleidingen. De belanghebbenden zullen in het Publikatieblad worden uitgenodigd voorstellen voor publikatie (via conventionele of elektronische media) of reeds voltooide publikaties te presenteren met het oog op financiële steun van de Commissie of toelating om het logo van de Gemeenschap te gebruiken.
- Ten einde te zorgen voor een doelmatige coördinatie zal de Commissie een lijst opstellen van de bronnen die nationaal en communautair op voorlichtingsgebied beschikbaar zijn op jaarbasis.

- Het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, EUROSTAT, overweegt de invoering van een netwerk ter verspreiding van communautaire statistieken in samenwerking met de nationale bureaus voor de statistiek, ten einde EUROSTAT aldus daadwerkelijk te verbinden met de betrokken diensten van de Lid-Staten. Aldus wordt ernaar gestreefd de eindgebruiker ter plekke en doelmatig informatie te verschaffen over de werking van de interne markt in zijn eigen taal.

d) Het beheer van het voorlichtingsbeleid

- Hoewel de Commissie een begrotingspost heeft voor voorlichting over de interne markt, zijn slechts een beperkt aantal personeelsleden beschikbaar en verdient het aanbeveling indien nodig een beroep te doen op deskundigen.

Het voorlichtingsbeleid moet de volgende vier doelstellingen nastreven:

- de vaststelling van cruciale boodschappen en thema's,
- partnerschap met de Lid-Staten,
- verstrekken van gespecialiseerde voorlichting,
- optimaal gebruik maken van bestaande middelen (onder meer de INFO 92-gegevensbank).

In de voor het grote publiek bestemde voorlichting zal aandacht worden besteed aan specifieke maatregelen, zoals telefonische voorlichting. Ten aanzien van de specifieke benaderingen zal beroep worden gedaan op de EUROBAROMETER van de Commissie met het oog op het vooraf uittesten en verkrijgen van feedback over bepaalde voorlichtingsmaatregelen.

II. Verdere verbetering van het ondernemingsklimaat

Het interne-marktprogramma was oorspronkelijk ontworpen als een middel ter verbetering van de omgeving waarin bedrijven in de Unie werkzaam zijn. De voltooiing van de interne markt biedt individuele bedrijven de mogelijkheid gebruik te maken van de nieuwe kansen op commercieel gebied op de markten van de andere Lid-Staten en maakt aldus de weg vrij voor een rendabele uitbreiding van ondernemende bedrijven. Het Witboekprogramma van 1985 betekende een enorme stap in de verwezenlijking van deze doelstelling. Nu de hindernissen op wetgevend vlak bijna genomen zijn, kan de aandacht worden toegespitst op aanvullende maatregelen die de bedrijven zullen helpen de mogelijkheden van de eengemaakte markt daadwerkelijk te benutten.

Een leidraad van het Strategisch Programma is de voorkoming van overbelasting met regels. Het gevaar bestaat dat bindende maatregelen die afzonderlijk beschouwd volledig gerechtvaardigd lijken, in combinatie met andere regels, voorschriften en administratieve bepalingen een dusdanige cumulatieve belasting van de bedrijven, met name kleinere bedrijven, betekenen dat zij de bedrijvigheid, de ondernemingszin en de werkgelegenheid nadelig beïnvloeden. De hierna voorgestelde maatregelen zijn voornamelijk erop gericht de essentiële wetgeving betreffende de interne markt aan te vullen met optionele structuren en mechanismen, die de bedrijven moeten helpen de nieuwe kansen optimaal te benutten. In sommige gevallen is de Commissie evenwel van mening dat nieuwe voorschriften noodzakelijk zijn om de goede werking van de interne markt veilig te stellen. Bovendien moet ingezien worden dat in de wettelijke, fiscale en technische kader waarin bedrijven zich in de Gemeenschap moeten ontwikkelen, onvoldoende de dimensies en dynamiek van de interne markt tot uitdrukking komen. Er moet dringend nagedacht worden over dit gehele kader.

Een strategie gericht op de verdere verbetering van het ondernemingsklimaat behelst de volgende punten:

- Een krachtig en doelmatig mededingingsbeleid dat door communautaire en nationale autoriteiten gezamenlijk ten uitvoer wordt gelegd. Een dusdanig beleid is een wezenlijk toevoegsel bij het interne-marktprogramma om te vermijden dat de

op gang gebrachte nieuwe versterking van de mededinging versmacht wordt door concurrentiebeperkende overeenkomsten of gedragingen, buitensporige concentratie van markten of een toename van de steunmaatregelen van de Staten. Zonder doelmatig mededingingsbeleid zal de interne markt niet ten volle vruchten afwerpen in termen van een verbeterde internationale concurrentiepositie van communautaire bedrijven of een ruimere keuze voor de consument en lagere prijzen.

- **De voltooiing van het juridische en administratieve kader dat noodzakelijk is voor een doelmatiger werking van de interne markt.** Zonder vooruit te lopen op de resultaten van de in het voorgaande aangeduide studies, zijn aanvullende voorschriften noodzakelijk op gebied van vennootschapsbelasting, bescherming van intellectuele-eigendomsrechten en grensoverschrijdende betalingen om de resterende belemmeringen voor transacties en werkzaamheden binnen de Unie glad te strijken. Een herziening en vereenvoudiging van bestaande en voorgestelde wetgeving en procedures zal eveneens bijdragen tot het wegwerken van elke nodeloze belasting van het bedrijfsleven op regelgevend gebied. Verdere vooruitgang op de cruciale gebieden van vervoer en energie is van essentieel belang om volledig profijt te trekken van de eengemaakte markt. Ook moet aandacht worden geschonken aan de wetgeving en technische stand van zaken met betrekking tot commerciële communicatieverbindingen op de interne markt.
- **Het totstandbrengen en ontwikkelen van niet-normatieve infrastructuur voor de ondersteuning van de bedrijven die grensoverschrijdend werkzaam zijn.** De Unie moet de versterking van de Europese infrastructuur voor normalisatie en conformiteitsbeoordeling bevorderen en de convergentie van de instrumenten voor kwaliteitsbeheer aanmoedigen. De Unie dient tevens optionele wettelijke structuren in te voeren ten behoeve van ondernemingen die in meer dan een Lid-Staat gevestigd zijn. Ook toegang tot distributienetten en een concurrerende handelssector zijn belangrijke elementen, die bedrijven in staat stellen te participeren in de interne markt.
- **Rekening houden met de behoeften van het midden- en kleinbedrijf.** In overeenstemming met het meerjarenprogramma voor het MKB voor 1993-96 van de Commissie en overeenkomstig de resolutie van de Raad van 11 november zullen maatregelen moeten worden genomen om te verzekeren dat deze ondernemingen volledig deel hebben aan de voordelen van de interne markt.
- **Het ontwikkelen van een industriebeleid ter aanvulling op de qua concurrentie inherente voordelen van de interne markt, dat gericht wordt op verbetering van fundamenteel en toegepast onderzoek, moet leiden tot meer verband tussen onderzoek en bedrijfsleven en daarmee een klimaat dat commercialisering stimuleert, meer diffusie van beschikbare kennis en betere opleidingen en vaardigheden van het personeel op alle niveaus, alsmede investeringen in infrastructuur.**

1. Mededingingsbeleid

De snelle en compromisloze toepassing van maatregelen om de mededinging te vrijwaren is een onontbeerlijke aanvulling bij de inspanningen om de juridische en administratieve belemmeringen van de intra-communautaire handel te slechten. Anders kunnen concurrentiebeperkende gedragingen vanwege ondernemingen of nationale autoriteiten de dynamiek op mededingingsgebied die de stuwende kracht is achter de economische voordelen welke van de voltooiing van de eengemaakte markt worden verwacht, smoren. Een sterk mededingingsbeleid zal de ondernemingen die

de door de interne markt gecreëerde mogelijkheden willen exploiteren, beschermen tegen de ondermijnende invloed van dergelijke gedragingen.

De Commissie is voornemens in de toekomst haar snelle responsvermogen te ontwikkelen hetgeen haar in staat zal stellen doelmatig te reageren wanneer de werking van de interne markt wordt belemmerd door gedragingen die strijdig zijn met de communautaire mededingingsvoorschriften. Te dien einde moeten zorgen over concurrentiebeperkende praktijken en misbruik van machtsposities die aan het licht komen tijdens het toezicht op en de beoordeling van de werking van de interne markt, systematisch worden doorgegeven aan de diensten van de Commissie die met het mededingingsbeleid belast zijn. Op grond van dergelijke informatie zullen de mededingingsautoriteiten meer gebruik maken van hun recht om op eigen initiatief na te gaan of inbreuk is gepleegd op de mededingingsvoorschriften, indien het probleem nader onderzoek billijkt.

In de onderstaande checklist zijn de gebieden aangegeven waar de toepassing van de mededingingsvoorschriften volgend jaar een oplossing zullen aandragen voor de problemen:

1. Prioriteiten bij de toepassing van concurrentiebeschermende maatregelen

De Commissie zal voorrang geven aan de volgende maatregelen:

- het opstellen van een gedragscode en groepsvrijstellingsverordening voor geïnformatiseerde boekingsdiensten voor passagiersvluchten;
- een groepsvrijstellingsverordening inzake scheepvaartconferenties;
- de uitbreiding van de werkingssfeer van de bestaande groepsvrijstellingsverordening voor technologie-overdracht.

2. Vereenvoudiging en doelmatige toepassing van de mededingingsprocedures

De Commissie zal de regelingen en procedures verder stroomlijnen en vereenvoudigen met het oog op de bespoediging van de besluiten inzake de toepassing van het communautaire mededingingsrecht. De Commissie is meer bepaald voornemens voorschriften te wijzigen welke verband houden met de vorm, de inhoud en andere detailpunten van verzoeken en aanmeldingen welke in Verordening (EEG) nr. 27/62 zijn vastgesteld ten einde ze gebruikersvriendelijker te maken.

3. Geplande Interpretatiemededelingen

- richtsnoeren inzake juridische en technische aspecten van de fusieverordening (bij voorbeeld omzetberekening, definitie van "concentratie");
- mededinging betreffende concentratie- en coöperatie-joint ventures;
- mededeling betreffende de beoordeling van handelsagentschapsovereenkomsten in het licht van artikel 85 van het EEG-Verdrag;
- herziene mededeling over overeenkomsten van gering belang.

2. Verbetering van de grensoverschrijdende betalingen

Ondernemingen en individuele consumenten worden bij grensoverschrijdende betalingen geconfronteerd met de hoge kosten van overboekingen, buitensporige vertragingen en het tweemaal aanrekenen van kosten. Na de goedkeuring van het werkdocument inzake problemen welke verband houden met grensoverschrijdende betalingen⁸, in maart 1992, verbond de Commissie zich ertoe gepast op te treden, ook op wetgevend gebied, in geval de financiële instellingen niet de nodige stappen zouden zetten om de dienstverlening bij grensoverschrijdende betalingen doorzichtiger en doelmatiger te maken. In antwoord op deze druk heeft de Europese Verenigingen van Banken een reeks richtlijnen van het Europese bankwezen betreffende de informatie aan cliënten over grensoverschrijdende betaling op afstand

⁸ SEC(92) 621 def. : De vereenvoudiging van grensoverschrijdende betalingen : het wegnemen van belemmeringen

uitgewerkt, die op 31 december 1992 ten uitvoer moesten zijn gelegd. Niettemin kwam de Commissie op grond van een begin 1993 gevoerd onderzoek tot de bevinding dat er weinige praktische verbetering werd geboekt op het gebied van doorzichtigheid, kosten, vertragingen en dubbele aanrekening van kosten voor grensoverschrijdende betalingen.

De Commissie zal op korte termijn haar conclusies trekken uit dit overleg. Wat daarvan ook het resultaat mag zijn, niet uitgesloten is de mogelijkheid van een wetgevingsinitiatief op korte termijn, indien de bestaande regelingen op vrijwillige basis, die de Commissie steunt, onvoldoende blijken om concreet vooruitgang te boeken op het gebied van de doorzichtigheid van de informatie, het voorkomen van het tweemaal aanrekenen van kosten en vertraging bij de uitvoering.

3. Vervoer

Transportmiddelen spelen een cruciale rol bij de ontwikkeling van de interne markt, omdat zij de kanalen vormen voor het in praktijk brengen van twee van vier fundamentele vrijheden, het vrije verkeer van personen en van goederen. De toekomstige strategie voor de tenuitvoerlegging van het communautaire vervoersbeleid is vastgelegd in het Witboek van 1992. In dit document wordt een nadere uiteenzetting gegeven van de maatregelen die genomen worden om een communautair kader tot stand te brengen dat duurzame mobiliteit garandeert. Alleen door het verwezenlijken van duurzame mobiliteit kan gezorgd worden voor een correct functioneren van de interne markt.

Het programma beoogt onder meer beperkingen bij het aanbieden van vervoersdiensten weg te nemen, zodat de afschaffing van bestuurlijke, technische, fiscale, douane en andere belemmeringen volledig effectief kunnen zijn. De belangrijkste uitdagingen voor de Europese vervoerssector maken het bepalen van een verreichende en mondiale strategie noodzakelijk. De opgestelde benadering beantwoordt aan de eisen die de sociaal-economische omstandigheden stellen, en brengt bij elkaar:

- verbetering en rationeler gebruik van de infrastructuur;
- meer veiligheid voor de gebruikers van deze infrastructuur;
- billijker arbeidsvoorwaarden voor werknemers in de vervoerssector;
- meer milieubescherming;
- versterking van de externe dimensie van de interne markt.

De toekomstige strategie omvat ook de ontwikkeling van een beleid inzake infrastructuur en uitrusting, onder meer om de minder begunstigde regio's van de Gemeenschap volledig profijt te laten trekken van de mogelijkheden die ontstaan door de voltooiing van de interne markt.

Om te zorgen voor het correct functioneren van de interne markt is het met name van belang dat de communautaire regels inzake concentraties en machtsposities toegepast worden en dat effectieve maatregelen worden genomen tegen staatssteun aan de vervoerssector. De noodzaak hiervan is met name groot op gebieden waarop nationale monopolies (vaak van openbare bedrijven) of oligopolies bestaan, zoals bij het spoorweg- en luchtvervoer, die traditioneel afgeschermd waren van binnenlandse en intracommunautaire concurrentie. Het ontmantelen van de barrières tussen markten die in het verleden altijd gecompartmenteerd waren, zal de weg effenen voor nieuwe grensoverschrijdende ontwikkelingen.

Actiepunten

- Op het gebied van het internationale spoorwegvervoer zal de Commissie de nadere maatregelen opstellen die in Richtlijn 91/440 van de Raad bepaald zijn.
- Wat betreft de binnenvaart onderzoekt de Commissie het toerbeurtsysteem (wachtrij van schepen voor verlading van vracht) en de gevolgen daarvan voor de organisatie van de markt.
- Voor alle transportmiddelen worden betrouwbare en vergelijkbare statistieken ingevoerd.
- De Commissie bereidt ook voorstellen voor inzake communautair beleid op het gebied van:
 - huur van motorvoertuigen - begin 1994;
 - technische inspecties van snelheidsbegrenzers voor zware voertuigen, touringcars en autobussen - eind 1994;
 - aanpassing van tachografen aan de technische vooruitgang - begin 1994;
 - harmonisatie van nationale bewijzen voor het besturen van vaartuigen op de binnenwateren - begin 1994.

Zie ook het gedeelte over de transeuropese netwerken.

4. Intellectuele en industriële eigendom

Het beleid op dit gebied moet voortdurend worden bijgestuurd ten einde rekening te houden met de relevante technologische ontwikkelingen. Over de internationale aspecten van de bescherming van intellectuele eigendom wordt steeds meer van gedachten gewisseld in de GATT en de WIPO. De in de interne markt reeds bereikte integratiegraad vereist evenwel meer gestructureerde oplossingen. De hoofddoelstelling van het communautaire optreden inzake intellectuele eigendom is het tot stand brengen van vrij verkeer van goederen welke door intellectuele of industriële eigendomsrechten zijn beschermd. Door belemmeringen voor de bescherming van intellectuele en industriële eigendom binnen de Unie weg te nemen en te zorgen voor een hoog niveau van bescherming kan het optreden van de Gemeenschap de concurrentiepositie van het bedrijfsleven ten goede komen en onderzoek en innovatie in de Unie stimuleren. Wat de bescherming van intellectuele en industriële eigendom betreft, wil de Commissie, alvorens voorstellen voor communautaire maatregelen op te stellen haar beproefde praktijk van overleg met de belanghebbenden voortzetten.

Actiepunten

- Ten einde naast de bestaande octrooistelsels een bijkomende mogelijkheid voor de bescherming van technische uitvindingen te bieden zal de Commissie de noodzaak voor een harmonisatie van nationale gebruiksmodellenregelingen onderzoeken. Deze vorm van bescherming van intellectuele eigendom is toegesneden op het stimuleren van innovatiewerkzaamheden en de behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen inzake bescherming van intellectuele eigendom. De Commissie is voornemens in september 1994 een Groenboek betreffende gebruiksmodellen te publiceren.
- Na een eerste overleg met de belanghebbenden over het kopiëren van geluidsopnamen en audiovisuele opnamen door particulieren in 1988 en een tweede overleg dat tegen eind 1993 zal worden beëindigd, zal de Commissie bestuderen of maatregelen gewenst zijn.
- Auteursrecht en verwante rechten: op grond van het overleg met de belanghebbenden op gebied van verkoop en reproductierechten van kunstenaars, zal de Commissie het nut en de behoefte aan harmonisatie van de wetgeving in overweging nemen. Ook worden de implicaties van de interne markt voor de doctrine van de uitputting van het auteursrecht bestudeerd.
- Ten einde de afkalving van de daadwerkelijke bescherming van gewasbeschermingsmiddelen voor de geldigheidsduur van het octrooi tegen te gaan, zal de Commissie een voorstel voor de invoering van een bijkomend beschermingscertificaat voor gewasbeschermingsmiddelen indienen.

- De Commissie zal de gevolgen van een recent arrest van het Europees Hof van Justitie inzake de uitlegging van artikel 6 van het EEG-Verdrag voor de communautaire maatregelen inzake intellectuele en industriële eigendom onderzoeken⁹. Op grond van haar bevindingen zal de Commissie de noodzakelijke maatregelen treffen om te verzekeren dat de door het Hof vastgestelde rechtsbeginselen volledig effect sorteren.

5. Vennootschapsrecht

Het vennootschapsrecht is een gebied waarop onvoldoende voortgang wordt geboekt op communautair niveau. Niettemin behouden de doelstellingen waar de Gemeenschap via haar pogingen tot harmonisatie op het gebied van vennootschapsrecht en de financiële verslaglegging naar streeft, hun waarde. Deze doelstellingen zijn de mobiliteit van bedrijven om hen in staat te stellen de vruchten van de eengemaakte markt te plukken, gelijke concurrentievoorwaarden voor ondernemingen die in verschillende Lid-Staten gevestigd zijn, het stimuleren van commerciële banden tussen de Lid-Staten, het bevorderen van de grensoverschrijdende samenwerking tussen ondernemingen en het eenvoudiger maken van grensoverschrijdende fusies en acquisities. Passende maatregelen van de Gemeenschap zijn noodzakelijk om een juridisch kader te scheppen dat grensoverschrijdende vestiging en investeringen makkelijker maakt en dat de discrepanties tussen het vennootschapsrecht in de verschillende Lid-Staten, die dergelijke activiteiten ontmoedigen en benadelen, glad te strijken. Aandacht moet met name besteed worden aan de communautaire eisen inzake financiële verslaglegging, waarmee ook de invloed van de Gemeenschap op het internationale debat over harmonisatie op het gebied van de financiële verslaglegging vergroot kan worden.

Het juridische kader op het gebied van het vennootschapsrecht heeft in de jaren zeventig en tachtig belangrijke veranderingen ondergaan. Niettemin worden bepaalde voorstellen nog steeds in de Raad en zelfs in het Parlement geblokkeerd (voorstellen voor een vijfde, tiende en dertiende richtlijn). Bepaalde problemen, met name in verband met het overbrengen van hoofdkantoren en fusies tussen bedrijven, die van beslissend belang zijn voor de mobiliteit van ondernemingen op de eengemaakte markt, zijn het onderwerp van het voorstel voor een statuut van de Europese vennootschap. Hiermee zou de ondernemingen een flexibel instrument ter beschikking gesteld worden, dat hun mobiliteit zou bevorderen. De pogingen om dit statuut goed te keuren, moeten worden voortgezet. Ook moet de Commissie, op basis van de veelomvattende raadpleging van de Lid-Staten, bestuderen of haar voorstel voor een dertiende richtlijn betreffende overnamebiedingen tegemoet komt aan de behoeften van het bedrijfsleven en of overnamebiedingen als middel ter reallocatie van ondernemingen op de eengemaakte markt aan min of meer gedetailleerde regelgeving op communautair niveau onderworpen moet worden.

Actiepunten

- Naast het voortzetten van haar inspanningen om bedrijven de middelen te verschaffen voor hun vestiging op de interne markt, is de Commissie voornemens zich fundamenteel te bezinnen op het juridische kader voor bedrijven op de eengemaakte markt, ten einde te bepalen welke de optimale omstandigheden zijn voor hun ontwikkeling op deze markt en welke middelen gebruikt moeten worden om deze omstandigheden te creëren. Deze bezinning moet in de loop van 1994 uitmonden in een mededeling, mogelijk vergezeld van voorstellen voor maatregelen, om de Lid-Staten en belanghebbenden te raadplegen.

⁹ Arrest van 20 oktober 1993 : zaken C-92/92 en C-326/92. Dit arrest is nog niet gepubliceerd

- Een aantal problemen op het gebied van de financiële verslaglegging zijn nog niet expliciet geregeld in de bestaande jaarrekeningsrichtlijnen. Wijziging van deze richtlijnen om de betreffende problemen op te lossen en de vergelijkbaarheid van rekeningen te verbeteren, stuit op moeilijkheden en leidt waarschijnlijk niet binnen een acceptabele termijn tot concrete resultaten. In de plaats hiervan zal de Commissie met spoed andere instrumenten ter bevordering van de convergentie onderzoeken, in samenwerking met de nationale instellingen voor standaarden voor financiële verslaglegging, de Lid-Staten en andere belanghebbenden. Deze discussies zullen gebaseerd zijn op de beginselen die zijn opgenomen in de bestaande richtlijnen voor de financiële verslaglegging. Ook zal rekening worden gehouden met internationale ontwikkelingen en zal getracht worden deze te beïnvloeden.
- De Commissie zal zich bezinnen over mogelijke maatregelen ter verbetering van de vergelijkbaarheid van de door ondernemingen bekendgemaakte financiële gegevens. Een dergelijke maatregel kan de grensoverschrijdende handel en investeringen vergemakkelijken en de ontwikkeling van een Europese kapitaalmarkt bevorderen.
- Tevens zullen inspanningen worden geleverd om de rol, positie en verantwoordelijkheden van de door de wet voorgeschreven accountant te verduidelijken, onder meer via een omschrijving van de aansprakelijkheid jegens de onderneming en derden. Deze maatregel moet de betrouwbaarheid van de bekendgemaakte financiële gegevens verhogen.
- De Commissie zal zich tevens bezinnen over de manier waarop bij de tenuitvoerlegging van het nationale recht rekening kan worden gehouden met de banden tussen in verschillende Lid-Staten gevestigde dochter- en moederondernemingen. Met deze vereenvoudiging wordt ernaar gestreefd passende verplichtingen op te leggen aan moederondernemingen in geval de betrokken activiteiten op dit niveau worden uitgeoefend, alsmede de verplichtingen te wijzigen in het licht van de behoeften van het concern (bij voorbeeld samenwerkingsovereenkomsten met bepaalde wettelijke waarborgen).

6. Het tot stand brengen van een belastingstelsel dat voordelig is voor het bedrijfsleven

a) Indirecte belastingen

Afgezien van de onvermijdelijke problemen bij het tot stand brengen van een nieuw stelsel, die snel zijn overwonnen, heeft het algemene stelsel goed gefunctioneerd, waarmee het vrije verkeer van goederen mogelijk is gemaakt. De economische subjecten hebben echter duidelijk gemaakt dat bepaalde reeds goedgekeurde regelingen niet flexibel zijn, met name in het geval van de BTW, op het gebied van belastbare overdrachten, werk op contractbasis, bepaalde diensten en werkzaamheden betreffende roerende materiële goederen, kettingtransacties en driehoekstransacties.

Voor deze problemen, die zijn onderzocht in het kader van het "Comité d'écoute" voor ondernemingen, zijn praktische oplossingen gevonden; indien dit niet mogelijk was zijn of worden met betrekking hiertoe door de Commissie wetgevingsinitiatieven ontplooid. De richtlijn van 14 december 1992 heeft driehoekstransacties aanmerkelijk vereenvoudigd. Over andere vereenvoudigingsmaatregelen zal de Commissie vóór eind februari 1994 nieuwe voorstellen doen.

Sedert 1 januari 1993 is sprake van onderlinge aanpassing van de BTW-tarieven (een gemeenschappelijk minimum van 15 % voor het standaard BTW-tarief) en de accijnsrechten, hetgeen heeft gezorgd voor de verwezenlijking van een van de fundamentele beginselen van de eengemaakte markt: de vrijheid voor de Europese consument om hetgeen hij wenst, inclusief belastingen te kopen in de Lid-Staat van zijn keuze, ongeacht het land waarvan hij ingezetene is.

Bij de werking van bijzondere regelingen voor de verkoop van goederen aan eindverbruikers (postorderverkoop en verkoop van nieuwe voertuigen aan particulieren) zijn bepaalde moeilijkheden gerezen vanwege de complexiteit van de ingevoerde regelingen en de verplichtingen die deze opleggen aan de partijen.

De enige bevredigende oplossing voor dit probleem is de overgang naar een definitieve regeling, waarbij de BTW in het land van oorsprong betaald wordt.

In elk geval moet de behandeling van het intracommunautaire handelsverkeer worden herzien in het licht van de opgedane ervaring en om de belastingtarieven voor transacties binnen een Lid-Staat nader tot elkaar te brengen; hiertoe zal de Commissie vóór eind 1994 een richtlijn inzake een definitieve BTW-regeling voorstellen

Hoewel het functioneren van de nieuwe algemene accijnsregeling niet tot grote moeilijkheden geleid heeft, zal de Commissie in 1994 een voorstel indienen voor een vereenvoudigingsrichtlijn om bepaalde moeilijkheden, zowel voor de betrokken partijen als de nationale overheden, in verband met de toepassing van een aantal bijzondere bepalingen zoals verkoop op afstand te overwinnen. Bovendien zal de Commissie het niveau van de accijnzen opnieuw moeten onderzoeken in het licht van de opgedane ervaring en van verschillende andere vormen van beleid die door de Commissie zijn aanbevolen, zoals het milieubeleid, gezondheidszorg en energiebeleid.

De maatregelen van de Commissie op het gebied van de indirecte belastingen betreffen onder meer:

- follow up van haar inspanningen op het gebied van de BTW en accijnsrechten, en in samenwerking met de belastingdiensten voorstellen doen voor een richtlijn om het functioneren van de regelingen te vereenvoudigen;
- op het gebied van de administratieve samenwerking zullen de ad hoc comité's die worden voorgezeten door de Commissie, in 1994 hun coördinerende werkzaamheden voortzetten; de Commissie zal verslag uitbrengen over de werking van het VIES-systeem en de ervaringen hiermee;
- het rapport over en het voorstel voor de overgang naar een definitief BTW-stelsel zal voor 31 december 1994 ingediend worden.

b) Directe belastingen

De leidraad van het communautaire beleid inzake directe belastingen is het elimineren van dubbele belastingheffing op grensoverschrijdende activiteiten en tegelijkertijd ervoor te zorgen dat wel ten minste eenmaal belasting betaald wordt. Concrete maatregelen zoals de voorstellen voor richtlijnen inzake rente en royalties, verliescompensatie en de voorgenomen uitbreiding van de moeder-dochterrichtlijn en de concentratierichtlijn zijn reeds voorgelegd aan de Raad. Al deze maatregelen worden volledig gesteund door de ondernemingen en zouden aanzienlijk bijdragen tot de verbetering van het belastingklimaat waarin grensoverschrijdende activiteiten worden gepland en uitgevoerd.

De goedkeuring van deze maatregelen betekent slechts een gedeeltelijke oplossing van het probleem van de dubbele belastingheffing. De richtsnoeren die zijn neergelegd in de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europese Parlement ingevolge het Ruding-verslag¹⁰ verschaffen een uitvoerige blauwdruk voor verder communautair optreden op dit gebied.

¹⁰ Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europese Parlement ingevolge de conclusies van het studiecomité onder voorzitterschap van de heer Ruding en betreffende richtsnoeren op het gebied van de belastingen op ondernemingen in het kader van de verbetering van de Interne markt (SEC(92) 1118, 26.6.92).

Actiepunten

a) Dubbele belasting van ondernemingen:

- Op grond van de richtsnoeren in het Ruding-verslag zal de Commissie maatregelen voorstellen om dubbele belastingheffing weg te werken. Deze maatregelen kunnen de vorm krijgen van een algemene verplichting om alle vormen van grensoverschrijdende dubbele belastingheffing af te schaffen, dan wel van een gefaseerde benadering waarvoor de prioriteiten in samenspraak met de Lid-Staten vastgesteld worden.
- Toenemende belastingconcurrentie kan de allocatie van hulpbronnen op de eengemaakte markt beïnvloeden. Voor twee soorten problemen moeten oplossingen worden gevonden:
 - het eerste onderdeel is het gebruik van belastingmaatregelen om zeer mobiele factoren, zoals financiële diensten, aan te trekken;
 - het tweede betreft de verschillen in de verdragen die inzake dubbele belastingheffing zijn afgesloten tussen de Lid-Staten en derde landen.
- De Commissie zal aandringen op een grotere coördinatie in de benadering van dubbele-belastingverdragen tussen Lid-Staten en derde landen. Grote discrepanties tussen Lid-Staten leiden tot distorsies van het kapitaalverkeer, aangezien de kapitaalstromen van en naar de rest van de wereld worden afgeleid via de Lid-Staten met de gunstigste fiscale behandeling van kapitaalstromen met het betrokken derde land.
- De geregelde gedachtenwisselingen tussen de hoofden van de nationale diensten op het gebied van directe belastingen zullen worden opgevoerd met het oog op de tenuitvoerlegging van de beleidslijnen welke zijn vastgesteld in antwoord op het Ruding-rapport. Deze betreffen ook meer samenwerking op het gebied van de wederzijdse bijstand en het ontwikkelen van beleid dat verenigbaar is voor alle partijen, waar uiteenlopende stelsels elkaar in ongunstige zin beïnvloeden.
- De Commissie zal de procedures vereenvoudigen voor de toepassing van communautaire wetgeving en bilaterale belastingverdragen die voorzien in de afbouw of afschaffing van bronbelastingen.
- Maatregelen zijn nodig om te zorgen voor een gelijke behandeling van grensoverschrijdende beleggingen van aanbieders van financiële diensten, daar waar de beheersfondsen in het kader van verschillende bilaterale verdragen tussen de Lid-Staten over dubbele belastingheffing niet op dezelfde wijze behandeld worden.

b) Het midden- en kleinbedrijf

- Versterking van de zelffinancieringscapaciteit van ondernemingen die niet de rechtsvorm hebben van vennootschappen. In de meeste Lid-Staten is de herinvestering van winsten door de bedoelde ondernemingen belast tegen het marginale tarief van de inkomstenbelasting, hetgeen over het algemeen hoger is dan het tarief van de vennootschapsbelasting dat van toepassing is op de herinvestering van winsten door vennootschappen. Derhalve worden investeringen door zelffinanciering van niet-vennootschappen benadeeld. Een oplossing voor dit probleem kan erin bestaan dat de herinvestering van winsten van niet-vennootschappen wordt belast tegen het tarief van de vennootschapsbelasting.
- De overdracht van ondernemingen: in veel Lid-Staten is de overdracht van een onderneming die niet de rechtsvorm heeft van een vennootschap, in geval van overlijden van de eigenaar vaak zwaar belast, waardoor het voortbestaan van de onderneming in gevaar kan worden gebracht. Een tweede probleem voor ondernemingen met activa in verschillende Lid-Staten betreft de successierechten. Van de 66 mogelijke bilaterale betrekkingen tussen de Lid-Staten vallen er slechts 12 in de werkingssfeer van overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belastingheffing inzake successierechten. Derhalve streeft de Commissie naar het elimineren van het risico van dubbele belasting in geval van overdracht van de eigendom van een onderneming. De Commissie zal een voorstel voor een Aanbeveling betreffende problemen in verband met de overdracht van ondernemingen voorleggen aan de Raad in het eerste halfjaar van 1994.
- Vermindering van de administratieve beperkingen voor het MKB. Kleine en middelgrote bedrijven zien vaak af van uitbreiding van hun activiteiten in andere Lid-Staten door middel van een vaste inrichting, omdat zij bevreemd zijn voor de enorme administratieve last van het moeten naleven van andere belastingwetgeving. De Commissie onderzoekt daarom de mogelijkheid om permanente inrichtingen in andere Lid-Staten tijdens de aanloopfase te onderwerpen aan de belastingwetgeving van de Lid-Staat waar het bedrijf zijn hoofdkantoor heeft.
- Voorstel voor een definitie van de vaste inrichting (VI) van kleine en middelgrote ondernemingen: Momenteel deïnzene kleine en middelgrote ondernemingen er vaak voor terug om grensoverschrijdend actief te zijn wegens de bijkomende administratieve belasting die een dergelijke stap meebrengt. De Commissie onderzoekt daarom de mogelijkheid om winsten die door een vaste inrichting of een filiaal van een kleine of middelgrote onderneming in een andere Lid-Staat tijdens de aanloopfase worden geboekt, te laten belasten in de Lid-Staat waar het hoofdkantoor is gevestigd. Het voordeel van een dussdanige maatregel bestaat erin dat de betrokken ondernemingen

de administratieve last die de omgang met de directe-belastingdiensten in de betrokken Lid-Staat meebrengt, ontlopen. Voorts zou dit leiden tot een automatisch in rekening brengen van winst en verlies van deze ondernemingen in de onderscheiden Lid-Staten.

- **Risicokapitaal:** De Commissie zal tevens voorstellen doen om de fiscale belemmeringen inzake het gebruik van risicokapitaal door het MKB af te schaffen. Venture capitalfondsen lijden vaak onder dubbele belastingheffing op hun inkomsten, eerst op het niveau van het fonds en vervolgens op de uitkering van de winst aan de belegger. Deze moeilijkheden zijn nog groter, als hetzelfde fonds in meer dan één Lid-Staat wenst te investeren.

c) Belastingheffing op grenswerkers

- De Commissie zal binnenkort overgaan tot het geven van duidelijke richtsnoeren voor het oplossen van fiscale problemen welke betrekking hebben op de onderdanen van de Unie die werkzaam zijn in een andere Lid-Staat dan de Lid-Staat waar zij verblijf houden. Met deze richtsnoeren wordt er in het bijzonder naar gestreefd te garanderen dat de belastingfaciliteiten op niet-discriminerende wijze worden verleend.

d) Levensverzekeringen en pensioenfondsen

- De verschillende fiscale behandeling van verzekeringsprodukten bemoeilijkt ten eerste de goede werking van de interne markt inzake verzekeringsprodukten. Het arrest van het Hof van Justitie in de **Bachmann-zaak** is in dit opzicht van belang. In het arrest is erkend dat in bepaalde omstandigheden Lid-Staten gerechtigd zijn geen belastingfaciliteiten ten behoeve van levensverzekeringscontracten te verlenen ten aanzien van overeenkomsten welke zijn gesloten met verzekeringsmaatschappijen, die niet in het betrokken land gevestigd zijn, met het oog op het veiligstellen van de samenhang van het nationale belastingstelsel.

7. Bijwerken van regelingen op het gebied van Europese normalisatie, conformiteitsbeoordeling en kwaliteit

a) Europese normalisatie

De "nieuwe aanpak inzake technische harmonisatie" heeft de Europese normalisatie en conformiteitsbeoordeling op de voorgrond geplaatst in de campagne om de technische handelsbelemmeringen van de handel binnen de Unie weg te werken. Belemmeringen die voortspuiten uit verschillen tussen nationale normen en certificatievereisten, blijven bestaan. De Gemeenschap heeft derhalve een groot belang bij het steunen van de verdere ontwikkeling van de infrastructuur op het gebied van Europese normalisatie, conformiteitsbeoordeling en kwaliteit, ten einde te verzekeren dat het afbouwen van de overblijvende technische handelsbarrières zo snel en doelmatig mogelijk verloopt. Bovendien zijn de instrumenten op het gebied van Europese normalisatie en conformiteitsbeoordeling een waardevol middel bij de tenuitvoerlegging van andere beleidsvormen (onder meer inzake milieu, energie, levensmiddelenkwaliteit, veiligheid op de werkplaats en transeuropese netwerken). Op grond van diepgaande gedachtenwisselingen tussen de onderscheiden diensten zal de Commissie begin 1994 een verslag voorleggen waarin de potentiële rol van Europese normen op deze beleidsterreinen worden belicht.

Ten einde maximaal gebruik te maken van de potentiële bijdrage van de Europese normalisatie aan de doelmatige werking van de interne markt, stelt de Commissie voor op onderstaande gebieden maatregelen te nemen:

- **financiering van de Europese normalisatie;** In 1994 zal de Commissie opnieuw onderzoeken op welke wijze de Europese normalisatie op middellange termijn kan worden gefinancierd. In dit onderzoek wordt ernaar gestreefd na te gaan op welke wijze de middelen die door de Lid-Staten, de Gemeenschap en de particuliere sector in nationale en Europese normalisatie worden geïnvesteerd, het beste op één lijn kunnen worden gebracht met het oog op de ontwikkeling van een normalisatiestelsel dat in overeenstemming is met de behoeften van het communautaire bedrijfsleven.

- **het maximaliseren van de voordelen van Europese normalisatie; het is essentieel dat de werkprogramma's van de Europese normalisatie-instellingen nauwkeurig worden afgestemd op de behoeften en prioriteiten van de ééngemaakte markt. De Commissie zal erop toezien dat de bijdrage van de Gemeenschap aan de normalisatie gaat naar normalisatieprojecten die de grootste meerwaarde meebrengen in termen van marktintegratie en verwezenlijking van ander communautair beleid.**
- **grotere doorzichtigheid; er zullen stappen ondernomen worden om de zichtbaarheid van normen te verbeteren alsmede om de methode en resultaten van de Europese normalisatie toegankelijker en begrijpelijker te maken voor de marktdelnemers. De Commissie zal overleg plegen met de Europese normalisatie-instellingen met het oog op het houden van een uitgebreid openbaar onderzoek inzake de technische waarde van voorstellen voor Europese normen. In dit overleg moet bijzondere aandacht worden besteed aan de aanpassingen die de overschakeling naar de nieuwe norm kan meebrengen voor de ondernemingen, in het bijzonder het MKB. Bovendien zal de Commissie jaarlijks verslagen samenstellen over de voortgang inzake het toezicht op het gebruik van normen in het communautaire beleid en de vooruitgang op het gebied van het opstellen van Europese normen die door de Commissie zijn opgelegd.**
- **een behoorlijke coördinatie van de Europese normalisatie-activiteiten; samenhang tussen de activiteiten en producten van de Europese normalisatie-instellingen moet worden bevorderd, onder meer via de ontwikkeling van onderling overeengekomen werkprogramma's.**
- **normen en onderzoek; de banden tussen normalisatie en onderzoek zullen worden ontwikkeld via de bevordering van doelmatige en tijdige overdracht van onderzoeksresultaten naar de normalisatie en in het bijzonder door de communautaire steun voor onderzoek dat gericht is op het verschaffen van wetenschappelijke gegevens die noodzakelijk zijn voor normalisatie-activiteiten. De Commissie zal steeds meer aandacht besteden aan het exploiteren van de resultaten van de communautaire uitgaven op O&O-gebied welke verband houden met normalisatie, meettechniek, meting en keuring in de context van het Vierde kaderprogramma inzake onderzoek en ontwikkeling (de door de Commissie voorgestelde uitgaven bedragen 188 à 250 miljoen ecu).**
- **het veilig stellen van de doelmatigheid van Europese telecommunicatienormen; Europese telecommunicatienormen (ETS) welke door het ETSI zijn opgesteld, worden niet snel omgezet of opgenomen in de lijst van nationale normen, en worden te vaak genegeerd door netwerkbeheerders en telecommunicatiediensten. De Commissie zal voorstellen dat aan een groter aantal ETS de status van geharmoniseerde normen wordt toegekend.**

b) Conformiteitsbeoordeling en kwaliteit

Dit beleid is gericht op het bevorderen van de ontwikkeling van een gemeenschappelijk "kwaliteitsklimaat" dat de bedrijven de mogelijkheid biedt producten, diensten en productieprocedures op communautaire basis te ontwikkelen en in de handel te brengen via verwijzing naar onderling erkende criteria en concepten inzake kwaliteit. Aangezien kwaliteit door het marktmechanisme is bepaald en kwaliteit van belang is voor het concurrentievermogen van de ondernemingen, is elke poging om het gebruik van specifieke instrumenten inzake kwaliteit via regelgeving op te leggen aan de markt misplaatst en gevaarlijk. In de plaats daarvan zal de Gemeenschap streven naar de bevordering van een vrijwillige overschakeling naar instrumenten voor kwaliteitsbeheer, die ervoor zorgen dat producten of diensten welke in overeenstemming zijn met deze regeling, in de gehele Unie worden aanvaard wat betreft wettelijke vereisten en marktvereisten.

De "nieuwe aanpak inzake technische normalisatie" en de "globale aanpak op het gebied van de conformiteitsbeoordeling" hebben de grenzen van het overheidsbeleid inzake technische specificaties uitgebreid tot gebieden die het opleggen van dwingende technische regelingen overschrijden. De Gemeenschap en de nationale autoriteiten zijn er zich momenteel van bewust dat normalisatie, conformiteitsbeoordeling en andere instrumenten die gebruikt kunnen worden bij het kwaliteitsbeheer van ondernemingen, belangrijke aspecten zijn van het bedrijfsklimaat en kunnen bijdragen tot de succesvolle ontwikkeling van het communautaire bedrijfsleven. De overheden hebben een belangrijke rol te spelen bij het aanmoedigen van meer kwaliteit door middel van de invoering van geschikte prikkels

en structuren en het betrekken van kwaliteitsproblemen in de tenuitvoerlegging van andere beleidsvormen. De Commissie maakt een begin met werkzaamheden voor het opstellen van een communautair kwaliteitsbeleid, dat tegen eind 1994 voltooid moet zijn.

Een kwaliteitsbeleid zal de volgende onderdelen hebben:

- steun aan de integratie van kwaliteitsoverwegingen en een belofte vanwege de ondernemingen om te streven naar de hoogste kwaliteit in alle stadia van de kwaliteitsketen (ontwerp, productie, dienst na verkoop, enz.);
- de aanmoediging van wederzijdse erkenning van resultaten en certificaten van conformiteitsbeoordelingsinstanties en kwaliteitscertificatie-instituten via erkenning van gemeenschappelijke normen (EN 45000) en deelname aan Europese netwerken en infrastructuur die verbonden zijn met de Europese Organisatie voor Keuring en Certificatie (EOTC);
- passende Europese normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures spelen een belangrijke rol in het communautaire kwaliteitsbeleid. Voor bepaalde producten en diensten betekent de overeenstemming met erkende normen en certificatie een middel om aan bepaalde kwaliteitsvereisten te voldoen. De grotere aandacht voor de uitbouw van een gecoördineerd kwaliteitsstelsel zal de druk van de markt om de instrumenten inzake kwaliteit beter op één lijn te brengen verhogen;
- het verzekeren van de daadwerkelijke coördinatie en integratie van nationale maatregelen inzake kwaliteitsbeleid;
- de integratie van de doelstellingen van het kwaliteitsbeleid in andere communautaire beleidsvormen (onder meer het regionaal beleid, maatregelen ter ondersteuning van het MKB, maatregelen ter ondersteuning van industriële herstructurering van de industrie);
- de invoering van een waarnemingspost op het gebied van kwaliteit;
- de bevordering van het gebruik van geschikte kwaliteitstechnieken in de dienstverlening;
- de ontwikkeling van alle aspecten van kwaliteit in de sectoren landbouw en levensmiddelen via specifieke instrumenten voor de verschillende landbouwproducten en horizontale maatregelen onder meer ten behoeve van de biologische landbouw en andere milieuvriendelijke technieken.

8. Aandacht voor het MKB

Het MKB is het fundament van de economie van de Unie, het vertegenwoordigt 99% van het aantal ondernemingen in de Unie en zorgt voor 70% van de werkgelegenheid in de particuliere sector. Derhalve is het een vergissing het MKB te behandelen als een homogene groep die voor dezelfde uitdagingen en kansen gesteld wordt. De Commissie zal erop blijven toezien dat het betrokken communautaire beleid is toegesneden op de behoeften van het MKB. Via de Structuurfondsen bij voorbeeld levert de Gemeenschap een belangrijke bijdrage aan het medefinancieren van maatregelen ten behoeve van het MKB. Uit waardering voor de mogelijkheden van het MKB als motor voor werkgelegenheid en welvaart in de Unie heeft de Raad een meerjarenprogramma van de Commissie voor 1993-1996 goedgekeurd dat gericht is op de bevordering van de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen. In deze context heeft de Commissie een belangrijke rol te spelen in het beter bekendmaken van kleine en middelgrote ondernemingen met relevant beleid en relevante marktontwikkelingen. De bestaande kanalen voor het verstrekken van voorlichting en advies zullen worden versterkt en opgewaardeerd en de Commissie zal actief bijdragen aan de verspreiding van "best-practices" en vernieuwende oplossingen voor problemen waarmee het MKB wordt geconfronteerd. Bovendien is de Commissie voornemens een aantal horizontale maatregelen te treffen die bestemd zijn om de belemmeringen die het MKB beletten ten volle de vruchten te plukken van de ééngemaakte markt, te slechten. In overeenstemming met de besluiten van de Raad betreffende het MKB van 11 november 1993 zullen de maatregelen vooral gericht zijn op onderstaande punten.

Actiepunten

- **financiële problemen van het MKB;** vele kleine en middelgrote ondernemingen zijn ondergekapitaliseerd en krijgen moeilijk toegang tot bruikbare financiering, omdat zij onvoldoende zakelijk onderpand kunnen bieden. Er moet snel een vervolg komen op de maatregelen die door de Europese Raad van Edinburgh en Kopenhagen getroffen zijn en die een eerste antwoord van de Gemeenschap op deze problematiek vormen. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de ontwikkeling van operationele instrumenten. Alle voordelen moeten ten goede komen aan de uiteindelijke begunstigden, het MKB. Met andere maatregelen moet de toegang van het MKB tot krediet en financiering verbeterd worden. Een bijzonder aspect van deze problematiek zijn de betalingstermijnen. In het spoor van het werkdocument van de Commissie en het daaropvolgende overleg over het probleem van vertragingen in handelstransacties, zullen in de eerste helft van 1994 voorstellen bestudeerd worden om deze moeilijkheden te verlichten.

- **steun aan het MKB bij de aanpassing aan de procedures inzake normalisatie, certificatie en kwaliteitsgarantie;** alle kleine en middelgrote ondernemingen moeten toegang hebben tot uitvoerige informatie over bestaande Europese normen en ontwerp-normen en bij het opstellen van normen dient rekening te worden gehouden met hun belangen. Zelfs kleine en middelgrote ondernemingen die niet overwegen om grensoverschrijdend werkzaam te zijn, kunnen geconfronteerd worden met normalisatie- en conformiteitsbeoordelingsregelingen op lokaal niveau welke voortspruiten uit Europese normalisatie en conformiteitsbeoordeling. Dit ruime publiek van kleine en middelgrote ondernemingen moet volledig op de hoogte gehouden worden van alle nieuwe ontwikkelingen die op hen betrekking hebben. Voorstellen voor praktische maatregelen ter verspreiding van de zogenaamde "best-practices" en maatregelen om het MKB bij te staan bij de aanpassing aan wijzigingen inzake normalisatie en conformiteitsbeoordelingsvereisten zullen worden opgesteld op basis van een onderzoek van de huidige maatregelen in het kader van het EUROMANAGEMENT-programma.

De Commissie zal aandacht besteden aan de manieren waarop handelsverenigingen die het MKB vertegenwoordigen, nauwer betrokken kunnen worden bij de Europese normalisatie.

- **het openstellen van overheidsopdrachten voor het MKB;** het MKB ondervindt moeilijkheden om daadwerkelijk deel te nemen aan de mededinging ten aanzien van deze overeenkomsten wegens de lastige administratieve vereisten en de behoefte aan samenwerking met betrouwbare partners in de Lid-Staat waar de opdrachten worden gegund. De Commissie zal in het tweede halfjaar van 1994 een uitvoerige toelichting publiceren bij de stappen die een onderneming moet zetten alvorens een aanbidding voor een overheidsopdracht in een andere Lid-Staat in te dienen.

De Commissie zal tevens in het eerste halfjaar van 1994 een lijst van concrete maatregelen ter verbetering van de toegang van het MKB tot overheidsopdrachten in andere Lid-Staten ter overweging voorleggen aan de Raad.

Deze maatregelen zullen onder meer mogelijkheden aangeven waarmee:

- het BC-NET en de BSO-netwerken gebruikt kunnen worden om een partnerschap tot stand te brengen tussen ondernemingen ten einde rechtstreeks of als onderaannemers mee te dingen bij overheidsopdrachten;
- opleidingsprogramma's inzake overheidsopdrachten kunnen worden aangepast aan de specifieke behoeften van het MKB;
- de kwaliteit van het beschikbare advies inzake overheidsopdrachten van openbare en particuliere instanties kunnen worden opgewaardeerd, meer bepaald in achtergebleven gebieden;
- voorlichting kon worden verstrekt ter verbetering van de toegang tot toeleveringsmogelijkheden;
- het Tenders Electronic Daily (TED)-informatiesysteem toegankelijker en gebruiksvriendelijker kan worden gemaakt; een belangrijk proefproject met een informatiesysteem voor overheidsopdrachten (SIMAP) wordt begin 1994 gestart;

- **administratieve vereenvoudiging** - De Commissie zal het systeem voor de beoordeling van de gevolgen voor het bedrijfsleven dat gericht is op het identificeren van alle administratieve moeilijkheden waarmee het MKB te kampen heeft om baat te vinden bij een voorgenomen communautair initiatief of om het na te leven, verder ontwikkelen. De beoordeling van de gevolgen voor het bedrijfsleven zal worden versterkt door middel van kosten-batenanalyses waar zulks haalbaar en dienstig is.

- **overdracht van ondernemingen** - De overdracht van ondernemingen raakt alle bedrijven, maar is in het bijzonder een probleem voor kleine bedrijven en familiebedrijven. Een groeiend aantal bedrijven is niet in staat een oplossing te vinden voor de overdrachtsproblematiek en is gedwongen te sluiten. De Commissie zal daarom de Raad een aanbeveling doen toekomen betreffende de problematiek van de bedrijfsoverdracht (zie ook de paragraaf over "directe belastingen").

9. Commerciële communicatie en de media

De Commissie zal een Groenboek over commerciële communicatie goedkeuren om een samenhangend en doorzichtig communautair beleid op dit gebied te bewerkstelligen en tevens om mogelijke nieuwe belemmeringen voor het vrij verkeer van commerciële communicatiediensten (reclame, sponsoring, direct marketing, produktpromotie, enz.) te voorkomen. De voornaamste onderdelen van dit Groenboek worden hieronder samengevat.

1. Groenboek inzake commerciële communicatie

De Commissie zal medio 1994 een Groenboek inzake commerciële communicatie publiceren waarin de aard en de omvang van de belemmeringen op wetgevend en technologisch gebied worden onderzocht die alle vormen van commerciële communicatie in de weg staan zoals reclame, sponsoring, direct marketing, produktpromotie en verpakkingen. Dit initiatief vormt de eerste breed-opgezette en serieuze poging van de Commissie om deze vraagstukken aan te pakken. Verder zal het Groenboek gebaseerd zijn op breed overleg en contacten met alle betrokken partijen, met inbegrip van het bedrijfsleven, de verrichters van communicatiediensten en consumentenorganisaties. De resultaten van dit overleg en de conclusies van een onderzoek onder de kringen die zich met commerciële communicatie bezighouden zullen eind februari 1994 worden gepubliceerd. In het daarop volgende Groenboek zal de eventuele rol van de Commissie worden geschetst met het oog op het vergemakkelijken van grensoverschrijdende commerciële communicatie. Hierbij worden drie grote terreinen van communautaire betrokkenheid overwogen:

- De Commissie kan als coördinator en contactpunt optreden, waarbij zij informatie over de ontwikkeling van de markt verspreidt en het effect van specifieke maatregelen analyseert;
- de Commissie kan een functie vervullen inzake "markttoezicht" en aldus trachten het ontstaan van nieuwe moeilijkheden als gevolg van een onvoldoende coördinatie van nationale wetgevingsmaatregelen en de ongelijke tenuitvoerlegging van de voorschriften met betrekking tot nieuwe technologieën te voorkomen;
- de Commissie kan het initiatief nemen tot de opstelling van een overzicht per land van de nationale wetgeving op het gebied van commerciële communicatie.

2. Mediadiensten

Wat de mediadiensten betreft zijn er een aantal problemen die de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van mediadiensten en van aanverwante goederen in de weg staan. Om enkele van de meest spoedeisende problemen op te lossen zal de Commissie op de volgende twee fronten actie ondernemen:

- Beoordeling van de noodzaak van een internationale actie op basis van het Groenboek "Pluralisme en mediaconcentratie in de interne markt". Hier name zal de Commissie begin 1994 een besluit nemen over de noodzaak van actie met betrekking tot de eigendom van de media.
- Tevens zal een document worden opgesteld over de bescherming van gecodeerde signalen voor televisie- en audio-uitzendingen. In dit document zal worden onderzocht of nieuwe communautaire maatregelen, waarin met de recente technologische vooruitgang rekening wordt gehouden, een rol kunnen spelen bij de opheffing van technische belemmeringen voor de handel in signaaldecodeertoestellen. Met deze actie zal worden voorzien in de noodzaak van effectieve bescherming van gecodeerde signalen tegen piraterij.

10. Handel en distributie

Efficiënte en concurrerende handel- en distributiesystemen, waardoor produkten die in een Lid-Staat worden vervaardigd in een andere Lid-Staat onder commercieel aantrekkelijke omstandigheden in de handel kunnen worden gebracht en gedistribueerd, zijn noodzakelijk om de voordelen van de interne markt volledig te kunnen benutten. Hiertoe dient aandacht te worden besteed aan een verbeterde toegang tot distributienetwerken, en dienen de betrekkingen tussen bedrijven in ontwikkelde en minder ontwikkelde regio's, tussen grote en kleine ondernemingen en tussen ondernemingen in verschillende Lid-Staten te worden gestimuleerd. In dit

verband zal de Commissie het nauw overleg met de vertegenwoordigers van de handel- en distributiesector voortzetten in het kader van het Comité voor Handel en Distributie, en met de Lid-Staten door middel van regelmatige bijeenkomsten met ambtenaren, directeurs-generaal van handel en deskundigen. Bovendien zal de Commissie actie ondernemen langs de volgende lijnen:

- Het opzetten, in samenwerking met de Lid-Staten, van een geïntegreerd systeem voor de verzameling, verwerking en verspreiding van homogene statistieken inzake handel en distributie op communautair niveau. Het verzamelen van betrouwbare en gedetailleerde gegevens is een voorwaarde voor het formuleren van verder communautair beleid op dit gebied.
- De tweede fase van het initiatief "COMMERCE 2000", waarmee wordt beoogd de integratie van nieuwe technologieën ter verbetering van interne communicatie, voorraadbeheer, logistiek en distributie te bevorderen, zal binnenkort ingaan. Er zal een grotere nadruk worden gelegd op de ontwikkeling van het grensoverschrijdend aspect van de projecten die in deze tweede fase worden gesteund.
- De Commissie zal zelfregulering, in de vorm van vrijwillige gedragscodes op het gebied van betaalmiddelen, franchiseovereenkomsten en postorderverkoop blijven ondersteunen als een manier om door de markt aangedragen oplossingen voor problemen op Europees niveau inzake handel en distributie te ontwikkelen.
- De publicatie van brochures tegen het eind van 1994 waarin communautaire en nationale voorschriften met betrekking tot de kleinhandels- en distributiesector uiteen worden gezet op het gebied van de vrijheid van vestiging, het vennootschapsrecht, de consumentenbescherming en de planning van de energievoorziening in stedelijke gebieden.

11. Energie

Doel van de voltooiing van de interne energiemarkt is om de verschillende energiebronnen voor de consumenten toegankelijker te maken in het kader van een meer concurrerende markt welke de energievoorziening een bredere basis zal verschaffen en aldus de continuïteit van de voorziening te verbeteren.

Ten einde de concurrentie daadwerkelijk te vergroten en de mogelijkheden voor bedrijven in de energiesector te verruimen bestaan er een aantal maatregelen, initiatieven en richtsnoeren die zowel op de interne als op de internationale dimensie betrekking hebben.

1. Interne dimensie

- Voor begeleidende maatregelen is een belangrijke rol weggelegd. In dit verband is het energiebeleid van de Commissie erop gericht de verschillen tussen de regio's van de Unie te verkleinen met betrekking tot toegang tot energiebronnen, energieafhankelijkheid, de structuur en de continuïteit van de voorziening. Actie wordt ondernomen in het kader van de planning van de energievoorziening in regio's en stedelijke gebieden en de Structuurfondsen.
- De ontwikkeling en versterking van transeuropese energienetwerken is van het grootste belang. De Commissie bereidt thans communautaire "richtsnoeren" voor. Door middel van deze netwerken kan een diversificatie van energiebronnen tot stand worden gebracht en kunnen daardoor tevens de toevoerkanalen met gebieden buiten de Gemeenschap worden uitgebreid.
- Een gecoördineerd energiebeleid met betrekking tot reservevoorraden en crisismaatregelen blijft een ander zwaartepunt.

2. Internationale dimensie

- Het Energiehandvest zal een wettelijk kader bieden voor het handelsverkeer in energieproducten, investeringen en samenwerking met de voormalige planeconomieën. Dit houdt meer kansen voor het bedrijfsleven, diversificatie en continuïteit van de voorziening in.
- Bilaterale programma's inzake technische bijstand voor de republieken van de voormalige Sovjet-Unie en voor de landen van Oost- en Midden-Europa, in combinatie met associatieovereenkomsten en andere betrekkingen en programma's, dragen, hoewel zij bedoeld zijn om de economische

ontwikkeling en algemene stabiliteit te bewerkstelligen, bij tot de continuïteit van de energievoorziening op lange termijn.

- tegen dezelfde achtergrond blijft de versterking en verdieping van de dialoog tussen producenten en consumenten, met name in Noord-Afrika en de landen rond de Middellandse-Zee, van essentieel belang.

III. Verdere verbetering van het klimaat voor consumenten

De interne markt is niet alleen voor het bedrijfsleven tot stand gebracht, en zij zal niet behoorlijk kunnen functioneren zonder een omvangrijke en doeltreffende deelneming van de consumenten. De burgers hebben, als consumenten, het recht om van een fellere concurrentie en een grotere keuze van goederen en diensten te profiteren, terwijl ervoor wordt gezorgd dat hun veiligheid en andere fundamentele belangen naar behoren worden beschermd. Tegelijkertijd kunnen goed geïnformeerde consumenten met hun marktkeuzen de positieve gevolgen van een geïntegreerde markt voor de economie versterken. Er is derhalve voor de consumenten een sleutelrol weggelegd bij het streven naar de verwezenlijking van de doelstellingen van het interne-marktprogramma.

Naast de in andere delen van dit programma genoemde maatregelen die zonder meer de consumenten ten goede zullen komen, zoals een grotere doorzichtigheid van de communautaire wetgeving en specifieke op consumenten gerichte voorlichtingsactiviteiten, meent de Commissie dat andere wetgevingsmaatregelen noodzakelijk zouden kunnen zijn om ervoor te zorgen dat de consumenten de Gemeenschap als een werkelijk geïntegreerde markt kunnen opvatten. De prioritaire gebieden in dit verband zijn juridische en commerciële garanties en financiële diensten.

De Commissie stelt dan ook de volgende acties voor:

- Op basis van de openbare reacties op het in oktober 1992 gepubliceerde Groenboek betreffende garantie op consumptiegoederen en service na verkoop, die tegen april 1994 worden verwacht, zal de Commissie in de tweede helft van 1994 met passende voorstellen komen.
- Met betrekking tot financiële diensten is de Commissie voornemens zich met de volgende vraagstukken bezig te houden:
 - Onderzocht zal worden in hoeverre de regels inzake doorzichtigheid voor andere vormen van consumentenkrediet, zoals die welke in de Richtlijnen 87/102/EEG en 90/88/EEG zijn vervat, op hypothecair krediet kunnen worden toegepast. Begin 1995 zal een ontwerp-voorstel worden ingediend.
 - De aanbeveling van 1988 betreffende betaalsystemen met inbegrip van betaalkaartsystemen, zal worden herzien en wordt mogelijkervijs omgevormd tot een bindend instrument. Een besluit zal eind 1994 worden genomen.
 - De hierboven reeds genoemde actie met het oog op de vergemakkelijking van grensoverschrijdende betalingen zal ook aan individuele consumenten ten goede komen.
- De Commissie zal zich bezinnen over de mogelijke vorm en inhoud van maatregelen om de veiligheid van bepaalde diensten die, met de voltooiing van de interne markt, een grotere grensoverschrijdende dimensie krijgen, te verbeteren.

IV. De relatie tussen duurzame ontwikkeling en de interne markt

De voltooiing van de interne markt en de strijd tegen de achteruitgang van het milieu zijn niet met elkaar in tegenspraak. Zij ondersteunen elkaar. Deze bijzondere relatie wordt reeds in de Europese Akte erkend en wordt versterkt door artikel 2 van het Verdrag waarin duidelijk wordt gesteld dat de voltooiing van de interne markt een belangrijk middel is om, onder andere, "een duurzame en niet-inflatoire groei met inachtneming van het milieu" tot stand te brengen.

Het najagen van economische voordelen op korte termijn ten koste van de economische partners en het milieu dient plaats te maken voor een instelling die de basis legt voor een grotere doelmatigheid en concurrentiekracht, zowel binnen de Unie als op internationaal niveau, met het oog op een duurzamere economische ontwikkeling op lange termijn. Op internationaal niveau zal de Commissie inspanningen ondersteunen om een internationaal kader te ontwikkelen voor de oplossing van handelsconflicten die een gevolg zijn van de toepassing van nationale of regionale milieubeschermingsmaatregelen. Bovendien zal de Commissie toekomstige pogingen ondersteunen om de regels en vrijwaringsmaatregelen die in de GATT-code inzake technische handelsbelemmeringen zijn vervat te versterken, zodat milieuvoorschriften niet worden misbruikt met het doel het handelsverkeer kunstmatig te belemmeren.

Het milieubeleid van de Unie heeft een zeer belangrijk punt bereikt. Na de UNCED-Overeenkomsten, en overeenkomstig het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Vijfde Communautaire Programma voor het Milieu wordt een geïntegreerde aanpak ontwikkeld om ervoor te zorgen dat het meest doelmatige beleid wordt toegepast om een duurzame sociale en economische ontwikkeling mogelijk te maken. Dit is niet alleen van cruciaal belang voor het milieu zelf maar ook voor het succes van de interne markt op lange termijn. Dit succes hangt af van de bestendigheid van het beleid op het gebied van industrie, energie, vervoer, visserij en toerisme, dat op zijn beurt afhankelijk is van het vermogen van het milieu om het te steunen. Veel milieuproblemen zoals klimaatverandering, verzuring en afvalstoffen kunnen slechts worden aangepakt door een samenspel van de voornaamste marktdeelnemers en sectoren, niet alleen via wetgeving doch tevens door gebruikmaking van een uitgebreide en geïntegreerde combinatie van andere instrumenten zoals normen en/of certificatiesystemen, vrijwillige regelingen of economische instrumenten. Dit samenspel kan het beste tot stand worden gebracht binnen een communautair kader, omdat anders het gevaar bestaat dat de ondernomen acties niet hun volledige effect zullen bereiken of dat de integriteit van de interne markt op het spel wordt gezet. Dit kader moet echter niet zijn bedoeld als keurslijf, en dient ook niet als zodanig te worden opgevat. Het moet flexibel genoeg zijn om alle betrokkenen te stimuleren hun verantwoordelijkheden op zich te nemen en een optimale combinatie van instrumenten te ontwikkelen en toe te passen die op hun plaatselijke en regionale omstandigheden zijn toegesneden doch die niet leiden tot onnodige en ongerechtvaardigde concurrentiedistorsies.

Hoewel sinds de vaststelling van de Europese Akte vooruitgang is geboekt, dienen nog een aantal kwesties te worden opgelost voordat de tenuitvoerlegging van het Vijfde Communautaire Programma volledig in overeenstemming kan worden gebracht met de werking van de interne markt. In 1994 zal de relatie tussen de interne markt en duurzame ontwikkeling nader worden uitgewerkt

Actiepunten

- Milieu en concurrentievermogen: In haar mededeling van 18 november 1992¹¹ benadrukt de Commissie de potentiële voordelen van een integratie van milieu-overwegingen in de ontwikkeling van producten en diensten en productieprocessen in die zin dat het concurrentievermogen op de communautaire en wereldmarkten wordt versterkt. Doeltreffende actie op dit gebied zou met name communautaire bedrijven op de internationale markten het voordeel van de initiatiefnemer geven. Communautaire acties zoals de eco-labels en de milieu-effectrapportage, alsmede passende fiscale stimulansen zouden kunnen worden gebruikt om de ontwikkeling van deze strategieën door bedrijven van de Unie te ondersteunen.
- Afvalstoffen: de Commissie zal voorstellen uitwerken waarbij het beginsel van het vrij verkeer van goederen in overeenstemming wordt gebracht met de bijzondere regelgeving inzake afvalstoffen.
- Het onderzoeken van voorgestelde nationale milieumaatregelen om na te gaan of zij verenigbaar zijn met de interne markt: het huidige voorstel om het toepassingsgebied van Richtlijn 83/189 uit te breiden tot vrijwillige overeenkomsten of economische instrumenten welke bestemd zijn om, onder andere, milieudoelstellingen te verwezenlijken, vormt een middel om op dit gebied vooruitgang te boeken.

V. De totstandbrenging van transeuropese netwerken

In het werkdocument van de Commissie van juni 1993 wordt de noodzaak van een gecoördineerde en samenhangende aanpak bij de ontwikkeling van deze netwerken beklemtoond. Hierbij moeten de aspecten inzake onderlinge koppeling, interoperabiliteit en toegang tot de netwerken worden geïntegreerd. De ontwikkeling van de netwerken moet immers door de vraag worden bepaald en worden onderworpen aan de regels van de markt. In het Witboek inzake groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid wordt de nadruk gelegd op de noodzaak om prioritair geachte projecten te verwezenlijken waarbij een strategie wordt voorgesteld om de tenuitvoerlegging ervan te bespoedigen. Het beleid inzake netwerken kan evenwel slechts bijdragen tot economische groei welke verder gaat dan de projecten zelf indien horizontale acties worden ondernomen om de totstandbrenging van deze transeuropese netwerken te vergemakkelijken.

De in het Strategisch Programma vervatte voorstellen vormen een aanvulling op de voorstellen van het Witboek. Zij moeten, met inachtneming van de kenmerken die iedere sector eigen zijn, op positieve wijze bijdragen tot de tenuitvoerlegging van titel XII van het Verdrag betreffende de Unie en tot het wekken van vertrouwen bij de betrokkenen, of het nu gaat om de overheid, de industrie, de banken of de exploitanten van netwerken. In deze voorstellen worden de maatregelen geschetst die nodig zijn om het beleid op het gebied van netwerken op communautair niveau te coördineren, de deelneming van de particuliere sector in de financiering ervan te stimuleren en de interoperabiliteit van de netwerken te verzekeren. Daarnaast moet eraan worden herinnerd dat de verschillende financiële instrumenten een aanzienlijk aantal projecten die deel uitmaken van de transeuropese netwerken, mede financieren.

¹¹ Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement: Industriële mededinging en milieubescherming

1. Het bevorderen van de gelijkgerichtheid van belangen en coördinatie

De moeilijkheden die zich voordoen bij het vaststellen van prioriteiten en projecten van gemeenschappelijk belang zijn welbekend, evenals de reden hiervoor: uiteenlopende belangen en prioriteiten op nationaal niveau, het ontbreken van een toekomstgerichte visie en een onaangepast wettelijk juridisch en administratief kader. In het vooruitzicht van een grotere integratie van de Europese vervoer-, telecommunicatie- en energie-infrastructuur dient de coördinatie op communautair niveau te worden versterkt ten einde het Europees belang geleidelijk een plaats te geven in de nationale dimensie van de netwerken en een optimaal gebruik van de beschikbare middelen te maken met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

Actiepunten

- De goedkeuring door de Raad van de structuurschema's van de netwerken, waarin mogelijke richtsnoeren zijn opgenomen voor de ontwikkeling van de netwerken op middellange termijn, vormt de eerste etappe in deze richting. Deze schema's zijn opgesteld na overleg op Europees niveau, waarvan uitbreiding raadzaam zou zijn, en zij spelen een fundamentele rol bij de beslissing om enkele communautaire instrumenten te bestemmen voor prioritair geachte projecten in de Lid-Staten en de desbetreffende regio's. De door de Commissie verrichte werkzaamheden hebben reeds geleid tot de goedkeuring van vier schema's op het gebied van vervoer door de Raad. Andere schema's zijn nog bij de Raad en het Parlement in behandeling terwijl de Commissie voornemens is zeer binnenkort een aantal nieuwe voorstellen in te dienen (zie tabel in bijlage 2). Thans worden werkzaamheden verricht om:
 - de reeds voorgestelde schema's door de Raad en het Parlement te doen goedkeuren;
 - de aanvullende voorstellen die thans worden voorbereid in te dienen bij de Raad, het Parlement, het ESC en het nieuwe Comité van de Regio's;
 - de integratie van de netwerken in de ruimte en tussen de verschillende vormen van vervoer te bevorderen, in het bijzonder op het gebied van vervoer waar thans een multimodaal plan worden uitgewerkt;
 - de gebieden vast te stellen die rechtstreeks met de doeltreffendheid van de netwerken verband houden, zoals de kwaliteit van de geboden diensten en de verschillende voorwaarden waaraan moet zijn voldaan, en passende voorstellen te doen;
- De versterking van strategische en operationele samenhang vormt de tweede etappe. De algemene plannen vormen noodzakelijke instrumenten om het TEN-beleid ten uitvoer te leggen, maar zonder verdere coördinatie zouden deze tot een verzameling ingewikkelde en gefragmenteerde werkzaamheden kunnen leiden. Om een globale strategie voor TEN's aan te houden, een streven dat bij de totstandbrenging van de interne markt als zodanig succesvol is gebleken, zal het nodig zijn de verschillende instrumenten te coördineren, de vereiste middelen tussen de sectoren te verdelen en toezicht te houden op de geboekte vooruitgang. Er dient derhalve een besluit te worden genomen over de instelling van een passend coördinatiemechanisme om de samenhang met het oog op de tenuitvoerlegging van het TEN-beleid te versterken. De Commissie zal binnenkort specifieke voorstellen indienen.
- De verbetering van het statistisch instrument is noodzakelijk om een beter inzicht te krijgen in de behoeften. Er is dikwijls gewezen op het gebrek aan vergelijkbare en betrouwbare statistische informatie op het gebied van infrastructuur in de Gemeenschap. Dit manco kan slechts worden verholpen met de actieve steun van de Lid-Staten. De Gemeenschap moet worden uitgerust met geschikte waarnemingsapparatuur zoals normalisatiemethoden en meetinstrumenten. Het Bureau voor de statistiek van de Gemeenschappen zal in de eerste helft van 1994 passende voorstellen doen. Op het gebied van telecommunicatie houdt dit in dat de middelen moeten worden verstrekt voor het verrichten van een diepgaande analyse van de dienstenmarkt.
- Een diepgaand onderzoek naar de sleutelrol die bij de ontwikkeling van de energie- en vervoersnetwerken voor de Europese steden is weggelegd en, daarnaast, naar de bijdrage die transeuropese telecommunicatienetwerken kunnen leveren tot de harmonische ontwikkeling van deze steden. Bij de formulering van een nieuwe Europese aanpak inzake infrastructuur moeten de knooppunten en verbindingaders gelijktijdig aan de orde komen. Bij de diensten van de Commissie worden thans de gevolgen van de transeuropese netwerken voor de ontwikkeling van de stedelijke structuur bestudeerd. Naar aanleiding van de resultaten van deze analyses zou de Commissie in 1995 passende voorstellen kunnen indienen.
- De ontwikkeling van een toekomstvisie, de uitwisseling van gegevens en een uitvoerige bezinning op communautair niveau over de toekomstige ontwikkeling van de infrastructuurnetwerken moeten

worden bevorderd. De Commissie is voornemens inspanningen van de overheid of van particuliere zijde te steunen welke erop zijn gericht de communautaire planning en de dialoog tussen de belanghebbende partijen (projectontwikkelaars, netwerkexploitanten, industrie, universiteiten, nationale, regionale en plaatselijke overheden) te stimuleren. Een eerste particulier initiatief dat door de Commissie wordt gesteund betreft de oprichting van een Europees Centrum voor onderzoek inzake infrastructuurwerken (CEEI) dat door de Ronde Tafel van de Europese Industriëlen (ERT) op touw is gezet.

2. Het stimuleren van particuliere investeringen

De huidige druk op de nationale begrotingen maakt de financiering van transeuropese netwerken steeds problematischer. Er moet meer worden gedaan om de particuliere investeringen in grote infrastructuurprojecten te stimuleren en eventuele obstakels die hierbij in de weg staan te overwinnen.

Het stimuleren van de deelneming van particuliere beleggers in TEN-projecten zal op middellange termijn de groei, het concurrentievermogen en de werkgelegenheid in de Unie rechtstreeks beïnvloeden omdat hierbij infrastructuurprojecten worden ontwikkeld die anders niet of met aanzienlijke vertraging zouden worden uitgevoerd.

Hoewel over de financiering van specifieke projecten per geval zou moeten worden besloten (zie de specifieke voorstellen in het Witboek) zouden de marktvoorwaarden in algemene zin kunnen worden verbeterd om de risico's voor de overheden tot een minimum te beperken en een passende compensatie te bieden voor de risico's die de particuliere sector neemt. De Gemeenschap moet een actievere rol spelen als katalysator van particuliere investeringen.

Actiepunten

a) Het vaststellen van een wettelijk kader dat aanzet tot een grotere betrokkenheid van de particuliere sector

Hoewel het noodzakelijk is om een evenwicht te bewaren tussen het rendement van investeringen en de maatschappelijke functie van grote infrastructuurprojecten, moeten de voorwaarden inzake particuliere investeringen beter op elkaar worden afgestemd om dergelijke investeringen in netwerken in de gehele interne markt te stimuleren. Voor het mededingingsbeleid is een belangrijke rol weggelegd met betrekking tot de ontsluiting van nationale markten (zie deel A IV hierboven). In veel gevallen dient het de regelgeving zorgvuldig te worden aangepast om een flexibel kader tot stand te brengen voor de ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerkprojecten. Er moet evenwel een uitvoerige analyse worden gemaakt van de bestaande wettelijke en reglementaire belemmeringen die de betrokkenheid van de particuliere sector bij de netwerken zouden kunnen verhinderen. Wanneer de resultaten van deze analyses beschikbaar komen kunnen specifieke voorstellen worden ingediend (eind 1994).

b) Het verbeteren van de administratieve procedures ten einde de planning van investeringen in infrastructuurwerken te bespoedigen

Een belangrijk element voor de ontwikkeling van netwerken wordt gevormd door de vereenvoudiging van administratieve procedures en het verminderen van vertragingen tijdens het proces van planning. Een veelvoud van administratieve behandelingsstadia en ingewikkelde overleg- en besluitvormingsprocedures verlengen dit proces van planning van infrastructuurprojecten en zijn frusterend voor investeerders en gebruikers terwijl zij de kosten en risico's van infrastructuurprojecten verhogen.

- De Lid-Staten dienen de thans gevolgde methoden inzake de behandeling van ingediende projecten te herzien ten einde de procedures te vereenvoudigen en de planning van infrastructuurwerken te bespoedigen. De Commissie overweegt een handleiding inzake de "best practice" in de Gemeenschap op te stellen welke voor de openbare autoriteiten als maatstaf kan dienen.
- Als onderdeel van de pogingen van de Commissie om de rol van de Verklaring van Europees Belang uit te breiden zullen de betrokken partijen medio 1994 duidelijke richtsnoeren en adviezen ontvangen over de vormen van beleid waarin de Commissie een belang stelt, met name op het gebied van het milieubeleid, het mededingingsbeleid en het beleid op het gebied van overheidsopdrachten.

c) Het aantrekken van institutionele beleggers en kleine beleggers op de financiële markten van de Unie met het oog op de financiering van projecten op het gebied van transeuropese netwerken

Sommige projecten voor transeuropese netwerken zijn zonder meer financieel rendabel voor de particuliere sector. In deze gevallen kan de rol van de openbare sector worden beperkt tot het verschaffen van een passend wettelijk en bestuursrechtelijk kader. Bovendien zou de Verklaring van Europees Belang de belangstelling van de particuliere sector kunnen vergroten doordat de toegang tot communautaire financiële instrumenten wordt vergemakkelijkt en bepaalde administratieve procedures worden bespoedigd (zie onderstaande voorstellen).

In het geval van projecten die noodzakelijk zijn voor het functioneren van het netwerk doch die niet voldoende inkomsten met zich brengen om particuliere beleggers aan te trekken, dient een financiële bijdrage van de overheid in overweging te worden genomen. De gewone vorm is een subsidie, maar er zijn ook alternatieven zoals rentesubsidies, belastingfaciliteiten of garanties bij leningen. De mogelijkheid om dergelijke instrumenten op communautair niveau te ontwikkelen wordt bestudeerd, met name wat betreft het aantrekken van institutionele beleggers en kleine beleggers. Tot de in bespreking zijnde voorstellen behoren een innovatieve benadering van garanties en verzekeringen in het kader van het EIF, de toekenning van rentesubsidies in combinatie met communautaire leningen of leningen van de EIB, belastingfaciliteiten om langlopend kapitaal aan te trekken of het verschaffen van eigen vermogen in het kader van het EIF voor nieuwe infrastructuurprojecten. In de tweede helft van 1994 zal een mededeling worden gepubliceerd met gedetailleerde voorstellen.

d) De Verklaring van Europees Belang als katalysator voor het wekken van de belangstelling van beleggers voor projecten inzake transeuropese netwerken.

De voornaamste kenmerken van de vernieuwde Verklaring zouden als volgt kunnen worden samengevat:

- De Verklaring van Europees Belang kan als merkteken worden gebruikt, waaruit het voornemen van de Gemeenschap blijkt om eventuele administratieve en juridische problemen op zo kort mogelijke termijn te regelen ten einde de voortgang van het project mogelijk te maken;
- specifieke vervolgacties in verband met de Verklaring zouden kunnen worden ondernomen om particulier kapitaal te helpen aantrekken, zoals:
 - de terugbetaling van de kosten van voorbereidende studies bij succesvolle VEB-projecten;
 - prioritaire bestudering van de uitbreiding van leningen door het Europese Investeringsfonds, wanneer dat eenmaal is opgericht;
 - actieve "sponsoring" door de Commissie van succesvolle projecten in financiële markten van de Unie;
 - het in aanmerking komen voor deelneming in het eigen vermogen door het EIF, wanneer de voorschriften van het EIF dit toelaten;
 - belastingfaciliteiten voor de obligatie-emissies met betrekking tot VEB-projecten.

3. Het tot stand brengen van interoperabiliteit

Uiteenlopende reglementaire vereisten en technische specificaties en de veelheid en diversiteit van administratieve structuren en bestuurlijke regelgeving verhinderen grensoverschrijdende interoperabiliteit en leiden tot marktfragmentatie. Op enkele uitzonderingen na is de interoperabiliteit van transeuropese netwerken niet op systematische wijze aangepakt. De opdrachten die de Gemeenschap heeft gegeven aan de Europese normalisatie-instellingen hebben betrekking op de tenuitvoerlegging van communautair beleid, met name inzake technische wetgeving, overheidsopdrachten en de ontwikkeling van informatietechnologie en telecommunicatie.

De Gemeenschap dient een aanpak te kiezen waarbij volledige deelneming mogelijk is van de partijen die zich bezighouden met onderzoek op het gebied van de interoperabiliteit van netwerken. Dit is een terrein waarop de nationale overheid van oudsher een belangrijke regelgevende rol speelt en interoperabiliteit kan, althans gedeeltelijk, niet tot stand worden gebracht zonder verplichte technische specificaties. De nadruk dient evenwel te worden gelegd op de specificaties die door de netwerkexploitanten en de marktdeelnemers zelf worden vastgesteld.

Actiepunten

- In algemene zin zal in de loop van de eerste zes maanden van 1994 een inventaris worden opgemaakt van de terreinen waar actie moet worden overwogen om de problemen inzake interoperabiliteit beter te kunnen oplossen.
- Voor elk terrein zullen de procedures worden bepaald waarvoor harmonisatiemaatregelen noodzakelijk zijn, waarbij een zo duidelijk mogelijk onderscheid wordt gemaakt tussen:
 - de reglementaire procedures die onder de bevoegdheid van de overheidsdiensten van de Lid-Staten vallen omdat zij betrekking hebben op het algemeen belang en van oudsher zijn voorbehouden aan de overheid;
 - de reglementaire procedures die over het algemeen naar de netwerkexploitanten worden gedelegeerd en die, in administratief en technisch opzicht, een belemmering vormen voor de interoperabiliteit van de systemen of eenvoudig voor een vlotte doorstroming van het verkeer;
 - de technische specificaties die de deelneming vereisen van de rechtstreeks betrokkenen bij de totstandbrenging van de infrastructuurwerken of bij de levering van uitrusting voor de opbouw van de netwerken.
- Op basis van deze resultaten zal de Commissie in 1995 acties voorstellen, om te bepalen welke juridische instrumenten het meest geschikt zijn om de problemen inzake regelgeving op te lossen, en om:
 - aan de bevoegde instanties de taken toe te vertrouwen die van oudsher in de landen van de Gemeenschap worden gedelegeerd;
 - aan Europese normalisatie-instellingen die werkzaamheden toe te vertrouwen die tot het terrein van de normalisatie behoren, nadat zij zich ervan heeft vergewist dat deze instellingen in staat zijn om taken op zich te nemen die sterk verschillen van de gebruikelijke programma's.
- Binnenkort zal een voorstel voor een richtlijn betreffende de interoperabiliteit van de hogesnelheidstreinen bij de Raad worden ingediend. Met dit voorstel wordt de uitwerking van technische specificaties inzake interoperabiliteit beoogd die verplicht in acht moeten worden genomen, en van Europese normen; met deze taak zullen CEN/CENELEC/ETSI worden belast.
- Zowel de Commissie als de Lid-Staten dienen maatregelen te nemen om de deelneming van de netwerkexploitanten en de industrie te bevorderen bij de opstelling en toepassing van Europese normen, zowel in de EG als in de buurlanden.
- Waar nodig zullen gemeenschappelijke technische specificaties verplicht worden gesteld voor aspecten die van fundamenteel belang zijn voor interoperabiliteit.

4. Snelle ontwikkeling van telematicanetwerken tussen overheidsdiensten

In het kader van het beleid van de Commissie inzake transeuropese netwerken zijn een aantal gecomputeriseerde netwerken opgericht voor de uitwisseling van informatie tussen de nationale overheidsdiensten van de Lid-Staten die zich met belasting- en douane-aangelegenheden bezighouden enerzijds en tussen de Lid-Staten en de diensten van de Commissie anderzijds. De Commissie zal in de komende maanden een uitvoerbaarheidsstudie laten uitvoeren met het doel de aanzet te geven tot de oprichting van een werkelijk gemeenschappelijk communicatienetwerk voor douane en indirecte belastingen, dat als drager voor alle huidige of toekomstige toepassingen zal dienen.

- Wat de toepassingen betreft moeten de douanesystemen zich richten op de ontwikkeling van een geïntegreerd communautair tarief, dat de Commissie in staat zal stellen informatie over accijnzen en landbouwheffingen (TARIC-systeem), over besluiten inzake de indeling van goederen ("informatie over beperkende tarieven"), en over tariefplafonds en -contingenten (QUOTA) door te geven. Deze systemen zullen bijdragen tot de doelmatigheid van de douaneadministraties, die snel beslissingen zullen kunnen nemen op basis van dagelijks bijgewerkte betrouwbare informatie, en zij vormen derhalve een aanzienlijk voordeel voor de marktdeelnemers.

- Het systeem voor de uitwisseling van BTW-gegevens in de intracommunautaire handel (VIES-systeem) en de uitwisseling van informatie over accijnzen worden ontwikkeld. Dank zij deze systemen kunnen de Lid-Staten voorschriften ontwikkelen voor indirecte belastingen in het intracommunautaire handelsverkeer na de afschaffing van de fiscale grenzen.

Meer in het algemeen zal de totstandbrenging en exploitatie van een doelmatig, betrouwbaar en gebruiksvriendelijk systeem voor communicatie en gegevensuitwisseling tussen de dertien overheden, zoals in het deel over administratieve samenwerking werd voorgesteld, een stimulans vormen voor de tenuitvoerlegging van de prioriteiten en voornaamste actielijnen die zijn vervat in het voorgestelde struktuurschema voor telematicanetwerken dat thans bij de Raad in behandeling is, en met name voor het voorgestelde IDA-Programma (uitwisseling van gegevens tussen overheidsdiensten). Het heeft een sterke affiniteit met het groei-initiatief in die zin dat het aanzet tot investeringsbesluiten, een gunstiger economisch klimaat tot gevolg heeft door een grotere efficiëntie, en de industriële structuur versterkt.

Nog afgezien van het belang van dit netwerk voor een doeltreffend beheer van de interne markt zal het tevens van groot nut blijken te zijn voor het industrieel beleid. Het kan bijdragen tot de verdere ontwikkeling van het Europese bedrijfsleven door dit (leveranciers van hardware en software, leveranciers van geïntegreerde systemen (system integrators), netwerkexploitanten, dienstverleners) op gestructureerde en gecoördineerde wijze aanwijzingen te geven over de richting die de gebruikers op langere termijn wensen in te slaan. De activiteiten van dit netwerk zullen de elektronische postsystemen en -diensten die door de overheidsinstanties worden gebruikt onder een gemeenschappelijke noemer brengen, hetgeen ook van invloed zal zijn op andere gebruikers. Als gevolg daarvan zullen de specificaties die aan het bedrijfsleven worden verstrekt in steeds sterkere mate op elkaar zijn afgestemd, waardoor het dynamische oplossingen kan vinden voor een markt van Europese afmetingen zonder zijn innoverend vermogen en zijn vrijheid inzake produktdifferentiatie te verliezen. Een bredere toepassing van elektronische post in de overheidsdiensten zal het bedrijfsleven, dank zij het beleid van de Gemeenschap inzake overheidsopdrachten, in staat stellen homogene produkten te verkopen op een omvangrijke thuismarkt, die op haar beurt aanzienlijke druk zal uitoefenen om de kwaliteit te verbeteren en die de prijzen omlaag zal brengen.

Hoewel elektronische post bevredigende oplossingen zal verschaffen voor een groot aantal vormen van informatie-uitwisseling zijn er uiteraard vereisten waaraan beter kan worden voldaan ofwel door mogelijkheden of toepassingen toe te voegen met gebruikmaking van de onderliggende infrastructuur (bij voorbeeld EDI) of door gebruikmaking van volkomen verschillende technologieën. Het voorgestelde IDA-Programma, dat communautaire steun moet bieden bij de totstandbrenging van de transeuropese netwerken op het gebied van communicatie en gegevensuitwisseling, is bedoeld als het voornaamste instrument op dit gebied, dank zij de mogelijkheid van dit programma om de tenuitvoerlegging van projecten van gemeenschappelijk belang te ondersteunen en de interoperabiliteit van netwerken en toepassingen te bevorderen. Bij actie ter zake dient van de bestaande netwerken te worden uitgegaan en rekening te worden gehouden met de ontwikkelingen inzake samenwerking tussen overheidsdiensten die het niveau van de Unie overschrijden.

Deel D - Een dynamisch en open buitenlands beleid

Een doeltreffend beheer van de buitengrenzen van de Unie en een dynamisch handelsbeleid zijn van essentieel belang om personen en ondernemingen uit de Unie en uit derde landen ten volle van de voordelen van de interne markt te laten profiteren. Er moet op beide fronten worden opgetreden om illegale of handelsversturende praktijken uit te roeien die het concurrentiemechanisme op de markten van de Unie zouden kunnen uithollen.

I. Beheer van de buitengrenzen van de Unie

Door de voltooiing van de interne markt, de inwerkingtreding van het Verdrag van Maastricht en de op handen zijnde uitbreiding van de Gemeenschap staan de kwesties in verband met het douanebeheer aan de buitengrenzen van de Gemeenschap thans in het centrum van de belangstelling. De Lid-Staten hebben in samenwerking met de Commissie een grondige studie verricht van de afwikkeling van de douaneactiviteiten in het kader van het plan "Douane 2000". Begin 1994 zullen de laatste details worden uitgewerkt van de maatregelen die nodig zijn om de doelstellingen in het document "Douane 2000" te verwezenlijken. De hoofdpunten van dit programma zijn hierna vermeld.

a) Controle bij de buitengrenzen

- Het hoofddoel is via doeltreffende, efficiënte en homogene procedures te zorgen voor een hoge kwaliteit van de controle aan de buitengrenzen, waardoor de vrije verkeersstroom wordt vergemakkelijkt. Indien men het vertrouwen in de werking van de Douane-Unie en de Interne Markt wil bewaren, moeten de diverse douanediens ten bij de buitengrenzen gelijkwaardige resultaten behalen, zowel qua controle als qua vereenvoudiging van het handelsverkeer. Hierdoor zal verlegging en scheefftrekking van de handelsstromen met de rest van de wereld worden voorkomen.
- De nationale douanediens ten zullen in 1994 in samenwerking met de Commissie een verslag indienen over de vraag of het uiteenlopen van de administratieve sancties die de Lid-Staten bij overtreding van douanevoorschriften toepassen aanleiding geeft tot handelsdistorsies en de vraag of de bestraffing in zekere mate moet worden geharmoniseerd.
- Een door de Commissie georganiseerde nauwe samenwerking tussen de nationale diens ten is nodig om overtreding van douanevoorschriften en andere voorwaarden voor toegang tot de communautaire markt te voorkomen. De prioritaire terreinen omvatten fraudepreventie, bescherming van intellectuele-eigendomsrechten - vooral handelsmerken, ontwerpen en auteursrechten - en maatregelen ter bestrijding van namaak.

b) Vereenvoudiging en controle:

- De douanediens ten moeten zorgen voor de instandhouding van het delicate evenwicht tussen aan de ene kant afschrikking en opsporing van ontduiking, en aan de andere kant de noodzaak om de gewettigde handel en het vrije personenverkeer zo weinig mogelijk te verstoren en de kosten van naleving van de voorschriften zo laag mogelijk te houden. De rol van de Unie daarbij is te zorgen voor de verspreiding van optimale procedures aan de hand van nieuwe technieken en voor de verruimde toepassing van vereenvoudigde procedures en risicobeoordelingsmethodes.

c) Middelen en efficiency

- Er is een planmatige aanpak nodig om de doelstellingen te omschrijven en de middelen aan de hand van prioriteiten om te slaan. De Commissie kan optreden als bemiddelaar om ervoor te zorgen dat een in een overleg bepaalde structuur wordt opgezet waarbij rekening wordt gehouden met behoeften van de Unie in haar geheel.

- De aanwerving en opleiding van het douanepersoneel moet worden gewijzigd ten einde de ambtenaren in staat te stellen zich aan te passen aan meer flexibele procedures en nieuwe methoden (risico-analyse, controles aan de hand van accountantsverslagen, automatisering van routinehandelingen, enz.).
- Met de automatisering van de douaneprocedures zal snel voortgang worden gemaakt ten einde de automatische in- en uitklaring van goederen door de handelaars mogelijk te maken. Daarbij zal rekening worden gehouden met de mogelijkheid om gebruik te maken van de computersystemen van ondernemers om aan de douanevoorschriften te voldoen, de noodzaak om de nationale systemen op elkaar aan te sluiten en de vereenvoudiging van de douaneprocedures in alle Lid-Staten aan de hand van gecomputeerde controlemechanismen. In 1994 zal worden onderzocht welke benaderingswijzen aangewezen zijn om ervoor te zorgen dat voldoende hulpmiddelen beschikbaar zijn. Daarbij zal rekening worden gehouden met mogelijkheden zoals de beschikbaarstelling van middelen uit hoofde van communautaire fondsen, het delen of poolen van apparatuur, gezamenlijke maatregelen en soortgelijke regelingen.

Voor de voltooiing van de interne markt is een versterking vereist van de administratieve samenwerking en de wederzijdse bijstand tussen de Lid-Staten onderling en tussen de Lid-Staten en de Commissie om het probleem van douane- en belastingfraude aan te pakken. Sinds de goedkeuring van Verordening 1468/81 hebben de nationale en communautaire controlediensten hun samenwerking versterkt en voeren zij gezamenlijk onderzoek uit in derde landen om te zorgen voor een correcte naleving van de douane- en landbouwwetgeving. Onlangs is bij de Raad een voorstel tot wijziging van die verordening ingdiend, waardoor de werking ervan aanzienlijk zou worden verbeterd.

De Commissie onderzoekt eveneens in samenwerking met de Lid-Staten de mogelijkheid om de samenwerking bij de drugsbestrijding te verbeteren. Nadat een enkel raamwerk voor de handel met derde landen in precursoren van verdovende middelen was goedgekeurd¹² hebben verschillende derde landen waar deze kwestie gevoelig ligt, zich ertoe verbonden toezicht op de handel in deze goederen te houden aan de hand van een regeling voor wederzijdse samenwerking. Hoewel zich thans verschuivingen voordoen binnen de afbakening van de bevoegdheden van de Gemeenschap inzake drugshandel, hebben de Lid-Staten aangedrongen op een nauwere samenwerking op communautair niveau. Daartoe zijn een aantal samenwerkingsmechanismen uitgewerkt, die voortaan zullen worden beheerd door een werkgroep douane die is opgericht op grond van artikel K.4 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

II. Voltooiing van het gemeenschappelijk handelsbeleid in het kader van de Interne markt

Sinds de aanvang van de Gemeenschap in 1957 is aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de tenuitvoerlegging van een gezamenlijk handelsbeleid inzake het goederenverkeer en in de jongste tijd ook het dienstenverkeer. De definitieve vaststelling van een gezamenlijke in- en uitvoerregeling voor het goederen- en dienstenverkeer met de rest van de wereld is een noodzakelijke voorwaarde voor een gelijke mate van concurrentievermogen op de markten van de Lid-Staten, en zal de afbraak van de douaneformaliteiten bij het goederenverkeer tussen de Lid-Staten vergemakkelijken. Hoewel de hoofdpunten van een gemeenschappelijke aanpak op handelsgebied thans al vastliggen, blijven nog een aantal lacunes over. Afgezien van

¹² Verordening 3677/90 van 13.12.1990, gewijzigd bij Verordening 900/92 van 31.3.1992

de voltooiing van het gemeenschappelijk handelsbeleid zijn er een aantal terreinen waarop verdere vooruitgang in multilateraal verband de voordelen van de werking van de interne markt alleen maar kan versterken. De Commissie zal in de komende jaren stappen ondernemen om de hierna uiteengezette punten te behandelen.

De Commissie beschikt over een reeks handelspolitieke instrumenten (artikel 113, anti-dumping, regelingen betreffende compenserende rechten, het nieuwe handelspolitieke instrument). Zij heeft verbeteringen aan de Raad voorgesteld om de besluitvormingsprocedures over de vraag hoe en wanneer deze instrumenten moeten worden gebruikt, te versnellen en te stroomlijnen. Zij heeft de Raad er tevens op gewezen dat meer middelen nodig zullen zijn om deze instrumenten efficiënter en doeltreffender te maken. Het zal, bij de tenuitvoerlegging van de resultaten van de Uruguay-Ronde, belangrijk zijn ervoor te zorgen dat de communautaire instrumenten adequaat blijven.

- Er zullen maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat alle Lid-Staten aan de hand van gemeenschappelijke normen doeltreffende exportcontroles toepassen voor goederen en technologieën voor dubbel gebruik.
- De Commissie zal maatregelen nemen op het gebied van de exportkredietverzekering.
- De Commissie zal verder blijven streven naar de afschaffing van de meeste nog resterende nationale contingenten of het communautair maken van bepaalde geselecteerde contingenten in het handelsverkeer met landen met staatshandel.
- In verband met het gemeenschappelijk vervoerbeleid zal de Commissie de nodige stappen ondernemen om te komen tot een grotere coherentie bij de nationale betrekkingen met derde landen op het gebied van vervoer. Die werkzaamheden houden de geleidelijke omzetting in van de bestaande bilaterale regelingen inzake wegvervoer, luchtvaart en zeevaart in passende communautaire overeenkomsten en procedures. Voorts zal de Gemeenschap haar deelneming aan internationale fora over vervoer uitbreiden. Daartoe dient ruimere aandacht te worden besteed aan de directe participatie van de Gemeenschap aan die fora.
- **Financieel dienstenverkeer:** na de sluiting van de GATS zullen tussenpersonen uit de Unie ruimere toegang krijgen tot markten uit derde landen, aangezien de Unie zelf al openstaat voor concurrentie in deze sector. De Unie zal streven naar een verdere liberalisering van deze sectoren in bilateraal en multilateraal verband.
- **Concurrentiebeleid:** de Commissie zal streven naar naleving van het beginsel van een vrijwillig wederzijds engagement bij het concurrentiebeleid op internationaal niveau, door de toepassing ervan in bilateraal en multilateraal verband te bevorderen. De naleving van dat beginsel houdt in dat de Unie en haar internationale partners binnenlandse voorschriften inzake concurrentiebeleid toepassen in geval van overtredingen van die voorschriften die aanleiding geven tot internationale handelsbelemmeringen.
- **Internationale normalisering:** de Commissie en de Europese normalisatie-instituten dienen verder steun te blijven verlenen voor de internationale normalisatiewerkzaamheden en de versterking van de multilaterale structuren om de technische handelsbelemmeringen naar beneden te halen (met name de GATT-code inzake technische handelsbelemmeringen).
- **Overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning:** op dit ogenblik worden deze overeenkomsten, die een nuttig instrument zouden kunnen vormen om de handel met derde landen te vergemakkelijken, bijna uitsluitend gebruikt in de sector conformiteitsbeoordeling en goede laboratoriumpraktijken. De Commissie zal de toepassing van overeenkomsten voor wederzijdse erkenning tot andere terreinen uitbreiden.

Deel E - Herziening en aanpassing van het Strategisch Programma

Dit programma behelst de vereisten inzake consolidatie en ontwikkeling van de interne markt welke door de Commissie na ruim overleg aan het eind van 1993 zijn vastgesteld.

Aangezien de interne markt zelf voortdurend onderhevig is aan ontwikkeling en wijzigingen dient het programma regelmatig herzien en aangepast te worden ten einde rekening te houden met de ontwikkelingen.

In het jaarlijkse verslag van de Commissie over de interne markt zal een overzicht worden gegeven van de vorderingen die bij de tenuitvoerlegging van het programma zijn gemaakt en kan derhalve door de Commissie worden gebruikt om eventuele noodzakelijke aanpassingen aan te geven.

De belanghebbenden, in het bijzonder diegenen die hun standpunt over het werkdocument van de Commissie betreffende het programma hebben medegedeeld, worden uitgenodigd hun eigen stelsels voor regelmatige herbeoordeling van het programma te ontwikkelen ten einde wijzigingen voor te stellen aan de Commissie.

Conclusie

Het Strategisch Programma behelst een complex pakket van maatregelen die elk afzonderlijk uitvoerig dienen te worden bestudeerd op grond van individuele voorstellen. De Commissie acht het niettemin noodzakelijk dat de Raad met spoed de in het programma vastgestelde prioriteiten, meer bepaald op gebieden waar de Commissie reeds voorstellen heeft gedaan. De Commissie stelt de Raad voor een duidelijk politieke boodschap over te brengen, waarin hij stelt dat de voltooiing en de ontwikkeling van de interne markt een van zijn hoogste prioriteiten blijft. Om dit besluit kracht bij te zetten stelt de Commissie voor dat de Raad het Strategisch Programma op de volgende basis van start doet gaan:

- de goedkeuring van de in het Strategisch Programma geformuleerde algemene beleidskoers;
- de ferme toezegging van de Raad om de bespreking van de zeventien nog hangende wetsvoorstellen van het Witboek van 1985 te bespoedigen met het oog op de definitieve goedkeuring ervan vóór eind 1994;

Bijlage 1 - Benaderingen inzake het toezicht op de conformiteit van de omzettingsmaatregelen in bepaalde sectoren

Levensmiddelen - Het kleine aantal ingekomen klachten inzake omzetting kan net zo goed wijzen op een gebrekkige algemene bekendheid met de maatregelen als op een klein aantal problemen. Derhalve werd besloten een beroep te doen op deskundige juridische consulenten om de omzettingsmaatregelen welke betrekking hebben op het gros van de levensmiddelenrichtlijnen, te onderzoeken.

Financiële diensten - Contacten met marktdeelnemers om problemen te identificeren, overleg inzake omzetting en interpretatie in het raadgevend comité voor het bankwezen en het verzekeringscomité, gebruik van externe consulenten. Tot de doorzichtigheid wordt bijgedragen door het vereiste om in omzettingsmaatregelen te verwijzen naar de relevante communautaire richtlijn en door de verplichting van de Lid-Staten om transpositieoverzichten toe te sturen waaruit blijkt dat de nationale maatregelen in overeenstemming zijn met de communautaire.

Erkenning van diploma's - Omzetting wordt voorbereid door een "werkgroep" van nationale coördinatoren die ontwerpen uitwisselen en van gedachten wisselen over moeilijkheden inzake interpretatie, tevens wordt een beroep gedaan op externe consulenten.

Intellectuele eigendom - Technische bijeenkomsten met nationale deskundigen, gebruik van externe consulenten om de rechtspraak van de nationale rechterlijke instanties te onderzoeken.

Veterinaire en fytosanitaire wetgeving - Aangezien de middelen uiterst beperkt zijn in verhouding tot de omvang van de opdracht, is het noodzakelijk de aandacht toe te spitsen op problemen die geïdentificeerd worden via de ervaring van marktdeelnemers of nationale of communautaire autoriteiten. Deze opdracht wordt vergemakkelijkt door het bestaan van reglementeringscomités op veterinair en fytosanitair gebied.

Hoewel een systematischer benadering van het toezicht op de omzetting wenselijk is, zou dit aanzienlijk meer personeel vergen. Niettemin worden andere mogelijkheden om de situatie te verbeteren onderzocht, in het bijzonder de versterking van de voorlichtingsnetwerken door middel waarvan problemen kunnen worden opgespoord.

Bijlage 2 - Transeuropese netwerken (indicatieve kalender voor de goedkeuring van de netwerkstruktuurschema's)

	Commissie	Raad	Parlement
VERVOER			
HST	Bijwerking in het multimodale plan	Positief ontvangen op 17.12.90 zonder te zijn goedgekeurd	Goedgekeurd op 15.5.92
Gecombineerd vervoer	Bijwerking in het multimodale plan	Goedgekeurd op 29.10.93	Goedgekeurd op 26.10.93
Wegvervoer	Bijwerking in het multimodale plan	Goedgekeurd op 29.10.93	Goedgekeurd op 26.10.93
Binnenwateren	Bijwerking in het multimodale plan	Goedgekeurd op 29.10.93	Goedgekeurd op 26.10.93
Multimodaal Plan:	Juni 1994	1e halfjaar 1995	1e halfjaar 1995
- Conventioneel spoorvervoer	Uitwerking in het kader van het Multimodale Plan		
- Wegvervoer-telematicatoepassingen	idem		
- Havens	idem		
- Scheepsverkeerdiensten	idem		
- Luchthavens	idem		
- Luchtverkeer	idem		
TELECOMMUNICATIE			
Telematica tussen overheidsdiensten	Goedgekeurd op 12.3.93	1ste halfjaar 1994	1ste halfjaar 1994
ISDN	Goedgekeurd op 1.9.93	1ste halfjaar 1994	1ste halfjaar 1994
IBC	Uitwerking	1ste halfjaar 1995	1ste halfjaar 1995
ENERGIE			
Elektriciteit	Voltooing	1ste halfjaar 1994	1ste halfjaar 1994
Aardgas	Voltooing	1ste halfjaar 1994	1ste halfjaar 1994

FINANCIEEL MEMORANDUM

HET STRATEGISCH PROGRAMMA VOOR DE INTERNE MARKT

toegestane kredieten in 1993		aangevraagde kredieten in 1994		verandering in %	
Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
1	2	3	4	5	6
483.947.000		544.970.000		+ 12.60%	

1. Benaming van de maatregel

Het Strategisch Programma voor de interne markt

2. Betrokken begrotingslijn

Zie punt 7.2 hieronder

3. Rechtsgrondslag

Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en met name de artikelen 8A, 30 t/m 36, 59, 100A en 100B daarvan.

Verdrag betreffende de Europese Unie en met name de artikelen 129A tot en met D, en hoofdstuk VI.

4. Omschrijving van de maatregel

4.1. Algemene doelstelling

- Voltooiing van het algemeen wettelijk kader;
- Beheer van de interne markt door het verzekeren van de kwaliteit en de doorzichtigheid van de in nationaal recht omgezette communautaire voorschriften; het verzekeren van de kwaliteit van de tenuitvoerlegging;
- De totstandbrenging van een samenhangend systeem van administratieve samenwerking tussen de Lid-Staten onderling en tussen de Lid-Staten en de Commissie om te zorgen voor een doeltreffende toepassing van de communautaire wetgeving;
- Het bieden van beroepsmogelijkheden door toegang tot de rechter en de verbetering van gerechtelijke samenwerking; beoordeling van de gevolgen van de communautaire voorschriften;
- De ontwikkeling van de interne markt : verbetering van het ondernemingsklimaat en uitbreiding van de consumentenbescherming; proportionaliteit en doorzichtigheid van nieuwe communautaire maatregelen; de ontwikkeling van de communicatie en een meer doelgerichte informatie;

het handhaven van een dynamisch en open buitenlands beleid;

- Het vergemakkelijken van de ontwikkeling van transeuropese netwerken in sleutelsectoren; het stimuleren van particuliere investeringen en het bevorderen van de totstandbrenging van telematicanetwerken tussen nationale overheidsdiensten en hun Europese tegenhangers.

De voorgestelde acties zijn gebaseerd op de volgende mededelingen en resoluties:

a) Mededelingen

- Mededeling van de Commissie van 2 december 1992, "De werking van de interne markt na 1992 - Follow-up van het Verslag Sutherland" (SEC(92)2277def).
- Mededeling van de Commissie van 2 juni 1993, "De doelmatigheid van de interne markt versterken - een Strategisch Programma voor de interne markt" (COM(93)256 def).

b) Resoluties

- Resolutie van de Raad van 7 december 1992 betreffende de goede werking van de interne markt (PB C 334 van 18.12.1992, blz. 1).

4.2. Duur van de maatregel

Een permanente actie die verder reikt dan de vervaldatum van 1993 welke bij artikel 8A van het EEG-Verdrag is vastgesteld, om de goede werking van de interne markt en vooruitgang in de richting van de Economische en Monetaire Unie te verzekeren.

4.3. Doelgroep van de maatregel

Nationale overheidsdiensten, commerciële, industriële en juridische kringen, burgers en consumenten.

5. Indeling van de uitgaven

5.1. Niet-verplichte uitgaven

5.2. Gesplitste kredieten

5.3. Niet van toepassing

6. Aard van de uitgaven

De beleidsuitgaven omvatten voornamelijk :

- financiële bijdragen en subsidies (met name die welke bestemd zijn voor Europese instanties die met administratieve samenwerking zijn belast, en voor raadgevende en bestuurlijke wetenschappelijke organen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de communautaire regelgeving);
- financiële verplichtingen in verband met contracten voor voorbereidende, uitvoerbaarheids- of evaluatiestudies die een bijdrage leveren aan de werking van de interne markt (met name in het kader van de totstandbrenging van telematicanetwerken tussen overheidsdiensten) en aan het verwezenlijken

van beleidsdoelstellingen ter zake;

- subsidies bestemd voor de ondersteuning van projecten van gemeenschappelijk belang die door externe instanties worden uitgevoerd;
- de financiering van de uitwisseling van nationale ambtenaren, opleiding, en informatie- en communicatieprogramma's.

7. Financiële gevolgen

7.1. Wijze van berekening van de totale kosten

Doordat de vervaldatum van 1993, waarop de nadruk was gelegd met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen van het Witboek op wetgevend gebied werd overschreden, dienden de posten van de begrotingslijn "interne markt" voor de opstelling van de ontwerp-begroting 1994 diepgaand te worden herzien. Deze herziening was vooral gericht op de wijziging van de gewone acties overeenkomstig de beleidsrichtsnoeren van de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Parlement van 2 december 1992 "De werking van de interne markt na 1992 Follow-up van het verslag Sutherland" (SEC(92)2277 def) en van 2 juni 1993 "De doelmatigheid van de interne markt versterken - een Strategisch Programma voor de interne markt (COM(92)256 def.). Met het ontwerp-programma wordt beoogd deze gewijzigde acties te ontwikkelen en aan te passen aan de veranderingen in de aard van de werkzaamheden van de diensten die belast zijn met het toezicht op de tenuitvoerlegging van communautaire wetgeving in het kader van een versterkte administratieve samenwerking met de Lid-Staten.

Het is duidelijk dat de bestaande middelen tot op zekere hoogte kunnen worden herschikt om deze nieuwe uitdaging te financieren. De huidige aanwijzingen op de begroting zullen evenwel uitvoerig moeten worden bestudeerd om te bepalen waar een dergelijke herschikking mogelijk is. Bovendien is het duidelijk dat voor bepaalde taken de bestaande middelen ontoereikend zullen zijn. In andere gevallen is het evenzeer duidelijk dat de implicaties qua middelen niet kunnen worden berekend tot de in het programma omschreven aanvullende taken zijn volbracht, zodat een nauwkeurige raming van de behoeften kan worden gemaakt. De andere betrokken diensten is eveneens verzocht om alle relevante informatie ter zake te verstrekken. Wat de posten BII, CIII en D betreft heeft DG XXI de ontwikkeling van acties aangemeld die reeds voor 1994 zijn voorzien en waarvoor in 1995 die extra afroepen van middelen in 1995 met zich zullen brengen :

- "Toezichthoudende groepen" (vertegenwoordigers van overheidsdiensten en bedrijfsleven die ervoor moeten zorgen dat de interne markt gelijke tred houden) - 4 miljoen ecu in 1995;
- "Een Europa voor de Burger" (om eventuele moeilijkheden die de interne markt met zich brengt op te sporen en burgers te adviseren) - 3 miljoen ecu in 1995;
- "Proefprojecten" (aanpassing van traditionele controlemechanismen om een betere bescherming van de buitengrenzen te verzekeren) - 7 miljoen ecu in 1995.

Dit gezegd zijnde wordt in dit financieel memorandum allereerst getracht om de begrotingslijnen in kaart te brengen die met beleidsterreinen op het gebied van de interne markt verband houden en om de orde van grootte van de bedragen vast te stellen die voor het verwezenlijken van dit beleid zijn bestemd. De "pro-memories" geven aan waar aanvullende middelen nodig zullen zijn.

7.2. Opsplitsing naar onderdelen

De onderstaande cijfers geven de situatie weer zoals deze uit het voorontwerp van begroting voor 1994 naar voren komt;

Opsplitsing naar grote lijnen van het programma * (geeft aan dat de begrotingspost ook nieuw beleid kan omvatten)	Betrokken begrotingslijnen (geheel of gedeeltelijk)	Begroting 1993	VOB 1994
A. Voltooiing van het algemeen wettelijk kader	B5-3000 B5-301 B5-4020 B5-4023	zie B hieronder p.m. 17.800.000 7.000.000	zie B hieronder 750.000 18.100.000 5.000.000
B. Beheer van de interne markt	B5-3000 (inclusief onderdelen van A, B en C)	34.000.000	40.750.000
I. Kwaliteit en doorzichtigheid van de omzetting			
II. Kwaliteit van de omzetting - administratieve samenwerking* - toezicht op de tenuitvoerlegging* - voorkomen van nieuwe belemmeringen* - sancties*	B2-5101 B2-5102 B3-4015 B5-108 B5-302 B5-3051 B5-306	14.000.000 4.000.000 30.000.000 1.000.000 p.m. 2.427.000 p.m.	19.000.000 4.000.000 - p.m. 1.000.000 2.900.000 7.500.000
III. Beroepsmogelijkheden* Toegang tot de rechten en gerechtelijke samenwerking*	B5-100 B5-800	2.100.000 -	2.400.000 p.m.
IV. Beoordeling van het effect van communautaire regelgeving*	B5-600	22.900.000	23.700.000
C. Ontwikkeling van de interne markt*		Begroting 1993	VOB 1994
I. Proportionaliteit en doorzichtigheid van nieuwe maatregelen - communicatie- en informatiebeleid*	B5-300 B3-303 B5-304 B5-401 B5-500	Zie B hierboven 6.800.000 28.000.000 8.000.000 10.000.000	Zie B hierboven 7.820.000 39.000.000 10.000.000 11.200.000
II. Verbetering van het ondernemingsklimaat*	B5-300 B5-303 B5-320	Zie B hierboven 500.000 24.800.000	Zie B hierboven 700.000 26.800.000
III. Verbetering van het klimaat voor consumenten*	B3-4111 B5-102 B5-105	650.000 6.000.000 3.500.000	650.000 6.700.000 3.500.000
IV. Transeuropese netwerken*	B2-702 à B2-706 B5-700 B5-720 B5-7210 B5-7211 B5-7212 B5-7213	12.770.000 185.000.000 7.000.000 17.000.000 - 9.800.000 2.000.000	13.000.000 200.000.000 20.000.000 26.200.000 10.000.000 12.900.000 2.000.000
D. Buitenlands beleid -beheer van de grenzen*	B3-440 B5-600 B5-7214	3.300.000 22.900.000 700.000	4.800.000 23.700.000 900.000
TOTAAL		483.947.000	544.370.000

* (geeft aan dat de begrotingspost ook nieuw beleid kan omvatten.)

8. Maatregelen ter voorkoming van fraude

De controle op subsidies, de aanvaarding van dienstverlening en de resultaten van voorbereidende, uitvoerbaarheids- of evaluatiestudies waartoe opdracht is gegeven worden door de diensten van de Commissie verricht voordat de betaling plaatsvindt, waarbij rekening wordt gehouden met contractuele verplichtingen en de beginselen van spaarzaamheid en een gezond financieel beheer; maatregelen ter voorkoming van fraude (toezicht, regelmatige verslaggeving, enz.) maken deel uit van alle overeenkomsten of contracten die tussen de Commissie en de ontvangers van de betalingen worden gesloten.

In het raamcontract dat in 1992 tussen de Commissie en de Europese normalisatie-instellingen is gesloten is bij voorbeeld een zeer duidelijk overzicht van de kosten opgenomen in verband met de voorbereiding van verplichte Europese normen, waardoor een doeltreffende controle van de werkelijke uitgaven mogelijk is.

Over het algemeen zijn alle permanente acties onderworpen aan een regelmatige vervolgcontrole door de betrokken diensten, en voor eenmalige acties is er een beoordeling achteraf. Statistische en andere informatie wordt gebruikt bij de beoordeling van de vorderingen van communautaire acties en deze draagt aldus bij tot de consolidatie van maatregelen inzake fraudepreventie.

In een groot aantal verordeningen zijn specifieke maatregelen voorzien, en interne controlemaatregelen houden in dat door de desbetreffende afdelingschefs wordt geverifieerd of de beweerde voortgang van de afzonderlijke projecten of programma's in overeenstemming is met de feiten.

9. Elementen van een kosten-batenanalyse

9.1. Doelstellingen

De specifieke doelstellingen van deze actie ingevolge het Strategisch Programma voor de interne markt zijn hieronder weergegeven.

A. Voltooiing van het algemeen wettelijk kader

Het wetgevingsprogramma van het Witboek van 1985 is voor meer dan 95 % verwezenlijkt, afgezien van de identiteitscontroles van personen aan de binnengrenzen. Er zijn echter nog een aantal voorstellen van dit programma waarover de Raad nog geen besluit heeft genomen en sinds 1985 zijn andere aanvullende voorstellen ingediend. Bovendien zijn onlangs aanvullende voorstellen aan de Raad voorgelegd over het vrij verkeer van personen. Deze kwesties hebben met name betrekking op de volgende terreinen :

- coördinatie inzake vennootschapsrecht;
- voorstellen betreffende dubbele belasting;
- intellectuele eigendom - biotechnologische uitvindingen;
- indirecte belastingen;
- edele metalen;
- namaakgoederen;
- uitvoer van goederen voor dubbel gebruik;
- bescherming van persoonsgegevens;
- depositogarantiestelsels; enz.

Ook zijn acties voorzien waarin de mededinging een belangrijke rol speelt, in de gereglementeerde sectoren energie, telecommunicatie en postdiensten.

B. Beheer van de interne markt

Dit betreft het beheer van de toepassing van communautaire wetgeving door middel van :

- toezicht op de nakoming door de Lid-Staten van hun communautaire verplichtingen door middel van de controle van de kwaliteit van de omzetting in nationaal recht, en de bijwerking van de informatie over deze wetgeving;
- het verzekeren van de kwaliteit van de tenuitvoerlegging op basis van een samenhangend kader voor administratieve samenwerking met de noodzakelijke technische ondersteuning, toezicht op de tenuitvoerlegging van communautaire maatregelen en de middelen om problemen bij deze tenuitvoerlegging op te lossen, het voorkomen van nieuwe belemmeringen door doorzichtigheid van nationale uitzonderingsmaatregelen, een informatieprocedure op het gebied van dienstverlening, de definitieve harmonisatie van belastingstelsels, en sancties tegen Lid-Staten voor inbreuken;
- het vergemakkelijken van beroepsmogelijkheden, het verbeteren van de toegang tot de rechter en gerechtelijke samenwerking, het verruimen van de toegang tot wetgeving, het vergemakkelijken van beroep op de nationale rechter, uitbreiding van de grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van vonnissen (Verdrag van Brussel), de analyse van de wetsconflicten in het kader van het internationaal privaatrecht en de interne markt en wijziging van het Verdrag van Rome;
- beoordeling van het effect van communautaire regelgeving, de praktische werking van de communautaire wetgeving in de interne markt en de economische gevolgen voor het bedrijfsleven, uitbreiding van het INTRASTAT-systeem voor statistieken inzake intracommunautaire handel.

C. Ontwikkeling van de interne markt

Voor de ontwikkeling van de interne markt is het noodzakelijk dat de Commissie de Lid-Staten, het bedrijfsleven en de consumenten de passende instrumenten ter beschikking stelt om dit doel te bereiken :

- proportionaliteit en doorzichtigheid bij de voorbereiding van nieuwe wetgevingsmaatregelen, een samenhangend communicatie- en informatiebeleid door middel van samenwerking met de Lid-Staten, waarbij zonodig met name de EIC's, bedrijfs- en beroepsorganisaties als bemiddelende instellingen worden gebruikt;
- de verbetering van het ondernemingsklimaat, het verzekeren van samenhang tussen regionale, nationale en communautaire maatregelen op het gebied van milieubescherming, de verbetering van grensoverschrijdende betalingen, de liberalisatie van de markt voor vervoersdiensten, de opheffing van de belemmeringen voor bescherming op het gebied van industriële en intellectuele eigendom, de coördinatie van vraagstukken inzake vennootschapsrecht, de vaststelling van belastingregelingen, zowel voor directe als voor indirecte belastingen, die gunstig zijn voor het bedrijfsleven, een versterking van het beleid inzake Europese normen, certificatiesystemen en de bevordering van kwaliteit, aandacht voor de specifieke behoeften van kleine en middelgrote bedrijven, het Groenboek over commerciële communicatie en distributiediensten, en het vervolg van de werkzaamheden

op het gebied van de media;

- de verbetering van het klimaat voor de consument;
- de oprichting van transeuropese netwerken, het bevorderen van de gelijkgerichtheid van belangen en coördinatie, de stimulering van particuliere investeringen, de totstandbrenging van technische interoperabiliteit en de ontwikkeling van telematicanetwerken tussen overheidsdiensten.

D. Dynamisch en open buitenlands beleid

Een doeltreffend beheer van de buitengrenzen is onontbeerlijk om handelsverstoringen en illegale praktijken te voorkomen die de werking en het concurrentievermogen van de interne markt zouden kunnen schaden :

- uitbreiding van de controle aan de buitengrenzen en vernieuwing van de douanediensdiensten met het oog op de doelstellingen van "Douane 2000";
- voltooiing en ontwikkeling van de gemeenschappelijke handelspolitiek, administratieve samenwerking om inbreuken te voorkomen.

9.2. Motivering van de actie

Deze gehele actie vloeit voort uit het feit dat de Commissie de bevoegdheid is verleend en om toe te zien op de tenuitvoerlegging van de maatregelen die door de Raad in het kader van de voltooiing van de interne markt zijn goedgekeurd. Er zij aan herinnerd dat de Raad, in zijn resolutie van 7 december 1992 inzake de goede werking van de interne markt, de Lid-Staten en de Commissie heeft verzocht de noodzaak van versterkte samenwerking te onderzoeken ten einde eventuele praktische problemen op te lossen. Het Parlement heeft in zijn resolutie van 18 december 1992 de Commissie eveneens verzocht om de noodzakelijke maatregelen te nemen om de uitdaging die de goede werking van de interne markt vormt, te kunnen aannemen; de Commissie heeft, met het oog op deze doelstelling, bij haar besluit van 23 december 1992 een Raadgevend Comité Interne Markt ingesteld.

Wat deze voorgenomen maatregelen betreft is er werkelijk geen alternatief voor communautaire actie, want iedere onoplettendheid van de Commissie op het gebied van de voltooiing en werking van de interne markt brengt het gevaar van uiteenlopend nationaal beleid met zich mee.

De Commissie onderzoekt evenwel voortdurend verschillende mogelijkheden om aan de eisen van spaarzaamheid en doelmatigheid te voldoen.

In dit verband is de strategie op het gebied van de normalisatie die oorspronkelijk was gebaseerd op een uitvoerige harmonisatie van de nationale wetgevingen, thans gericht op twee aanvullende doelstellingen :

- de wederzijdse erkenning van nationale regelgeving;
- de beperking van de onderlinge aanpassing van wetgeving op communautair niveau tot de gevallen waar de doelstellingen van de nationale bepalingen niet gelijkwaardig zijn.

Verder heeft de Commissie in het kader van de tenuitvoerlegging van het Groenboek over normalisatie belangrijke wijzigingen aangebracht in het financieringsstelsel van Europese normalisatie.

Wat het programma inzake de uitwisseling van nationale ambtenaren tussen de overheidsdiensten van de Lid-Staten betreft is de bijdrage van de deelnemende overheidsdiensten vastgesteld op 50 % van de dagelijkse toelagen. Dit programma

vormt een aanvulling op andere uitwisselingsprogramma's die door de Raad in specifieke sectoren zijn vastgesteld, zoals MATTHAEUS, MATTHAEUS-TAX en de programma's op veterinair gebied.

9.3. Follow-up en beoordeling van de maatregel

Geselecteerde resultaatscriteria

- a) percentage van door de Commissie op basis van haar werkprogramma ingediende voorstellen, en percentage van door de Raad vastgestelde besluiten;
- b) aantal gecodificeerde teksten per sector die in deze vorm door de Raad zijn goedgekeurd;
- c) aantal uitwisselingen die hebben plaatsgevonden in het kader van de Programma's KAROLUS, MATTHAEUS, MATTHAEUS-TAX en de veterinaire programma's;
- d) aantal vastgestelde normen en nog vast te stellen normen;
- e) oprichting en werking van telematicanetwerken tussen de overheidsdiensten die belast zijn met het toezicht op de interne markt en tussen laatstgenoemden en de Commissie;
- f) wijziging en ratificatie van internationale overeenkomsten inzake de toepassing van het handelsrecht;
- g) op touw zetten van grote infrastructuurprojecten die deel uitmaken van het beleid inzake transeuropese netwerken.

Modaliteiten en periodiciteit van de voorgenomen evaluatie

De evaluatie van de werkzaamheden in verband met de werking van de interne markt vindt op jaarbasis plaats door middel van de werkzaamheden van het comité dat verantwoordelijk is voor de goede werking van de interne markt. Een jaarlijks verslag is voorzien in de mededeling van de Commissie van 2 december 1992, "De werking van de interne markt na 1992 - Follow-up van het Verslag-Sutherland (SEC(92)2277 def.).

Wat het KAROLUS-Programma betreft wordt in artikel 18 van de beschikking van de Commissie (93/10/EEG) tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen van het programma, bepaald dat de Commissie een financieel jaarverslag over de uitvoering van het programma opstelt, dat moet worden toegezonden aan de nationale coördinatoren, zodat zij de uitvoering van het programma kunnen volgen.

10. Administratieve uitgaven (Deel A van de begroting)

Opmerking : Er moet op deze plaats aan worden herinnerd dat in deel A reeds aanzienlijke bedragen zijn opgenomen welke bestemd zijn voor specifieke taken op het gebied van toezicht in bepaalde sectoren van de interne markt.

Dit is met name het geval bij de volgende begrotingslijnen :

Lijn	Benaming	Begroting 1993	VOB 1994
A 3531 (SG, VI, XXI)	Fraudebestrijding	4.341.000	4.145.000
A 3532 (I, XXI)	TAFI Fraudebestrijding in de textielsector	500.000	500.000

10.1. Impliceert de voorgenomen actie een uitbreiding van het personeelsbestand van de Commissie ? Zo ja, met hoeveel personen ?

Ja. Zie punt 7.2 hierboven. Het is waarschijnlijk dat de ontwikkeling van bepaalde acties in het kader van het Strategisch Programma extra administratieve uitgaven met zich zal brengen alsmede verzoeken om uitbreiding van het personeelsbestand. Hoewel door sommige diensten gedeeltelijke en voorlopige ramingen aan DG XV zijn verstrekt is op dit ogenblik, en voordat deze behoeften uitvoerig worden onderzocht, zo nodig in samenwerking met de Lid-Staten, geen betrouwbare raming mogelijk. Voor de specifieke acties op basis van het Strategisch Programma zullen financiële memoranda worden opgesteld wanneer deze officieel worden ingediend; hierin zullen alle elementen zijn opgenomen die noodzakelijk zijn om de implicaties op het gebied van middelen vast te stellen.

Het is duidelijk dat bij de indiening van verzoeken om extra statutaire posten of een beroep op extern personeel rekening moet worden gehouden met de financiële vooruitzichten en de overeengekomen totaalbedragen voor de betrokken begrotingsjaren.

10.2. Vermeld het bedrag van de huishoudelijke en personeelsuitgaven die de voorgestelde maatregel met zich meebrengt. Geef de berekeningswijze aan;

Zie punten 7.2 en 10.1 hierboven.

ISSN 0254-1513

COM(93) 632 def.

DOCUMENTEN

NL

10

Catalogusnummer : CB-CO-93-673-NL-C

ISBN 92-77-62385-3

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg

70